

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ

ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Конспект лекцій в структурно-логічних схемах

з ДИСЦИПЛІНИ

«ОБЛІК МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКОВО-КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ»

Для студентів денної та заочної форми навчання

спеціальності: «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ХАРКІВ 2018

Конспект лекцій в структурно-логічних схемах з дисципліни «Облік міжнародних розрахунково-кредитних операцій» для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності: «Міжнародна економіка» / укладачі: Топоркова О.В. – Х. : ХДУХТ, 2018. – 151 с.

Укладачі: Топоркова О.В.

Рецензент: к.е.н., проф. Акімова Н. С.

Кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 071 «Облік і оподаткування»
(шифр, назва)

Схвалено вченою радою ХДУХТ
Протокол № ____ від 28.12.18 р.

Схвалено редакційно-видавничою радою ХДУХТ
Протокол від № ____ від 22.12.18 р.

© Топоркова О.В. 2018
© Харківський державний університет
харчування та торгівлі, 2018

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Тема 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	6
Тема 2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	10
Тема 3. Основні положення зовнішньоекономічних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку.....	27
Тема 4. Міжнародні розрахункові операції.....	41
Тема 5. Облік операцій з іноземною валютою	48
Тема 6. Облік імпорتنих операцій	57
Тема 7. Облік експортних операцій	62
Тема 8. Облік операцій з зовнішньоекономічного бартеру	71
Тема 9. Облік операцій з давальницькою сировиною	75
Тема 10. Облік комісійних та консигнаційних операцій	85
Тема 11. Облік кредитних операцій у зовнішньоекономічній діяльності	92
Тема 12. Облік іноземних інвестицій	104
Тема 13. Облік лізингових операцій у ЗЕД	113
Тема 14. Облік розрахунків з відряджень за кордон	118
Список рекомендованої літератури	138

ВСТУП

Методична робота призначена для самостійного вивчення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» студентами денного та заочного відділення за напрямком підготовки «Менеджмент» та «Міжнародна економіка».

На сьогодні одним з найважливіших завдань, що сприяють реформуванню економіки України, є становлення ефективної системи бухгалтерського обліку. Особливо це стосується бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій.

Візуальне супроводження дисципліни, наведене в методичній роботі, може використовуватися під час прослуховування лекцій у якості наглядного посібника, який буде сприяти більш ефективному використанню аудиторного часу і як наслідок, повноцінного засвоєння матеріалу, розширенню та поглибленню знань студентів, відповідному оформленню результатів фактичних обліково-інформаційних потоків та їх аналітичної обробки.

ТЕМА 1
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

З	РИСИ
Е	Являється за своєю сутністю господарською діяльністю, тобто діяльністю суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямованою на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
Д	Побудована на відносинах між суб'єктами господарювання, що перебувають під юрисдикцією різних держав. може здійснюватися як на території України, так і за її межами, як з перетином митного кордону України, так і без такого перетину

Рис. 1.1 – Риси зовнішньоекономічної діяльності.

Види зовнішньоекономічної діяльності
1. експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;
2. надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, в тому числі: виробничих, транспортно-експедиційних, страхових, консультаційних, маркетингових, експортних, посередницьких, брокерських, агентських, консигнаційних, управлінських, облікових, аудиторських, юридичних, туристських та ін., що прямо і виключно не заборонені законами України; надання зазначених вище послуг іноземними суб'єктами господарської діяльності суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності України;
3. наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;
4. міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України;
5. кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності; створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних та страхових установ за межами України; створення іноземними суб'єктами господарської діяльності зазначених установ на території України у випадках, передбачених законами України;
6. спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами;
7. підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності; аналогічна діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами України;
8. організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; організація та здійснення оптової, консигнаційної та роздрібної торгівлі на території України за іноземну валюту у передбачених законами України випадках;

9. товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
10. орендні, в тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
11. операції з придбання, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;
12. роботи на контрактній основі фізичних осіб України з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України, так і за її межами; роботи іноземних фізичних осіб на контрактній платній основі з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності як на території України, так і за її межами;
13. посередницькі операції, при здійсненні яких право власності на товар не переходить до посередника (на підставі комісійних, агентських договорів, договорів доручення та інших);
14. інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України.

Рис. 1.2 – Види зовнішньоекономічної діяльності.

Таблиця 1.1

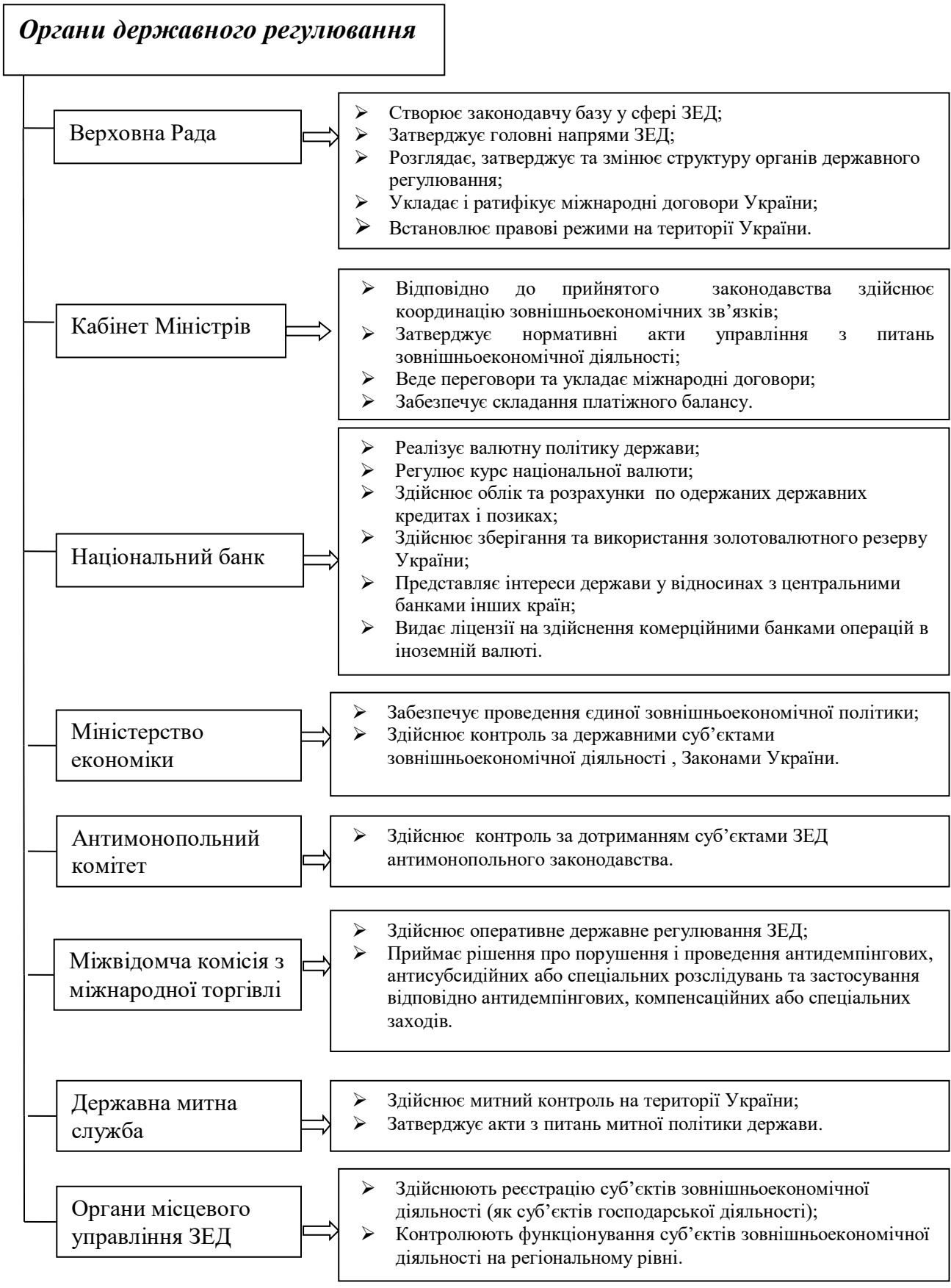
Класифікація зовнішньоекономічних операцій

№ з/п	Ознака класифікації	Види операцій
1	За напрямками торгівлі.	Експортні, імпорتنі, реекспортні, реімпорتنі.
2	За групами товарів.	Купівля-продаж машин та устаткування, сировинних та інших.
3	За ступенем готовності товару до продажу.	Постачання готової продукції, вузлів і деталей для зборки, комплектного устаткування і т.п.
4	Товарообмінна торгівля.	Зустрічні закупівлі, бартер, переробка давальницької сировини та інші.
5	Торгівля науково-технічними досягненнями та надання послуг.	Купівля-продаж ліцензій, «ноу-хау», факторинг, інжиніринг, при здійсненні підяду, оренди, лізингу, туризму, інформатизації, перевезень на транспорті та інші.
6	Торгово-посередницька діяльність.	Консигнаційні, комісійні, агентські, брокерські.
7	Інша торгівля.	Аукціон, міжнародні торги, біржова торгівля.

Резиденти	Нерезиденти
<ul style="list-style-type: none"> ➤ фізичні особи (громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства), що мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, котрі тимчасово перебувають за кордоном; ➤ юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва), з місцезнаходженням на території України, що здійснюють свою 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ фізичні особи (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), що мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, котрі тимчасово перебувають на території України; ➤ юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва), з місцезнаходженням за межами України. Створено і діють

<p>діяльність на основі законів України;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ дипломатичні, консульські, торгові й інші офіційні представництва України за кордоном, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також філії представництв і організацій України за кордоном, що не здійснюють підприємницьку діяльність. 	<p>відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичні особи й інші суб'єкти підприємницької діяльності при участі юридичних осіб і інших суб'єктів підприємницької діяльності України;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ розташовані на території України іноземні дипломатичні, консульські, торгові й інші офіційні представництва, міжнародні організації і їхні філії, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництва інших організацій і фірм, що не здійснюють підприємницьку діяльність на основі законів України.
---	--

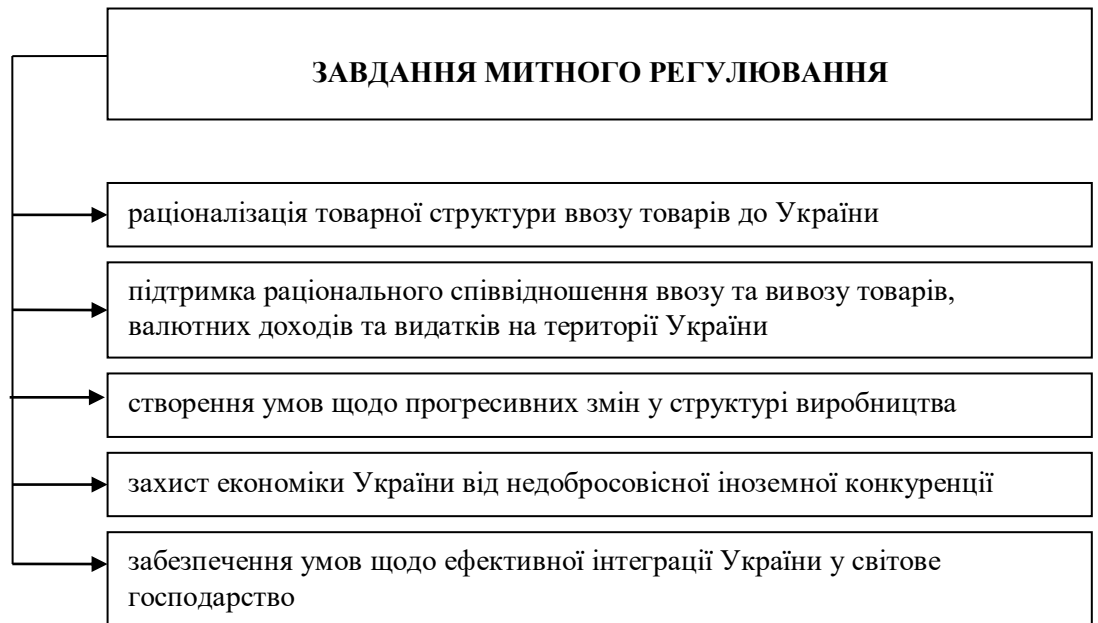
Рис. 1.3 – Види суб'єктів ЗЕД.

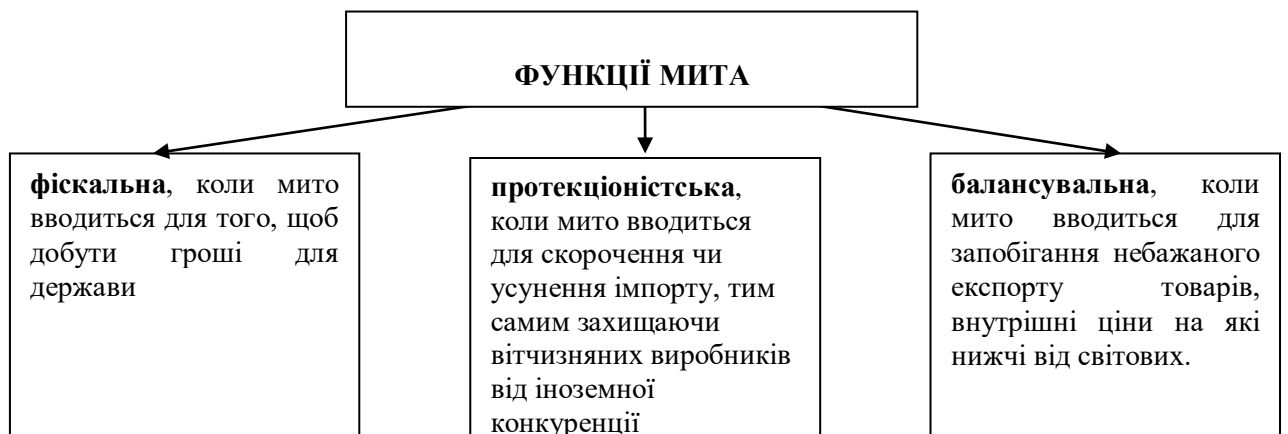
Рис.1.4- Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та їх функції

ТЕМА 2
РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Рис.2.1 - Завдання митного регулювання

Рис.2.2 - Функції мита

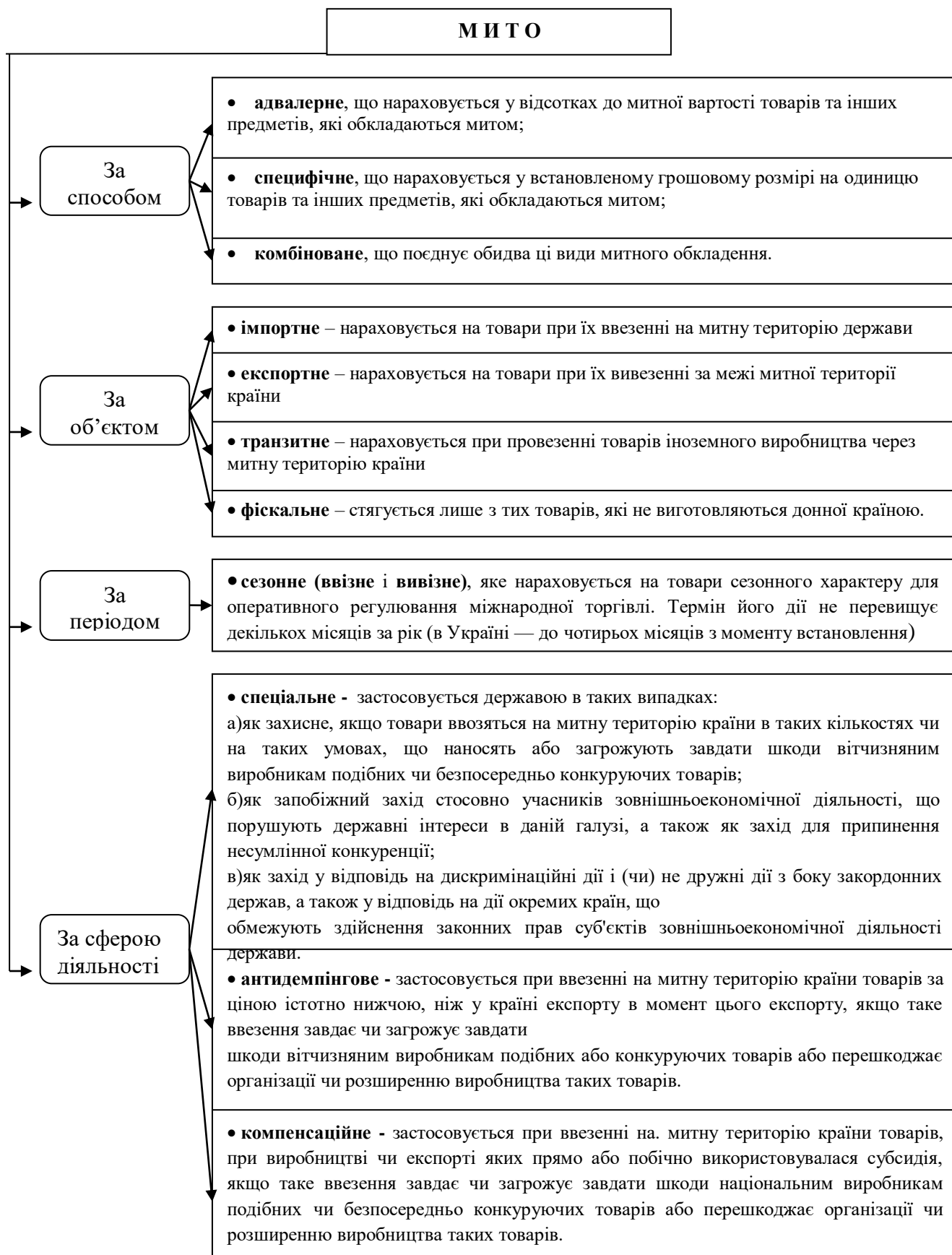
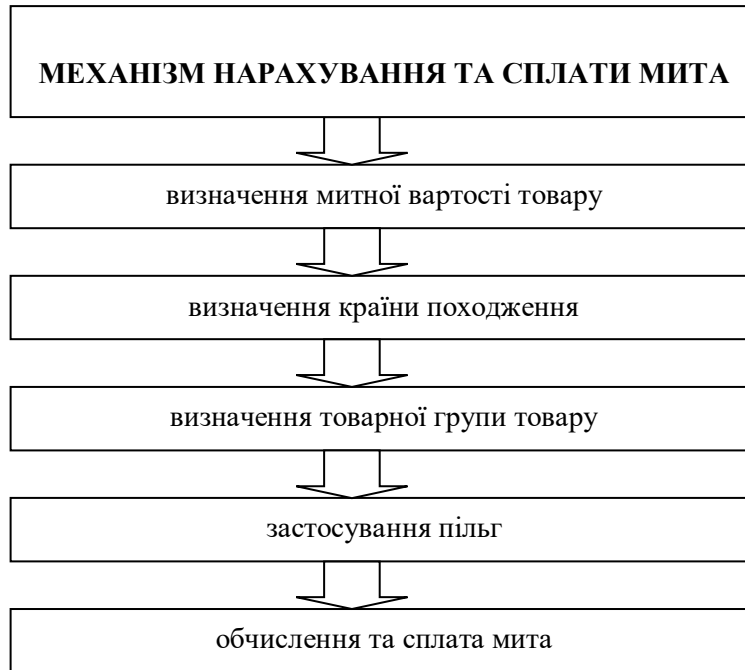
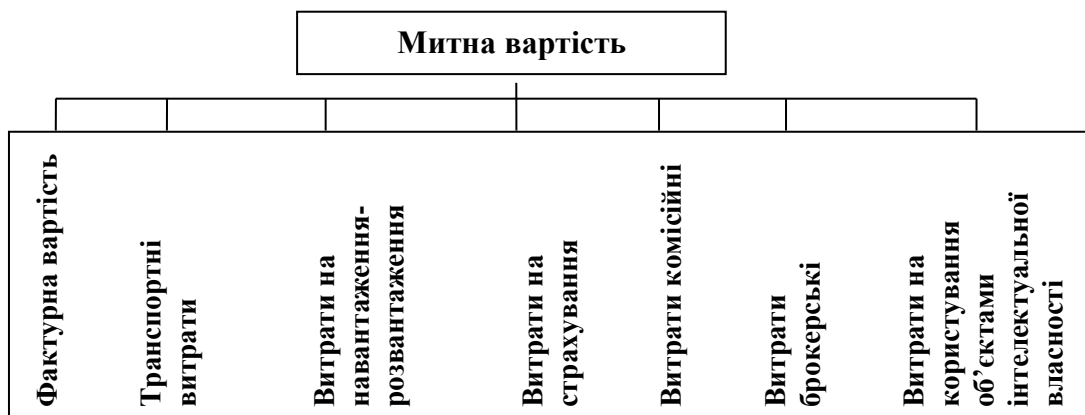

Рис. 2.3.- Класифікація мита

Рис. 2.4. - Механізм нарахування та сплати мита

Рис. 2.5 - Складові митної вартості

Методи обчислення митної вартості товарів

№ з/п	Назва методу	Спосіб обчислення
1	Метод оцінки за ціною угоди з ввезеними товарами	Митну вартість визначають як ціну угоди, фактично сплачену або таку, що підлягає сплаті за ввезений товар на момент перетинання ним митного кордону
2	Метод оцінки за ціною угоди з ідентичними товарами	Митна вартість визначається як ціна угоди з ідентичними товарами. Ідентичність припускає подібність за основними характеристиками: виробник, країна виготовлення, якість, знос. (Використовується за неможливістю використання першого)
3	Метод оцінки за ціною угоди з однорідними товарами	Нагадує механізм попереднього методу. При цьому однорідні товари не обов'язково однакові у всіх відносинах, але мають подібні характеристики
4	Метод оцінки на основі віднімання вартості	Митна вартість визначається як ціна за продаж ідентичних або однорідних товарів на внутрішньому ринку за винятком сум імпортованих митних платежів, комісійних винагород, витрат на транспортування тощо.
5	Метод оцінки на основі додавання вартості	Митна вартість визначається як сума загальних витрат, характерних для продажу ідентичних або однорідних товарів
6	Резервний метод	Ціну угоди визначають з урахуванням світової практики і на основі чинного законодавства. (Використовується за неможливістю застосувати попередні методи) Рішення про використання цього методу приймають митні органи.

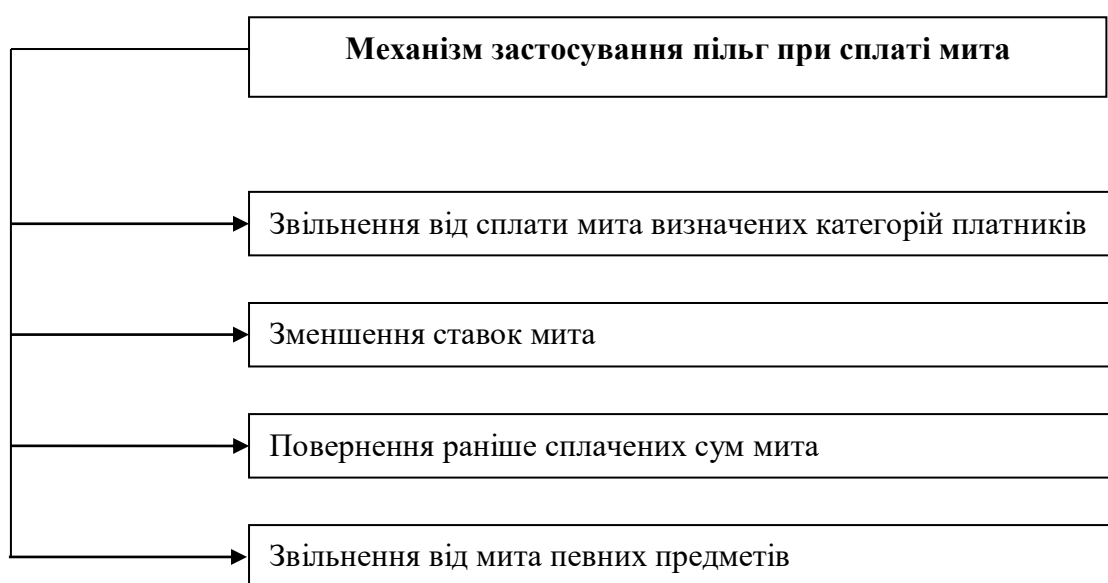
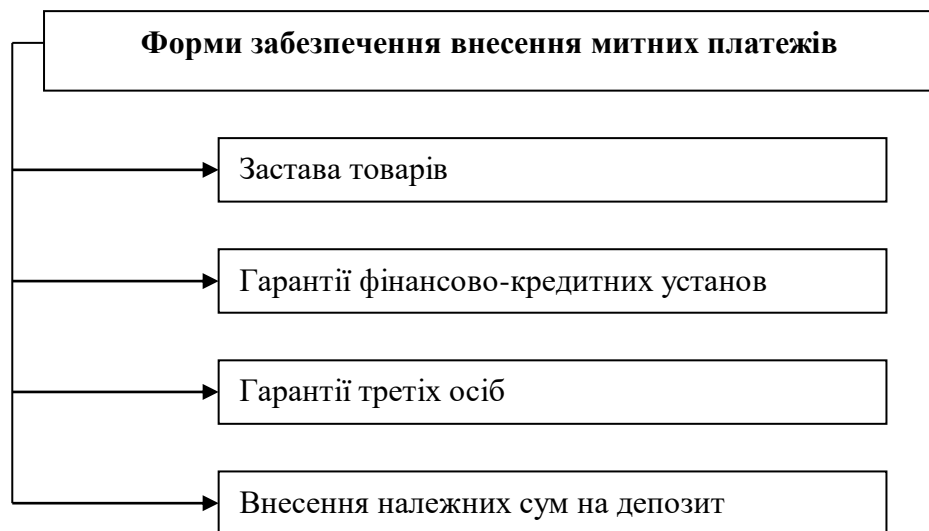
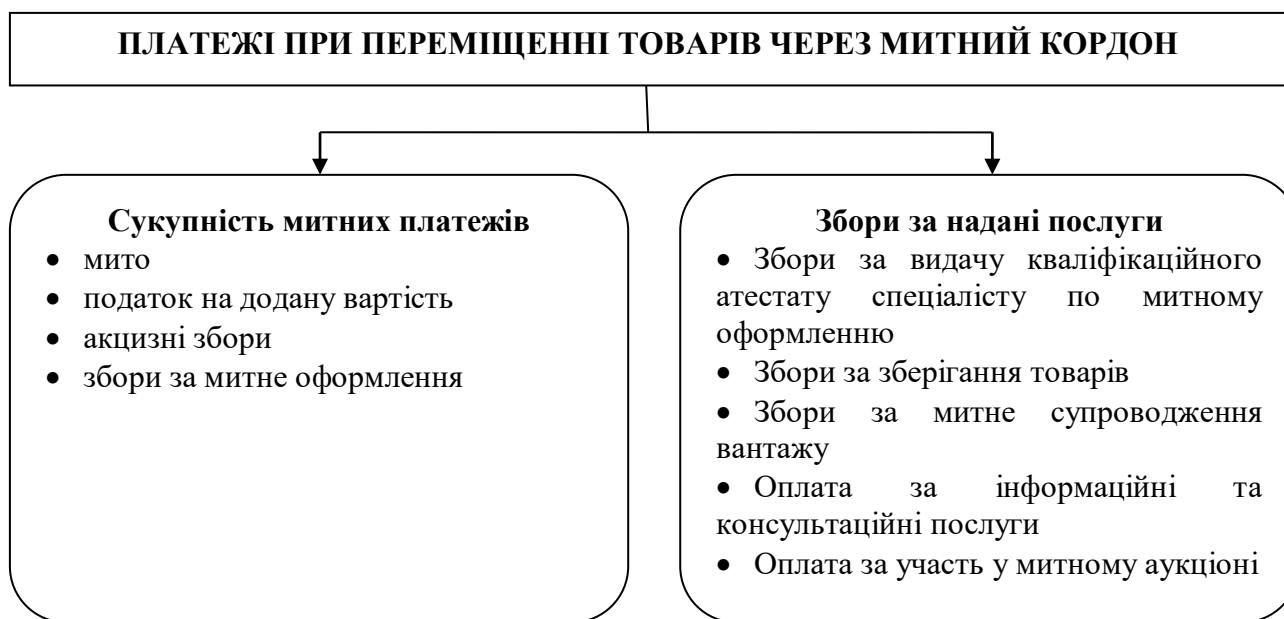

Рис.2.6 - Механізм застосування пільг при сплаті мита

Рис.2.7 - Форми забезпечення внесення митних платежів

Рис. 2.8 - Класифікація основних платежів при переміщенні товарів через митний кордон

Ставки митних зборів

Вид митного збору	Розмір ставки (доларів США)
<p>1. За митне оформлення товарів та інших предметів при митній вартості:</p> <p>до 100 доларів США від 100 до 1000 доларів США більше 1000 доларів США</p>	<p>не справляється 5 0,2 відсотка митної вартості товарів та інших предметів, але не більше еквівалента 1000 доларів США</p>
<p>2. За митне оформлення тимчасово ввезеного (вивезеного) майна під зобов'язання про його зворотне вивезення (ввезення):</p> <p>за кожною вантажною митною декларацією за кожним додатковим аркушем до неї</p>	<p>30 15</p>
<p>3. За митне оформлення товарів у разі ввезення на митний ліцензійний склад:</p> <p>за кожною вантажною митною декларацією за кожним додатковим аркушем до неї</p>	<p>30 15</p>
<p>4. За перебування товарів та інших предметів під митним контролем, за кожний день перебування:</p> <p>за перші п'ятнадцять календарних днів за кожний наступний календарний день</p>	<p>не справляється 0,05 відсотка загальної митної вартості товарів та інших предметів</p>
<p>5. За митне оформлення товарів та інших предметів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари та інші предмети, чи поза робочим часом, встановленим для митниці за одну годину роботи (незалежно від кількості посадових осіб митниці, залучених до такого оформлення):</p> <p>у робочий час у неробочий час, суботу, неділю святкові дні</p>	<p>20 40 50</p>
<p>6. За відмову від замовлених послуг, без завчасного попередження в письмовій формі</p>	<p>20</p>

7. За митне оформлення транспортного засобу індивідуального користування, якщо цей засіб використовується для перевезення товарів та інших предметів в обсягах, що підлягають обкладенню митом	10
8. За видачу посвідчень на право реєстрації (перереєстрації) ввезених в Україну громадянами транспортних засобів (у тому числі ввезених тимчасово), а також номерних агрегатів, що підлягають реєстрації в органах Державної автомобільної інспекції	15
9. За зберігання товарів та інших предметів на складах митниць (крім товарів та інших предметів, зазначених у статті 86 Митного кодексу України), за 1 кг за кожний день зберігання: перші десять календарних днів кожний наступний календарний день	0,1 0,5
10. За зберігання товарів та інших предметів, що підлягають обов'язковій передачі митниці для зберігання і зазначені у статті 86 Митного кодексу України, за кожний день зберігання: перші десять календарних днів кожний наступний календарний день	0,1 відсотка загальної вартості товарів та інших предметів 0,5 відсотка загальної вартості товарів та інших предметів
11. За видачу підприємству свідоцтва про визнання його декларантом (на термін до одного року)	1500
12. За продовження терміну дії (перереєстрації) свідоцтва про визнання підприємства декларантом (щорічно)	1000
13. За видачу сертифіката підтвердження доставки товару, прийнятого під режим експортного контролю України	100

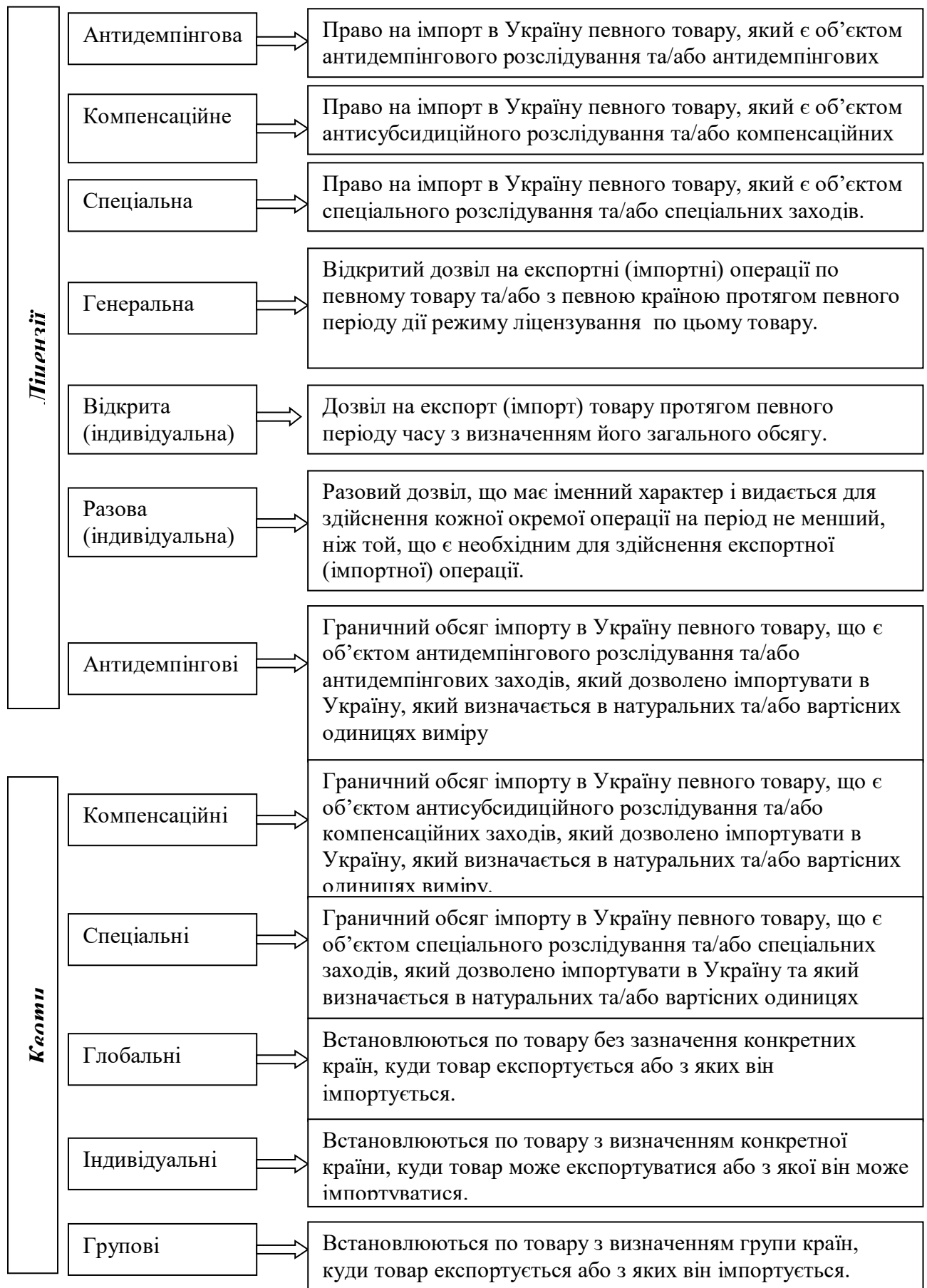

Рис. 2.9 - Види ліцензій та квот

Рис. 2.10 - Мета кількісного обмеження обсягів експорту та імпорту.

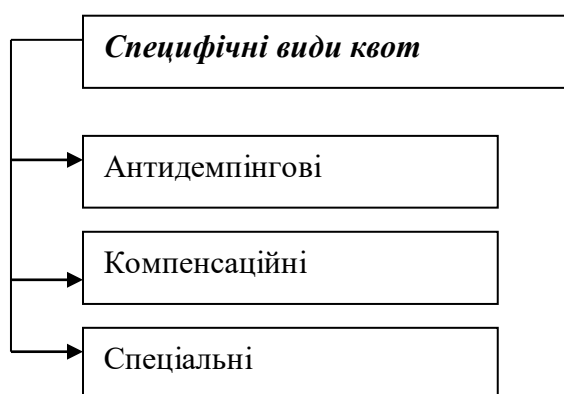

Рис. 2.11 - Специфічні види квот

Таблиця 2.3

Види сертифікатів та їх характеристика

<i>Види сертифікатів</i>	<i>Характеристика</i>
Сертифікат відповідності	Документ, підтверджуючий, що продукція, яка підлягає контролю відповідності технічним стандартам, відповідає встановленим вимогам конкретного технологічного регламенту, стандарту чи іншого нормативного документа, визначеного законодавством.
Сертифікат походження	документ, що засвідчує країну, в якій товар було виготовлено. Цей документ необхідний для підтвердження виготовлення товару. Сертифікат описує

	товар. Він може бути випущений і підписаний Торговельною палатою або завірений консульством країни – імпортера. Якщо в рахунку – фактурі зазначено, де був виготовлений товар, то достатньо ще одного примірника рахунку із заголовком «Сертифікат виготовлення» (кількості, якості, ваги та ін.), «Специфікація», «Свідоцтво» (наприклад, свідоцтво про вагу (дорожній сертифікат ваги для автомобільного транспорту) або пакувальний лист).
Гігієнічний сертифікат	документ, складається на підставі результатів проведених санітарно-хімічних, токсикологічних, фізико-хімічних, радіологічних та інших досліджень і підтверджує безпеку для здоров'я і життя людини, вантажів, що підлягають медико-санітарному контролю.
Фітосанітарний сертифікат	документ, засвідчує відсутність у вантажах, що підлягають фітосанітарному контролю, шкідників, хвороб рослин чи насіння бур'янів, передбачених міжнародними конвенціями і договорами про карантин і захист рослин, а також його відповідність додатковим фітосанітарним вимогам імпортера чи умовам договору.
Карантинний сертифікат	документ, засвідчує відсутність унаслідок спеціальної карантинної обробки у вантажах свіжих фруктів, овочів, дерева, одягу «second hand», дерев'яній упаковці живих комах.
Сертифікат екологічного контролю	документ, засвідчує, що вантажі, які підлягають екологічному контролю, не містять хімічного чи радіоактивного забруднення.
Ветеринарний сертифікат	документ, засвідчує відсутність у вантажах, що підлягають ветеринарному контролю, збудників особливо небезпечних хвороб тварин та спільних хвороб для тварин і людей.
Сертифікат якості	документ, засвідчує відповідність товару, якість якого підлягає контролю, показникам якості, технічним характеристикам, вимогам безпеки для життя і здоров'я

	людей, природного навколишнього середовища.
Сертифікат ваги	документ, засвідчує відповідність ваги вантажу вазі, зазначеній у інших товарних документах.
Сертифікат результатів аналізу	документ, засвідчує склад інгредієнтів, що містяться в деяких видах вантажів.

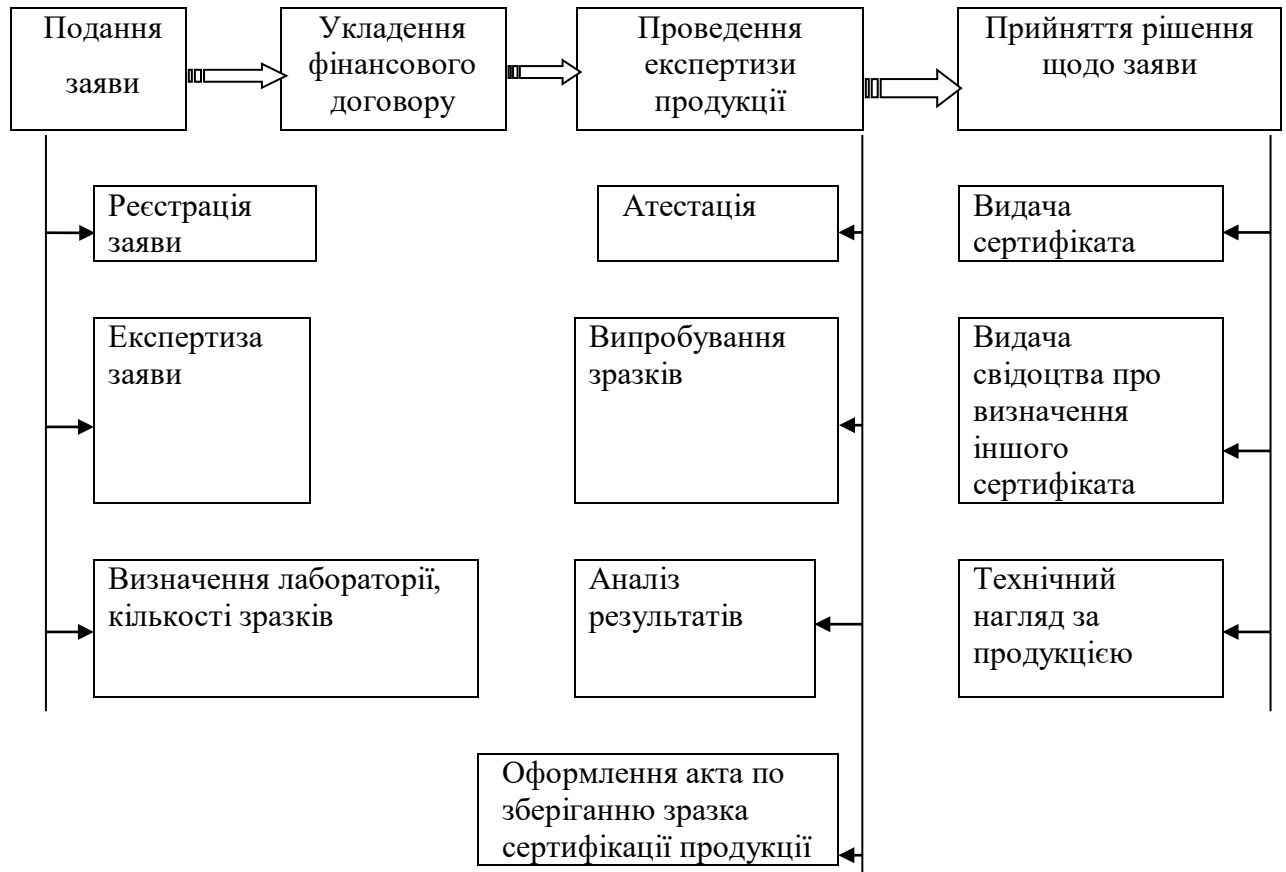

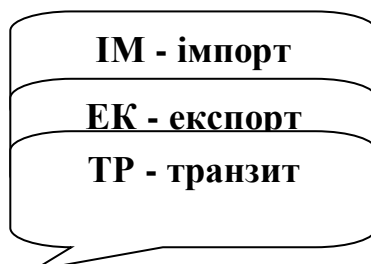
Рис. 2.12 - Алгоритм сертифікації товарів

Рис.2.13 - Реквізити сертифікату

Рис. 2.14 - Реквізити ВМД

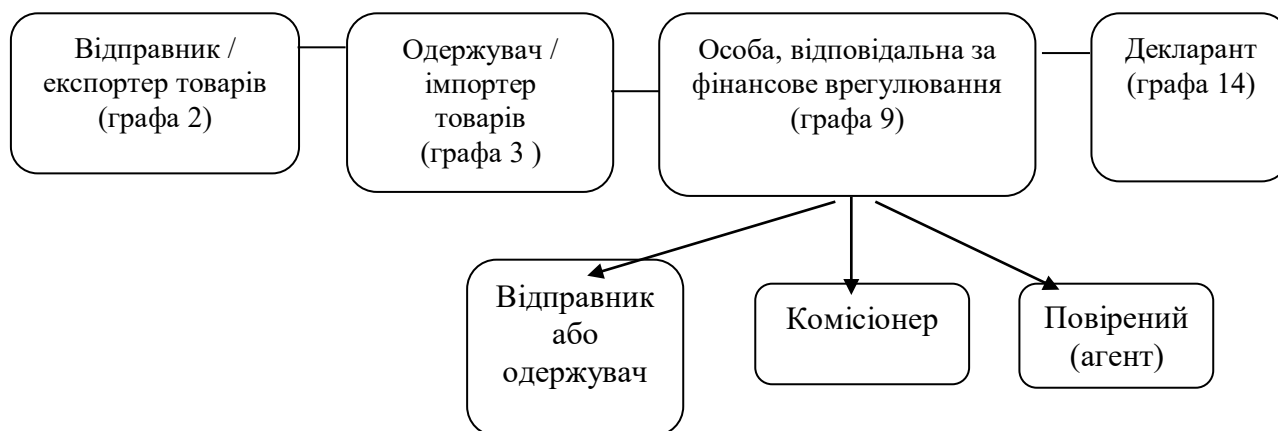

Рис.2.15 - Літерні коди напрямку переміщення товарів.

Характеристика видів митного режиму

Види митного режиму	Характеристика видів митного режиму	Код
Імпорт (випуск у вільний обіг)	Товари ввозяться на митну територію України для вільного обігу без обмеження строку їх перебування на цій території та можуть використовуватися без будь-яких митних обмежень	40
Експорт	Товари вивозяться за межі митної території України для вільного обігу без зобов'язання про їх повернення на цю територію та без встановлення умов їх використання за межами митної території України	10
Реімпорт	Товари, що походять з України та вивезені за межі митної території України згідно з митним режимом експорту, не пізніше ніж у встановлений законодавством строк ввозяться на територію України для вільного обігу на цій території	41
Реекспорт	Товари, що походять з інших країн, не пізніше ніж у встановлений законодавством строк з моменту їх ввезення на митну територію України вивозяться з цієї території в режимі експорту	11
Транзит	Товари і транспортні засоби переміщуються під митним контролем між двома митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання таких товарів і транспортних засобів на митній території України	80
Тимчасове ввезення	Товари можуть ввозитися на митну територію України чи вивозитися за межі митної території України з обов'язковим наступним поверненням цих товарів без будь-яких змін, крім природного зношення чи втрат за нормальних умов транспортування	31
Митний склад	Ввезені з-за меж митної території України зберігаються під митним контролем без справляння митних податків та зборів і без застосування до них заходів нетарифного регулювання та інших обмежень у період зберігання, а товари, що вивозяться за межі митної території України, зберігаються під митним контролем після митного оформлення митними органами до фактичного їх вивезення за межі митної території України	74
Спеціальна митна зона	До товарів, які ввозяться на території відповідних типів спеціальних (вільних) зон із-за меж митної території України, а також до товарів, які вивозяться з територій зазначених зон за межі митної території України, не застосовуються заходи тарифного і нетарифного	71

	регулювання, якщо інше не передбачено законом	
Магазин безмитної торгівлі	Товари, а також супутні товарам роботи, не призначені для споживання на митній території України, знаходяться та реалізуються під митним контролем у пунктах пропуску на митному кордоні України, відкритих для міжнародного сполучення, інших зонах митного контролю, визначених митними органами України, без справляння мита, податків, установлених на експорт та імпорт таких товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання	72
Переробка на митній території України	Ввезені на митну територію України товари, що походять з інших країн, піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання, за умови вивезення за межі митної території України продуктів переробки відповідно до митного режиму експорту	51
Переробка за межами митної території України	Товари, що перебувають у вільному обігу на митній території України, вивозяться без застосування заходів тарифного і нетарифного регулювання з метою їх переробки за межами митної території України та наступного повернення в Україну	61
Знищення або руйнування	Товари, ввезені на митну територію України, знищуються під митним контролем чи приводяться у стан, який виключає їх використання, без справляння податків, установлених на імпорт, а також без застосування заходів нетарифного регулювання до товарів, що знищуються або руйнуються	76
Відмова на користь держави	Власник відмовляється від товарів, що перебувають під митним контролем, без будь-яких умов на свою користь. У режимі відмови на користь держави на товари не нараховуються і не справляються податки і збори, а також не застосовуються заходи нетарифного регулювання	75

Рис.2.16 - Особи, які мають відношення до переміщення товарів через митний кордон

Класифікатор умов поставки

Код умов поставки		Найменування умов поставки
цифровий	літерний	
01	EXW	Франко-завод
02	FCA	Франко-перевізник
03	FAS	Франко вздовж борту судна
04	FOB	Франко-борт
05	CFR	Вартість і фракт
06	CIF	Вартість, страхування і фракт
07	CPT	Перевезення оплачено до...
08	CIP	Перевезення і страхування оплачено до...
09	DAF	Поставка до кордону
10	DES	Доставлено франко-строп судно
11	DEQ	Доставлено франко-набережна (мито сплачено)
12	DDU	Доставлено, мито не сплачено
13	DDP	Доставлено. Мито сплачено

Таблиця 2.5

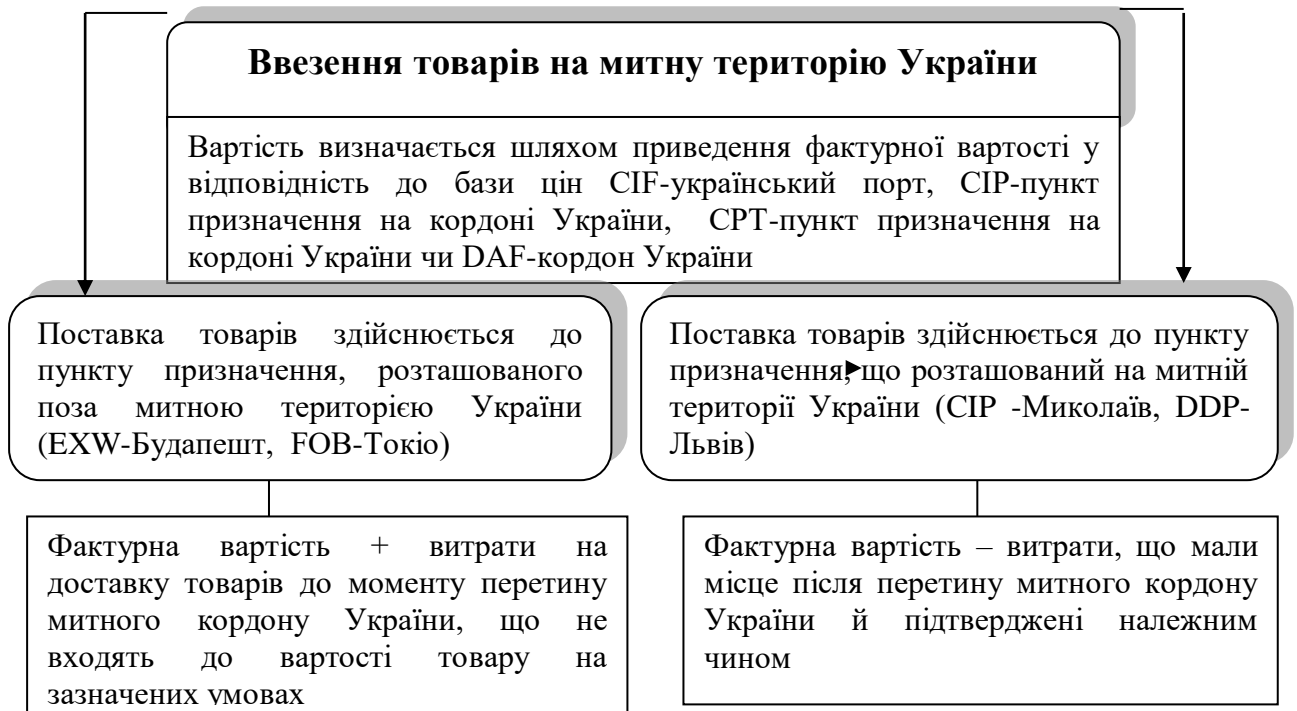
Класифікатор форми розрахунку

Код	Форма розрахунку
10	Акредитив
20	Інкасо
30	Переказ
40	Акредитив / інкасо
50	Акредитив / переказ
60	Інкасо / переказ
70	Акредитив / інкасо /переказ

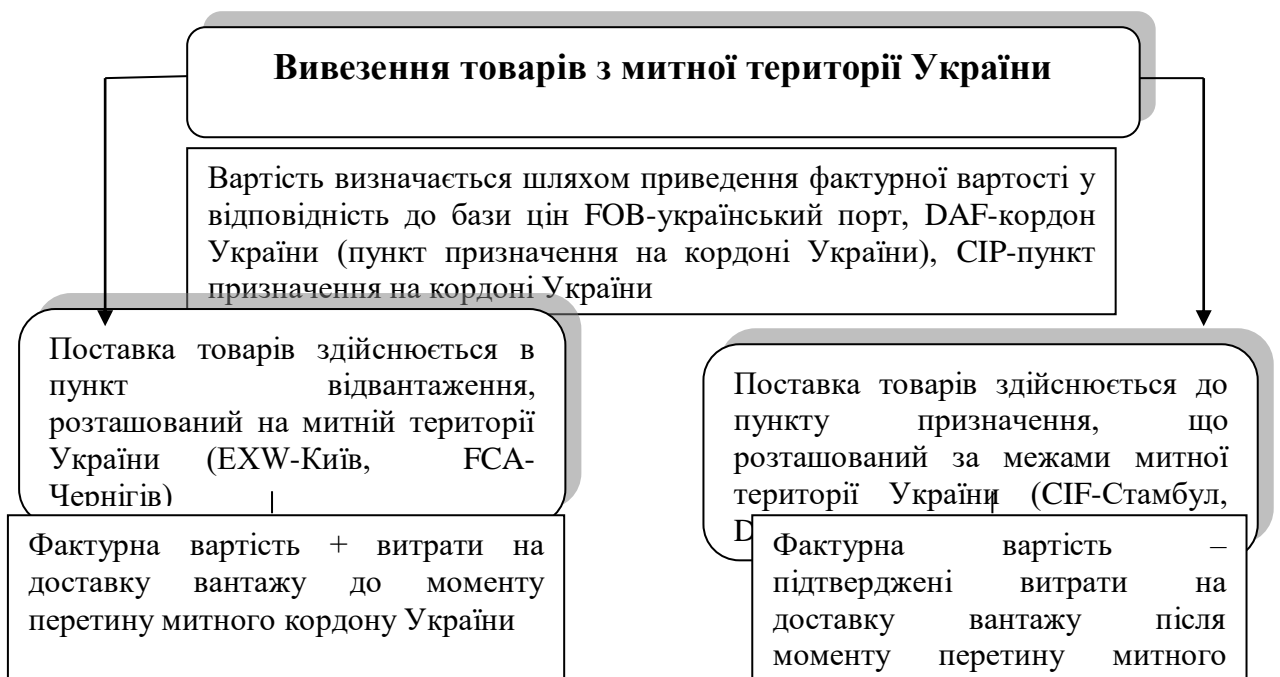
Таблиця 2.6

Декларування вартості товарів

Графа	Зміст
22	Загальна фактурна вартість товарів, заявлених у ВМД
12	Загальна митна вартість товарів, заявлених у ВМД
42	Фактурна вартість товарів, задекларованих на відповідному аркуші ВМД
45	Митна вартість товарів, задекларованих на відповідному аркуші ВМД

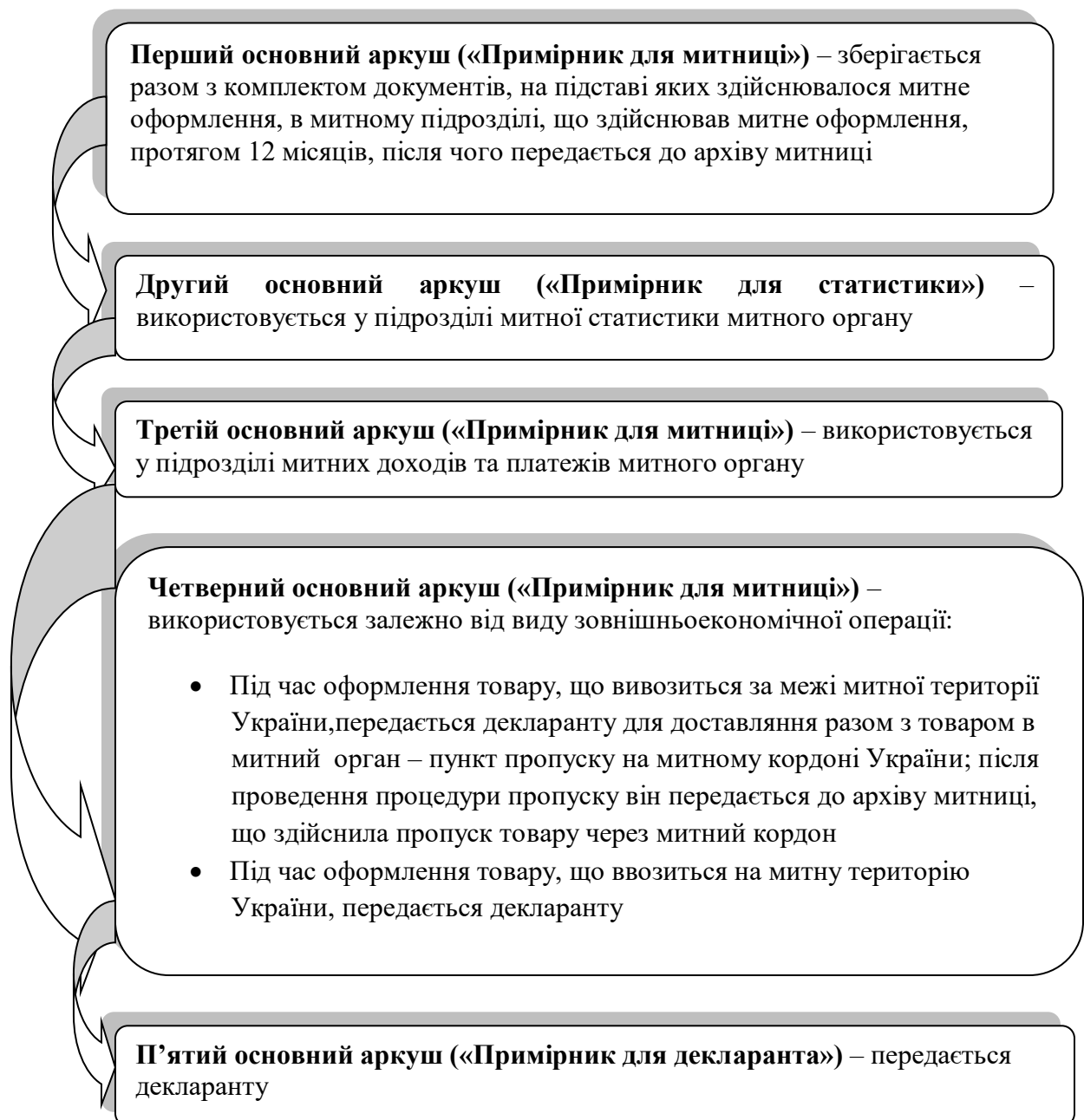

Рис.2.17 - Визначення митної вартості при ввезенні товарів на митну територію України

Рис.2.18 - Визначення митної вартості при вивезенні товарів з митної території України

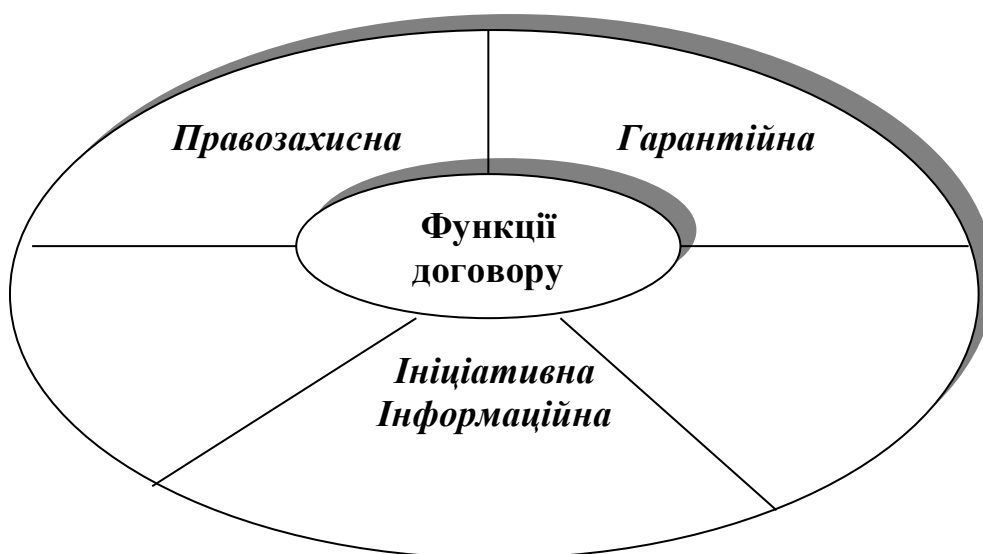

Рис.2.19 - Розподіл оформлених митним органом аркушів ВМД

ТЕМА 3
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТРАКТІВ ТА
ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Рис.3.1 - Умови договорів, що впливають на облік господарських операцій

Рис. 3.2 – Функції договору

Рис. 3.3 - Види договорів (контрактів)

Спеціальні умови контракту (договору)

1. Страхування;
2. Гарантії якості;
3. Ліцензійні платежі;
4. Технічна допомога;
5. Монтаж обладнання;
6. Визначення норм завантаження;
7. Інформаційні послуги;
8. Захисні застереження;
9. Порядок сплати податків, мит, зборів;

Основні розділи зовнішньоекономічного контракту

- Назва, номер договору (контракту), дата місце його укладення.
- Преамбула.
- Предмет договору (контракту).
- Кількість та якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг)
- Строк і дата поставки.
- Базисні умови поставки товарів.
- Ціна та загальна вартість договору.
- Умови платежів.
- Умови приймання-здавання товару (робіт, послуг).
- Упаковка та маркування.
- Форс-мажорні обставини.
- Санкції та рекламації.
- Урегулювання спорів у судовому порядку.
- Місцезнаходження (місце проживання), поштові та платіжні реквізити сторін.
- Доповнення і додатки до контракту.

Рис.3.4 - Основні розділи зовнішньоекономічного договору (контракту)

Міжнародні комерційні терміни

№ З.п.	Найменування комерційного терміна	Код
1E	Франко-завод	EXW
2F	Вільно у перевізника	FCA
3F	Вільно вздовж борту судна	FAS
4F	Вільно на борту судна	FOB
5C	Вартість і фрахт	CFR
6C	Вартість, страхування і фрахт	CIF
7C	Фрахт/ перевезення оплачено до...	CPT
8C	Фрахт/ перевезення і страхування оплачено до...	CIP
9D	Поставлено до кордону	DAF
10D	Поставлено з судна	DES
11D	Поставлено з причалу	DEQ
12D	Поставлено без оплати мита	DDU
13D	Поставлено з оплатою мита	DDP

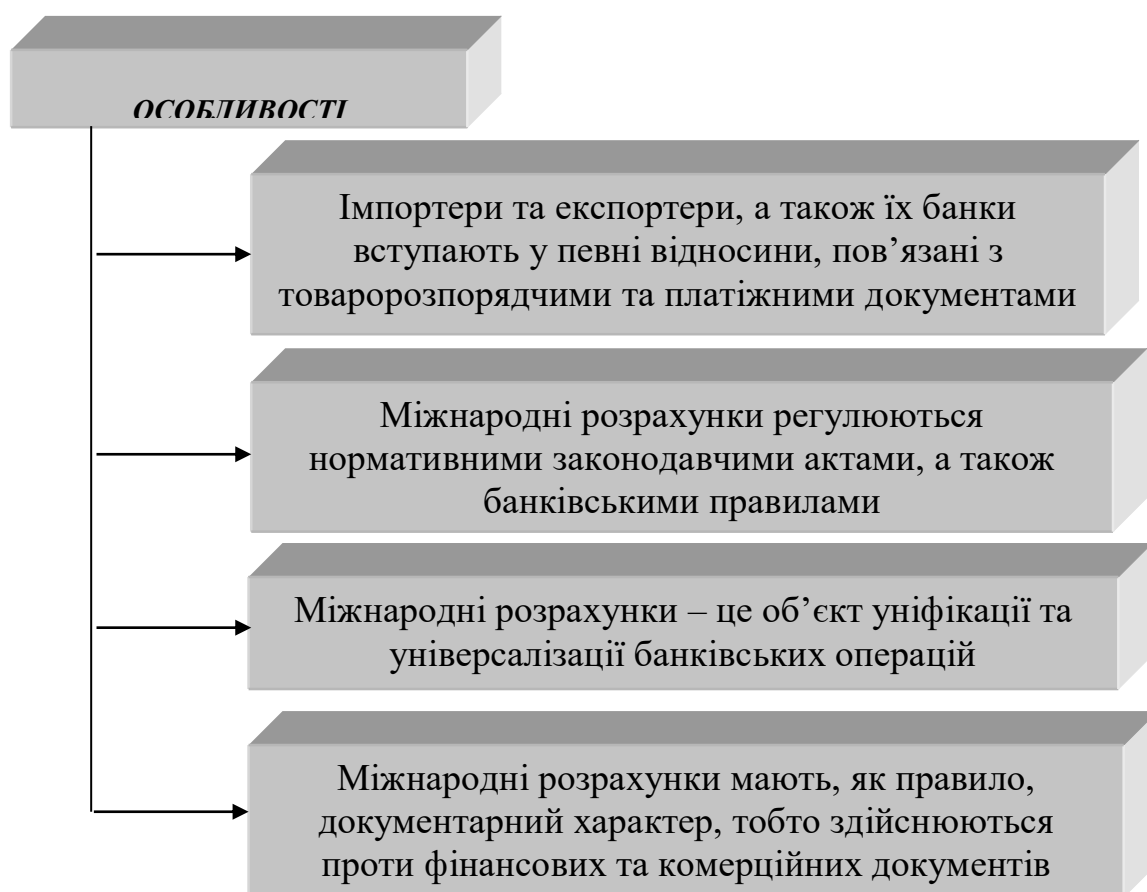

Рис. 3.5 - Особливості застосування основних форм розрахунків в міжнародній сфері

Класифікація умов ІНКОТЕРМС

Група Е Відправлення	Будь – який вид транспорту	EXW	Франко завод (назва місця)
Група F Основне перевезення не сплачене	Будь – який вид транспорту Морський та річний транспорт Морський та річний транспорт	FCA FAS FOB	Франко перевізник (назва місця призначення) Франко вдовж борта судна (назва порту відвантаження) Франко борт (назва порту відвантаження)
Група С Основне перевезення сплачене	Морський та річний транспорт Морський та річний транспорт Будь – який вид транспорту Будь – який вид транспорту	CFR CIF CPT CIP	Вартість та фрахт (назва порту призначення) Вартість страхування та фрахт (назва порту призначення) Фрахт/перевезення сплачені до (назва місця призначення) Фрахт/перевезення та страхування сплачені до (назва місця призначення)
Група D Прибуття	Будь – який вид транспорту Морський та річний транспорт Морський та річний транспорт Будь – який вид транспорту Будь – який вид транспорту	DAF DES DEQ DDU DDP	Постачання до кордону (... назва місця постачання) Постачання з судна (... назва порту призначення) Постачання з пристані (...назва порту призначення) Постачання без оплати мита (... назва місця призначення) Постачання з оплатою мита(...назва місця призначення)

Рис. 3.6 - Типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів

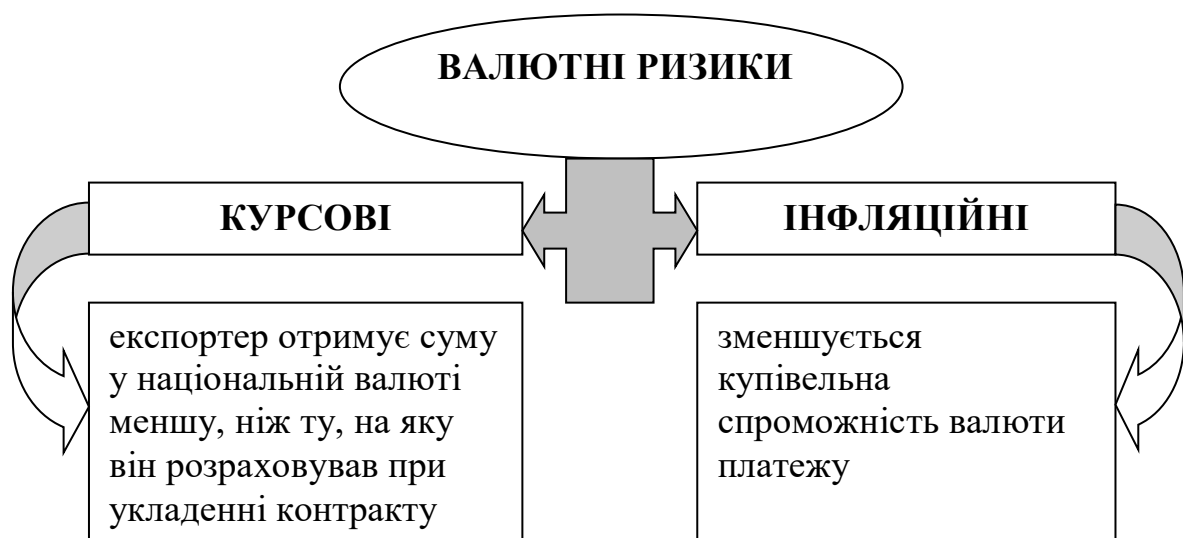

Рис. 3.7. – Валютні ризики.

Рис. 3.8 - Фактори, що впливають на вибір способу транспортування

Таблиця 3.3

Товари, що найчастіше перевозяться основними видами транспорту

Вид транспорту	Товари, що найчастіше перевозяться
Залізничний	Сільгосппродукція, будівельні матеріали, корисні копалини, автомобілі
Водний	Нафта, зерно, будівельні матеріали, металеві руди, кам'яне вугілля
Автомобільний	Одяг, книги, комп'ютери, папір, продукти харчування
Трубопровідний	Нафта, нафтопродукти, природний газ

Таблиця 3.4

Оцінка видів транспорту за критеріями великих відправників

Вид транспорту	Швидкість	Надійність	Перевізна спроможність	Доступність	Вартість
Залізничний	3	3	4	4	4
Водний	4	4	3	5	3
Автомобільний	2	2	5	2	5
Повітряний	5	1	3	2	1
Трубопровідний	1	5	1	1	4

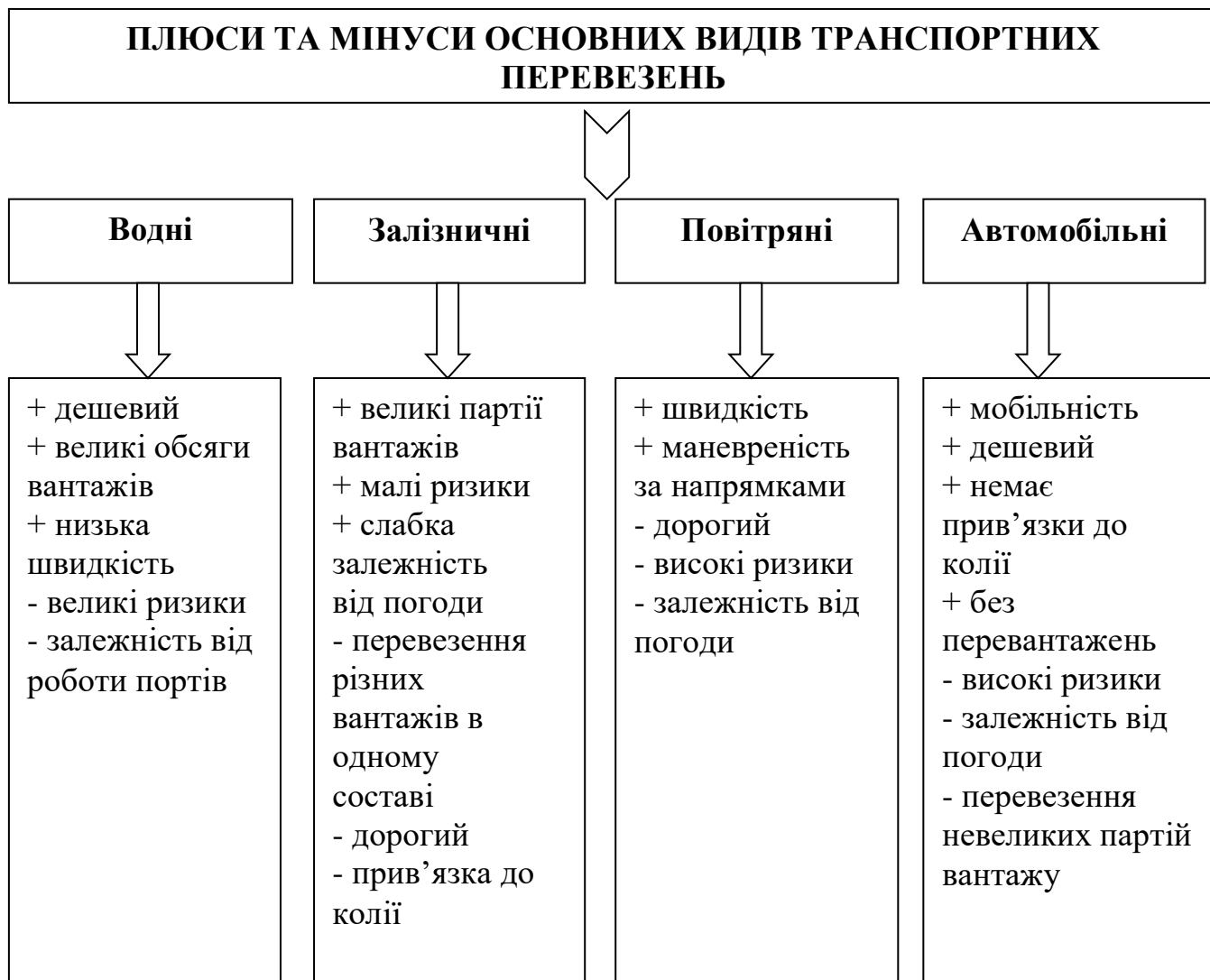
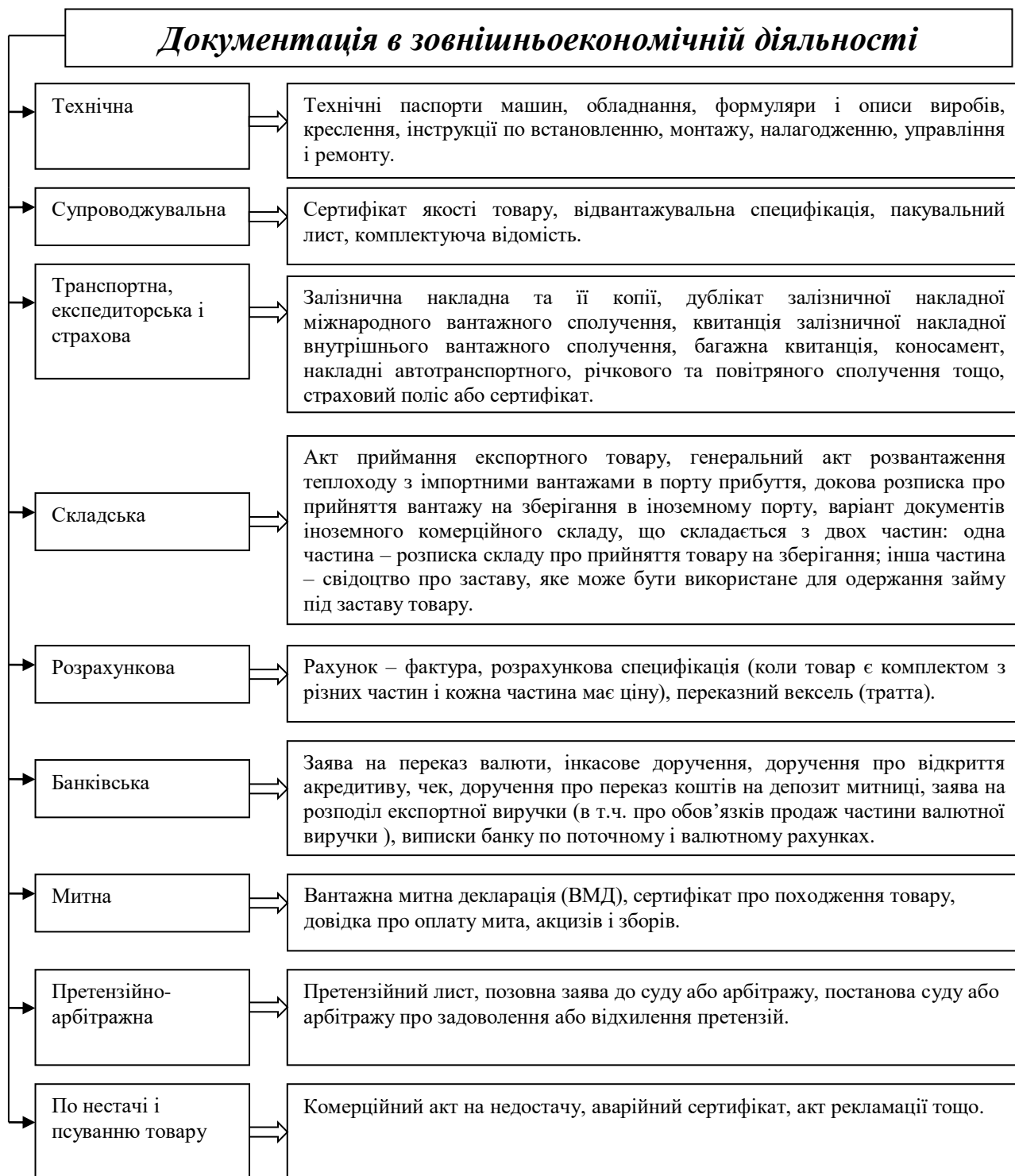

Рис. 3.9 – Переваги та недоліки основних видів транспорту

Рис.3.10 - Первинні документи, що застосовуються в зовнішньоекономічній діяльності

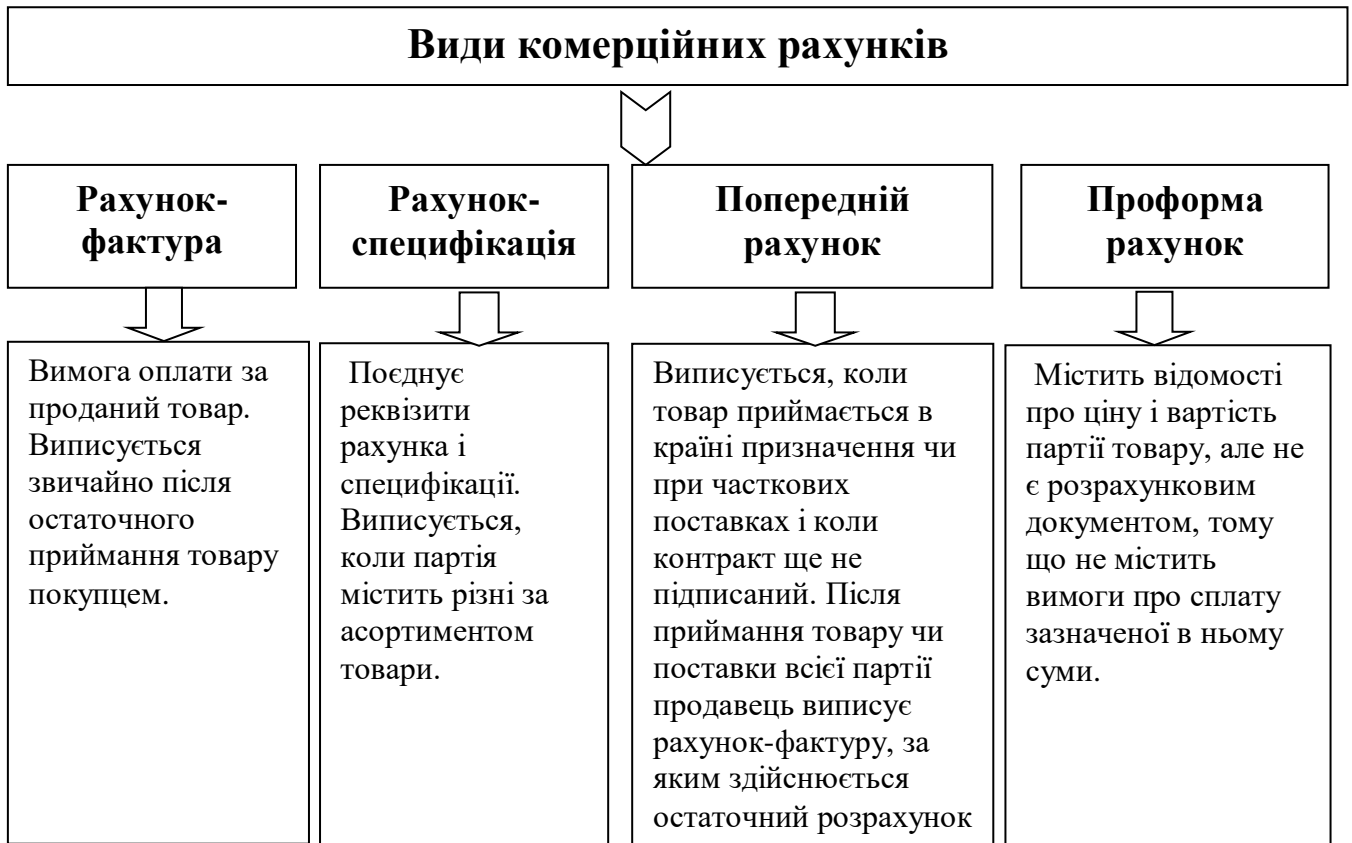

Рис. 3.11 – Види комерційних рахунків

Фінансові документи (з платіжно-банківських операцій)
• інструкція з банківського переведення
• заявка на банківську тратту
• повідомлення про інкасовий платіж
• повідомлення про платіж по товарному акредитиву
• заявка на банківську гарантію
• банківська гарантія
• гарантійний лист по товарному акредитиву
• інкасове доручення
• форма надання документів
• заявка на товарний акредитив

Рис. 3.12 – Класифікація фінансових документів

Рис.3.13 – Види страхових документів

Рис.3.14 – Види транспортно-експедиторських документів

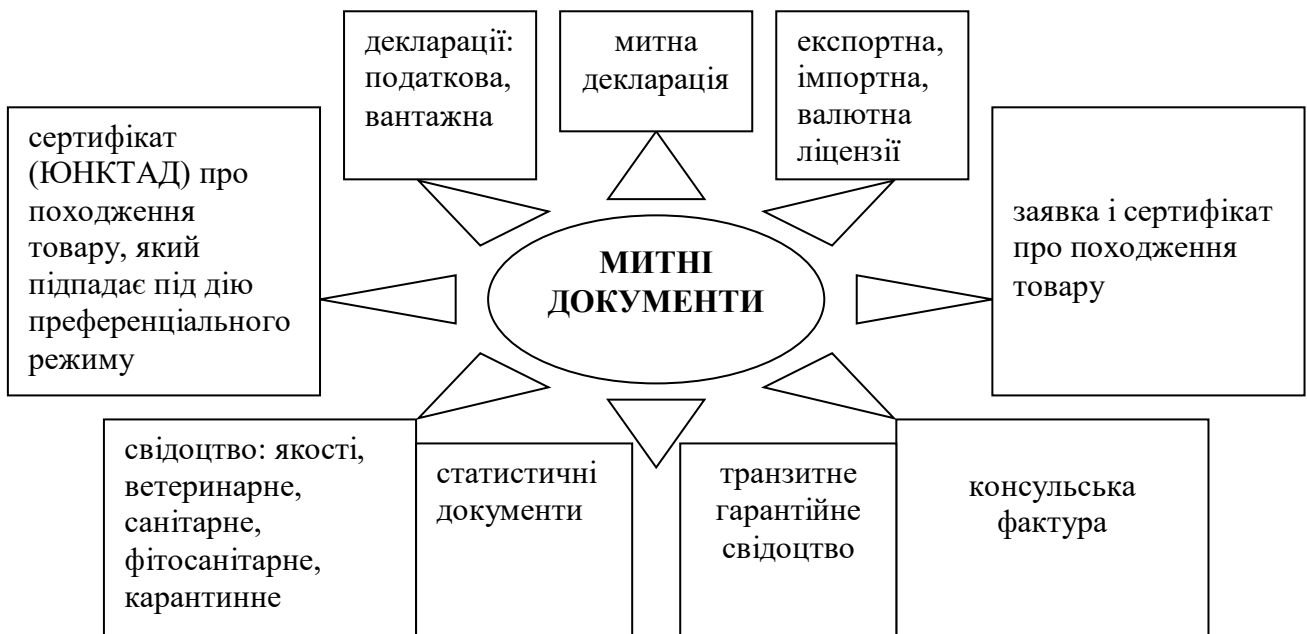

Рис. 3.15 – Види митних документів

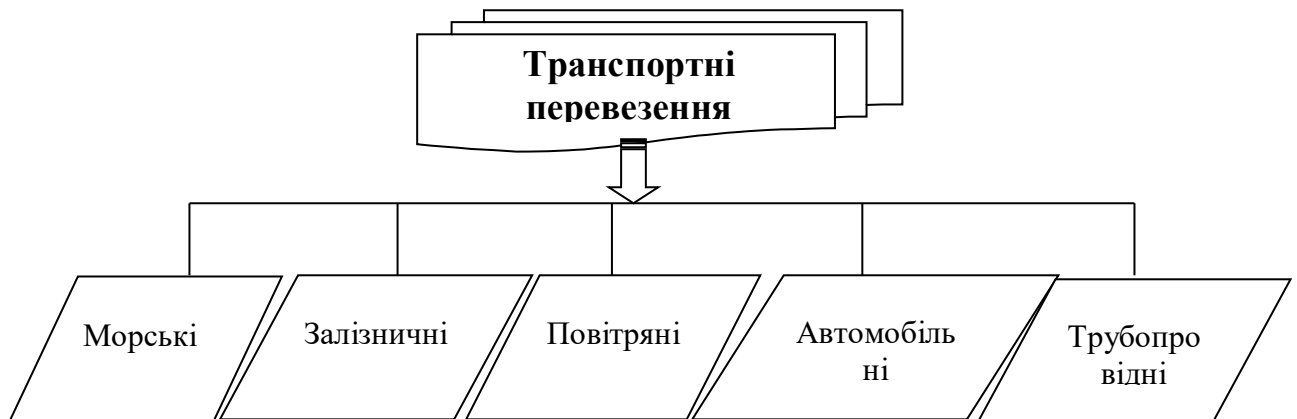

Рис. 3.16 - Види транспортних перевезень

Морські транспортні засоби

1. Судна для перевезення генеральних вантажів: є основним типом суден для перевезення вантажів між невеликими портами. Вантажі розміщуються в трюмах та на палубі.
2. Контейнеровози: обладнані трюмами, та можуть транспортувати 2000 шестиметрових контейнерів.
3. Ліхтеровози – це система, яка включає велике судно-плавбазу, що перевозить декілька десятків малих суден, які можуть входити в гирла річок, підходити до будь-яких мілководних причалів
Ролкери: є зручною формою взаємодії різних видів транспорту, за якої автомобілі не розвантажуються і перевантаження вантажів **НЕ** потрібне.
4. Пороми: без перевантаження транспортують до 100 вагонів одночасно.
5. Танкери: використовуються для перевезення сирової нафти та інших наливних вантажів.

Рис.3.17 - Види морських транспортних засобів

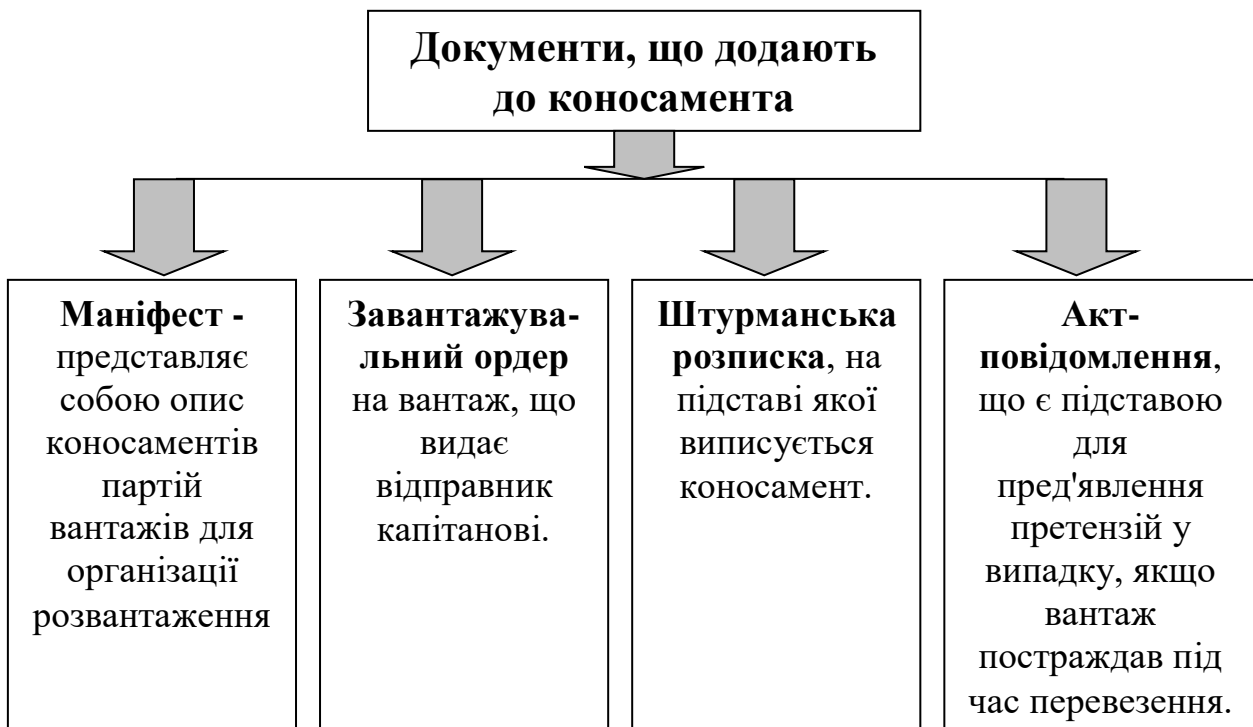

Рис. 3.18 – Документи, що дають до коносаменту.

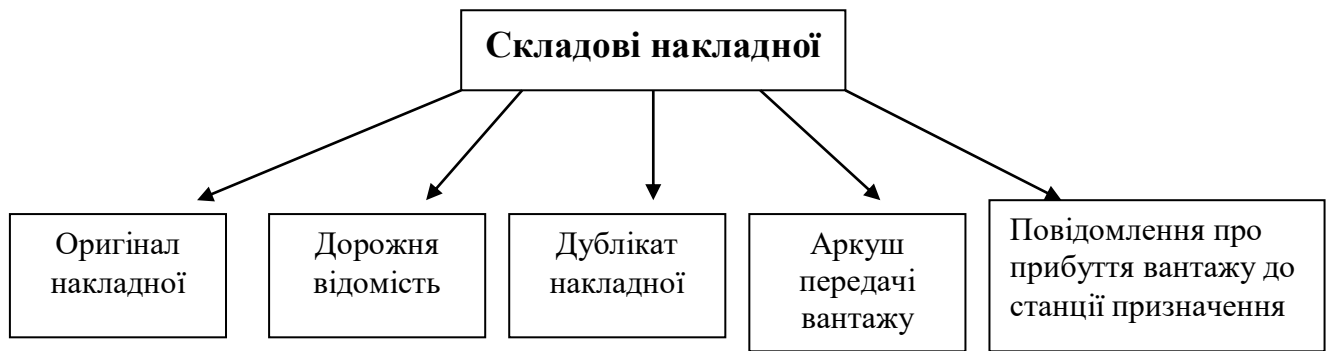

Рис. 3.19 - Складові накладної

Рис. 3.20 - Авіавантажна накладна

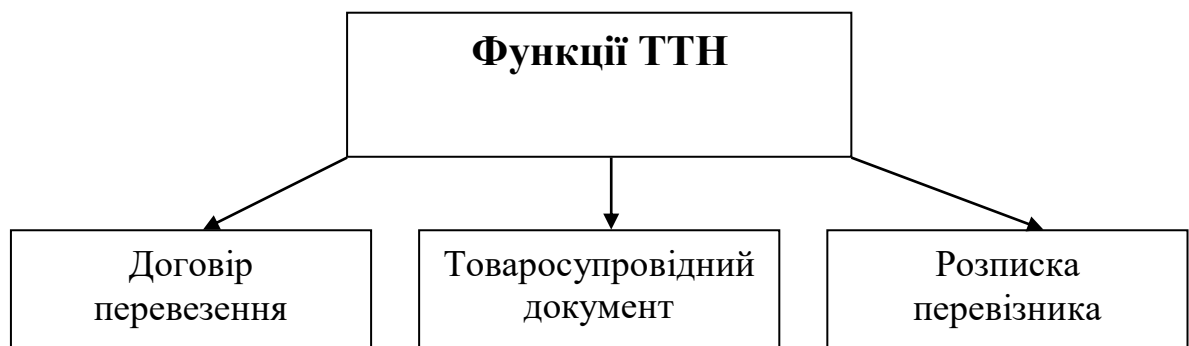
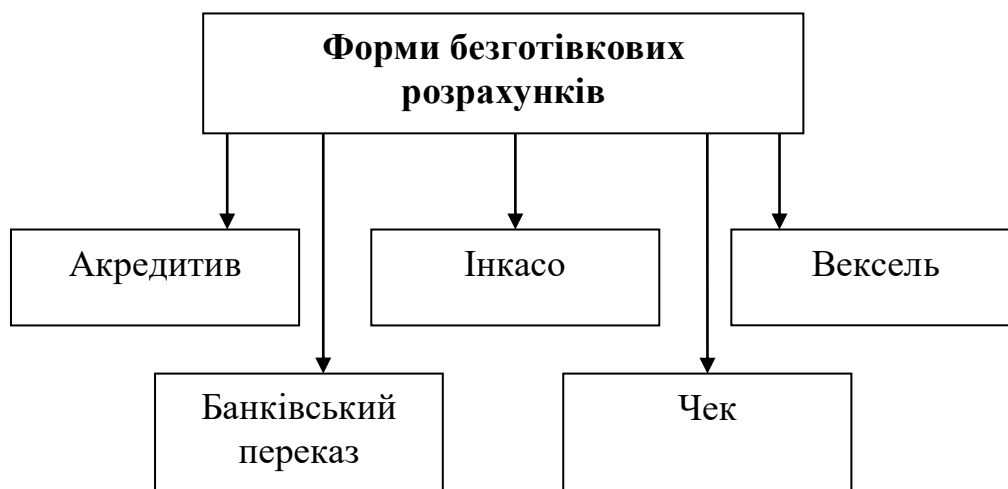

Рис.3.21 - Функції товаротранспортної накладної

ТЕМА 4
МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ

Рис.4.1 - Форми безготівкових розрахунків

Таблиця 4.1

Переваги і недоліки акредитивної форми розрахунків

АКРЕДИТИВ			
+	ПЕРЕВАГИ	-	НЕДОЛІКИ
	Надійність, гарантія оплати		Великі комісійні банків
	Вивільнення оборотних коштів (за умов використання банківської гарантії) для імпортера і швидкість отримання виручки від експортера		Тривале вивільнення оборотних коштів при необхідності їх депонування (покриття акредитиву)
	Частіше безваріантна форма розрахунку по експортно – імпортних операціях		Можливість невиконання акредитива через формальну неточність у документах або різночитаннях з боку банків
	Використання акредитива при податковому маневруванні		Складність розрахунків, можливість шахрайства

Характерні особливості різновидів акредитивів

Вид акредитива	Характерні ознаки
Документарний	Акредитив, по якому гроші виплачуються тільки у разі надання банку відповідних документів
Простий	Акредитив, по якому гроші виплачуються без надання банку товарних документів.
Відкличний	Може бути змінений або анульований банком-емітентом у будь-який момент без попереднього повідомлення бенефіціара.
Безвідкличний	Не може бути анульований або змінений без узгодження інтересів всіх зацікавлених сторін.
Підтверджений	Має на увазі додаткову гарантію платежу з боку іншого банку, який не є банком-емітентом. Банк, який підтвердив акредитив, бере на себе зобов'язання оплачувати всі документи, що відповідають умовам акредитива, якщо банк-емітент відмовиться здійснити платіж.
Непідтверджений	Не має ніяких гарантій здійснення платежу з боку стороннього банку, який не є банком-емітентом.
Трансферабельний (переказний)	Передбачає можливість його використання повністю або частково одним чи кількома особами, окрім самого бенефіціара, - іншими бенефіціарами. Такий акредитив може бути переказано, якщо в ньому є вказівка на те, що він є трансферабельним.
Револьверний (поновлюваний)	Може передбачати автоматичне поновлення суми акредитива (квоти) протягом зазначеного проміжку часу по мірі використання або поновлення акредитива до початкової суми (квоти) після кожного використання. Під час відкриття такого акредитива банк, як правило, вказує суму квоти, скільки разів і до якого ліміту буде поновлено акредитив. Використовується в розрахунках за постійне періодичне постачання, яке здійснюється за графіком, зафіксованим у контракті.
Покритий	Банк-емітент надає валютні кошти (покриття) в розпорядження виконавчого банку в сумі акредитива на строк дії своїх обов'язків за умов можливого використання цих коштів для виплат згідно з акредитивом. Валютне покриття може бути відтворене за допомогою кредитування рахунка виконавчого банку в банку-емітенті або в третьому банку. Банк-емітент може відкрити у виконавчому банку страховий депозит для забезпечення валютного покриття.

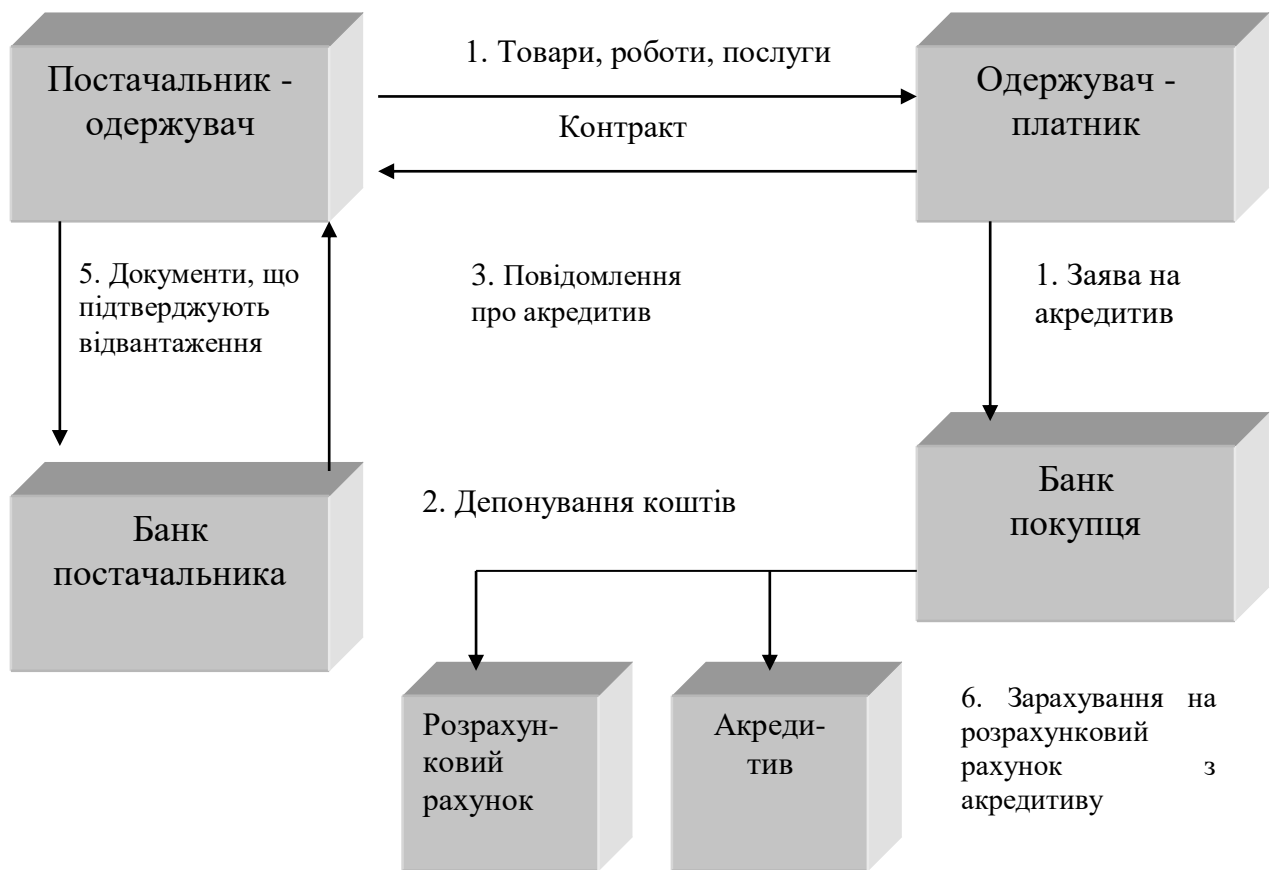

Рис.4.2 - Схема акредитивної форми розрахунків

Таблица 4.3

Переваги і недоліки інкасової форми розрахунків

<i>ІНКАСО</i>	
ПЕРЕВАГИ	НЕДОЛІКИ
Вигідна експортеру тим, що банки захищають його право на товар до моменту оплати документів чи акцепту тратт.	Банки, які беруть участь у розрахунках по інкасо не несуть ніякої відповідальності за несплату чи неакцепт документів (тратт).
Вигідна імпортеру, оскільки забезпечує оплату товару, що дійсно постачається, а витрати на проведення інкасової операції відносно невеликі.	Тривалість перебігу документів через банки, і відповідно, періоду їх сплати (акцепту), який може тривати від кількох тижнів до місяця.

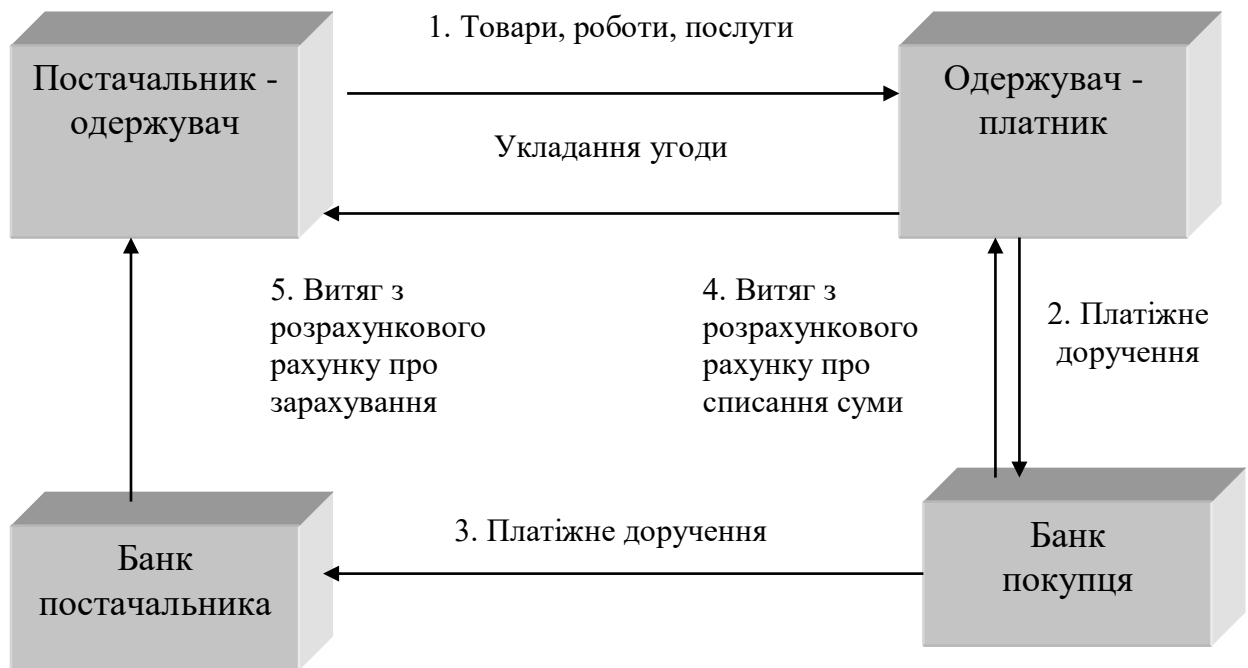

Рис. 4.3 - Схема розрахунків з використанням інкасо

Таблиця 4.4

Переваги і недоліки банківського переказу

БАНКІВСЬКИЙ ПЕРЕКАЗ	
ПЕРЕВАГИ	НЕДОЛІКИ
Існує вид банківського переказу – для оплати авансу згідно з контрактом.	Банки не несуть ніякої відповідальності за платежі (постачання товару, передача документів).
Існує декілька засобів захисту імпортера від ризику неповернення (втрати) авансу у випадку непостачання товару експортером: банківська гарантія на повернення авансу, документарний чи умовний переказ.	При банківському переказі комісійні, як правило, відраховує банк імпортера з подавця переказу згідно з Тарифами комісійної винагороди комерційного банку по роботі з клієнтами (розмір її визначається самим банком і є або фіксованою сумою, або відтворюється у відсотках).

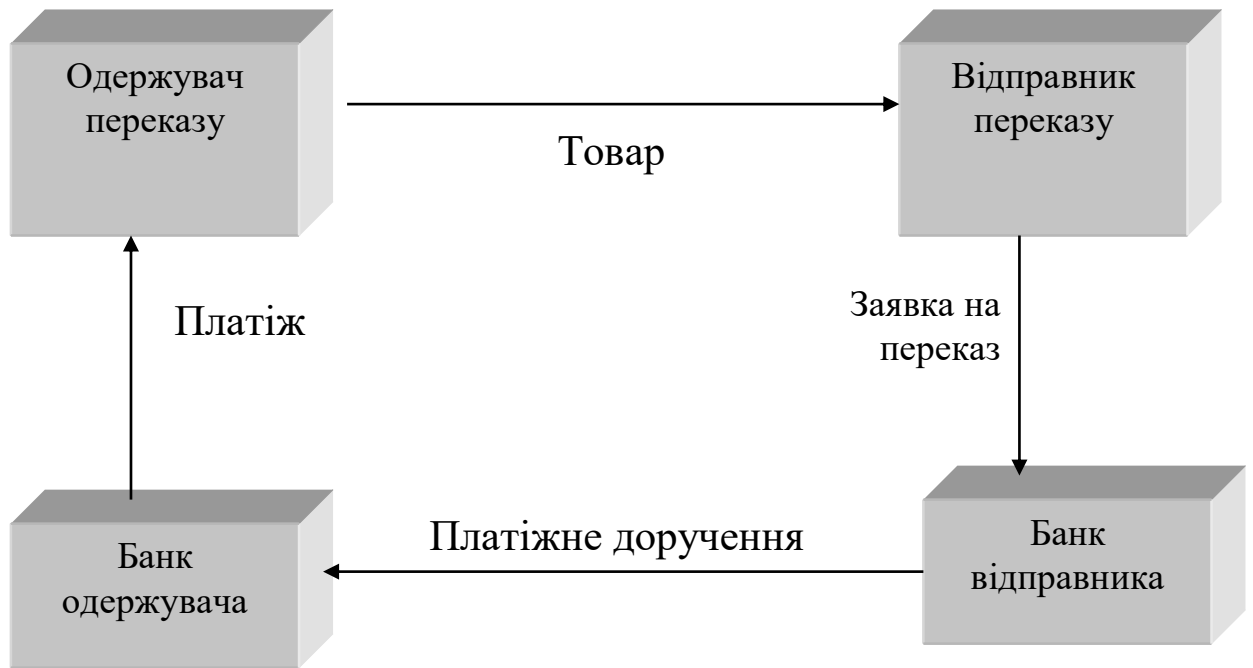

Рис.4.4 - Схема здійснення банківського переказу

Рис.4.5 - Схема розрахунку за допомогою простого векселя

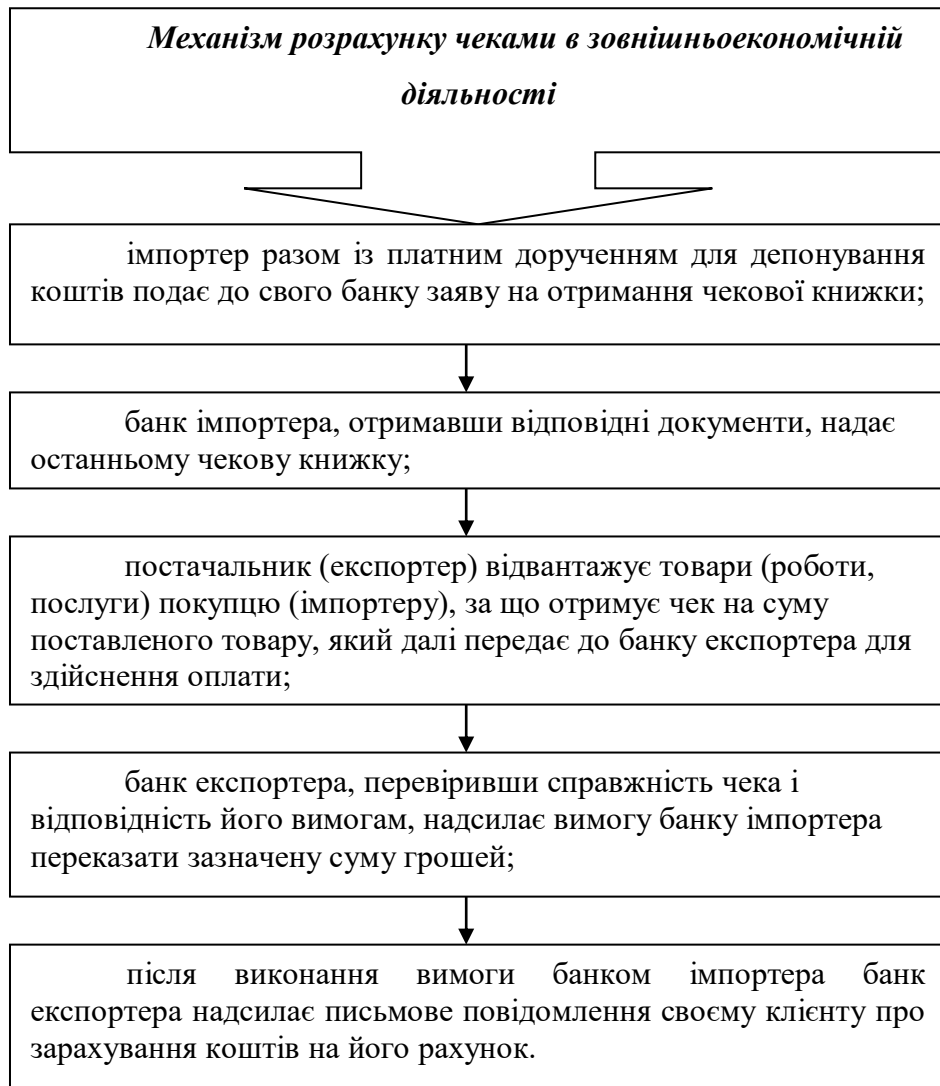
Реквізити чека	назва «чек» на тій мові, на якій він виписується
	просте і нічим не обумовлене розпорядження платнику сплатити вказану в чеку суму, яка пишеться прописом;
	найменування платника, яким є банк, де чекодавець має свій поточний чи інші рахунки;
	місце платежу;
	дата та місце складання чеку;
	підпис чекодавця.

Рис. 4.6. – Основні реквізити чека.

Таблиця 4.5

Види чеків та їх характеристика.

Вид чека	Характеристика
Ордерний чек	чек, виписаний на користь певної особи чи за її наказом. Передається такий чек за допомогою індосаменту із застереженням «наказу чи без нього». Цей чек широко використовується в міжнародному платіжному обігу;
Чек на пред'явника	чек, що виписується на ім'я пред'явника на отримання готівки в банку. Може бути переданий іншій особі як з індосаментом, так і без нього. Чекодавець надсилає чек своєму партнеру за кордоном, який при отриманні виставляє його своєму банку для кредитування розрахунку;
Банківський чек	чек, що виписується банком на свій банкореспондент. У тексті чека відсутнє найменування підприємства-чекодавця, чекодавцем виступає банк боржника;
Фірмовий чек	чек, виписаний фірмою на одержувача. Такі документи виписуються в національній чи іноземній валюті переважно на пред'явника і виставляються фірмою на свій банк. Оплата за ними здійснюється за рахунок коштів чекодавця.

Рис. 4.7. – Механізм розрахунку чеками в зовнішньоекономічній діяльності.

ТЕМА 5

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ

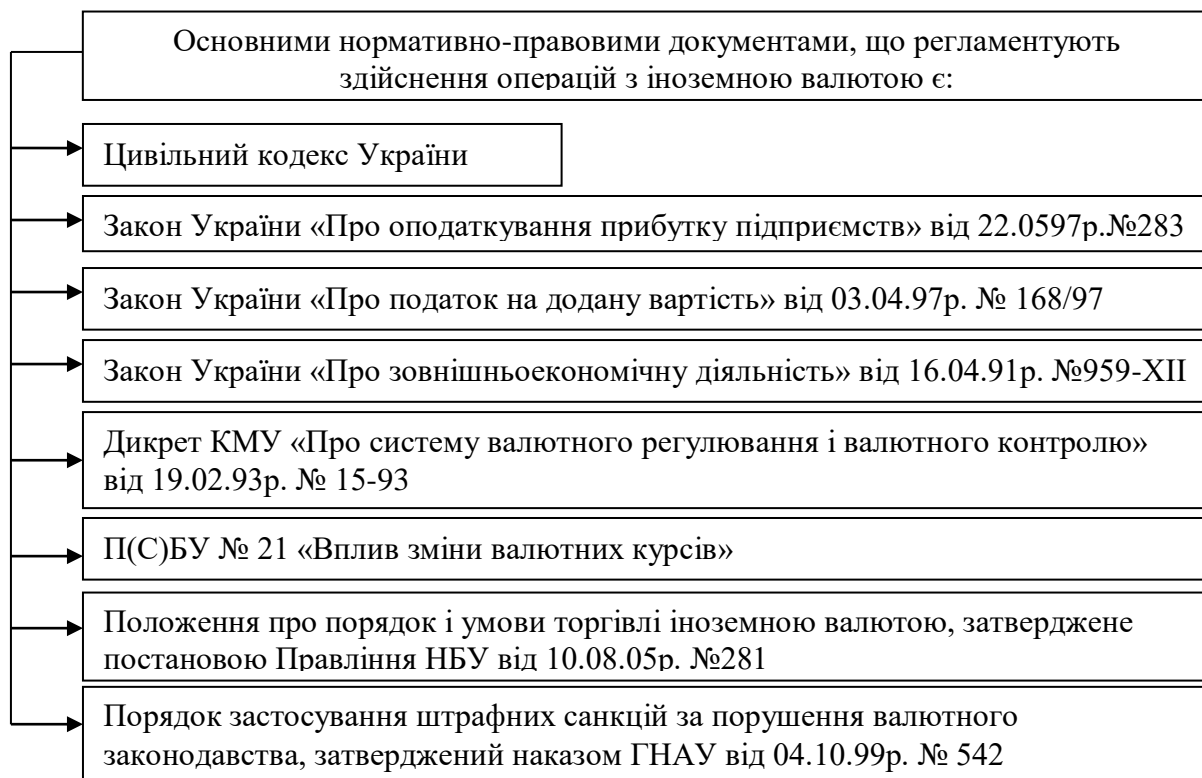

Рис.5.1 – Законодавча база здійснення операцій з іноземною валютою

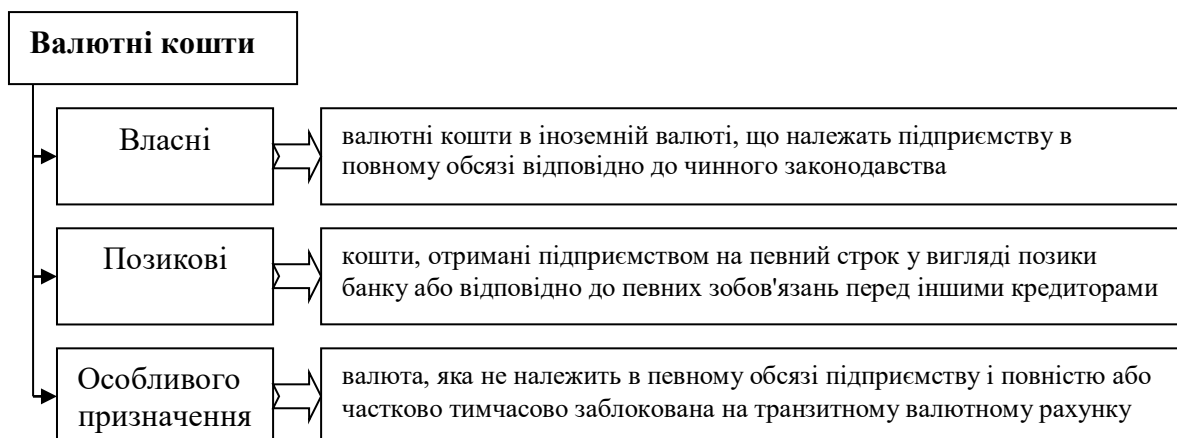

Рис. 5.2 - Види валютних коштів за походженням

На поточні валютні рахунки зараховуються кошти:

- куплені за дорученням власника рахунку уповноваженим банком;
- перераховані з кредитного рахунку згідно з кредитною угодою;
- перераховані з власного депозитного рахунку згідно з депозитною угодою;
- сума процентів, згідно залишку коштів на власному поточному та депозитному рахунках.

Рис. 5.3 - Шляхи надходження коштів на поточний рахунок

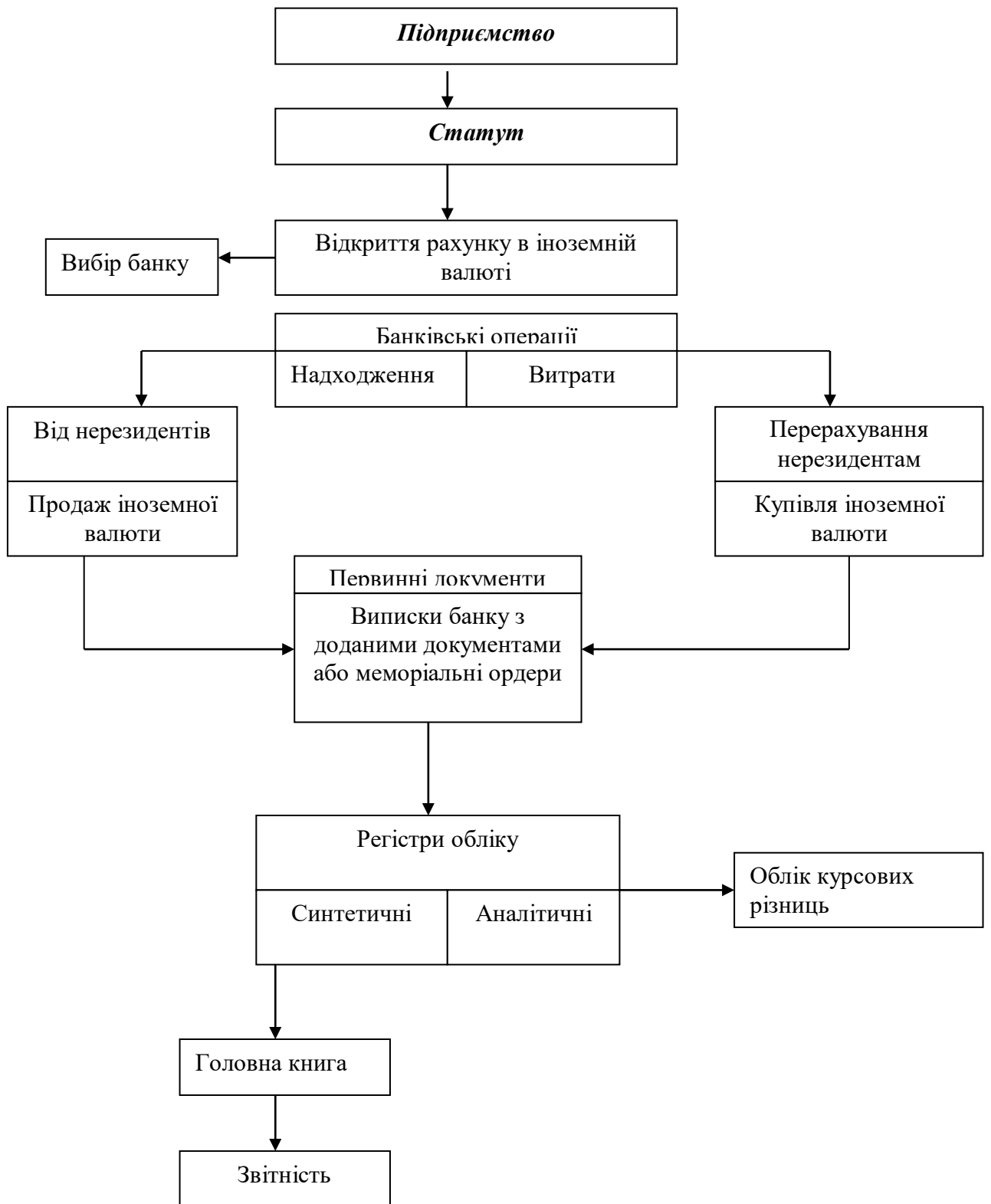

Рис. 5.4 - Організація бухгалтерського обліку на валютному рахунку

Господарські операції з обліку валютних коштів на валютному рахунку

№ п/п	Зміст	Д - т	К - т
1.	Зарахування коштів від нерезидента	312	362
2.	Перерахування заборгованості постачальнику	632	312
3.	Зарахована придбаної валюти	312	333
4.	Відображена курсова різниця(від'ємна) по валютному рахунку	945	312
5.	Відображена курсова різниця на момент погашення заборгованості по валютному рахунку	312	714
6.	Перераховано на продаж валюту в банк	334	312
7.	Відображено передоплату	312	681

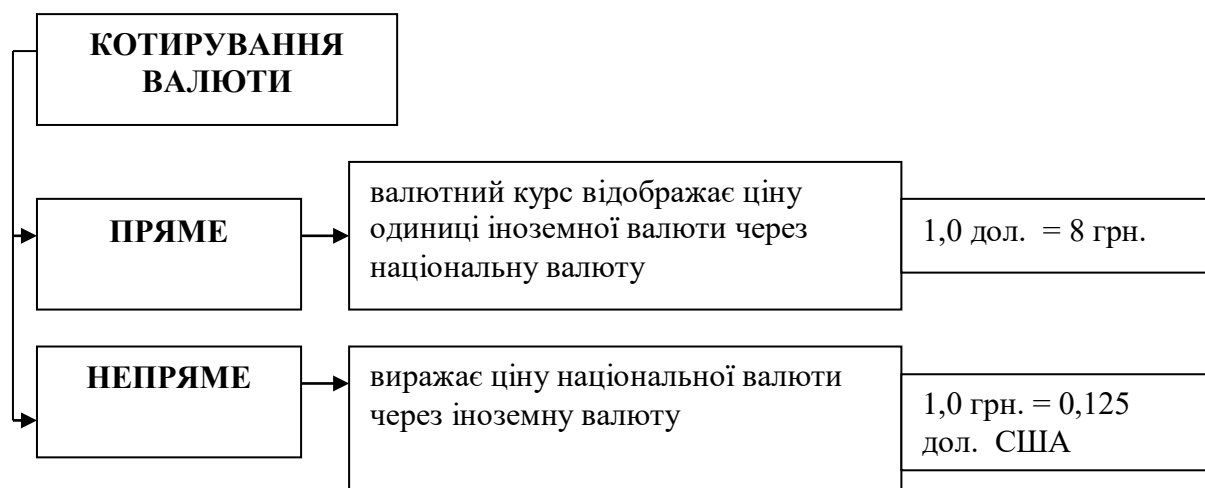

Рис. 5.5 - Методи котирування валютних курсів

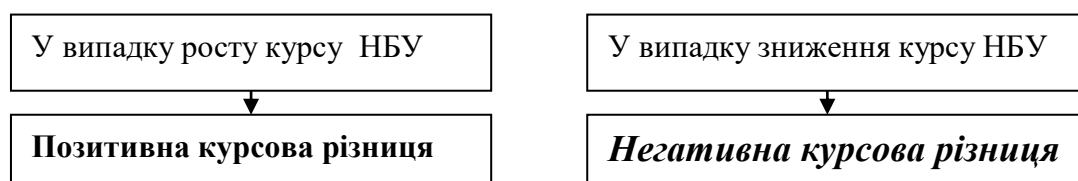

Рис.5.6 - Умови виникнення позитивних і негативних курсових різниць

Порядок відображення в обліку курсових різниць в залежності від причини виникнення

Характер різниці	Причина виникнення та порядок визначення	Відображення в обліку
<i>За наявними грошовими коштами в іноземній валюті</i>		
<i>Позитивна курсова різниця</i>	1. Перерахунок балансової вартості на дату балансу визначається як різниця між курсом НБУ, встановленим на дату балансу та курсом НБУ, за яким наявна валюта зарахована на балансі	По Кт 714 „Прибуток від операційної курсової різниці або по Кт 744 „Прибуток від неопераційної курсової різниці”
<i>Негативна курсова різниця</i>	2. Перерахунок балансової вартості на дату здійснення розрахунків	По Дт 945 „Втрати від операційної курсової різниці”
<i>За дебіторською заборгованістю</i>		
<i>Позитивна курсова різниця</i>	1. Перерахунок балансової вартості заборгованості на дату балансу визначається як різниця між курсом НБУ, встановленим на дату балансу та курсом НБУ, за яким наявна заборгованість зарахована на балансі	По Кт 714 „Прибуток від операційної курсової різниці” або по Кт 744 „Прибуток від неопераційної курсової різниці”
<i>Негативна курсова різниця</i>	2. Перерахунок балансової вартості заборгованості на дату здійснення розрахунків визначається як різниця між курсом НБУ, встановленим на дату здійснення розрахунків та курсом НБУ, за яким наявна заборгованість зарахована на балансі	По Дт 945 „Втрати від операційної курсової різниці” або По Дт 974 „Втрати від неопераційних курсових різниць”
<i>За кредиторською заборгованістю</i>		
<i>Позитивна курсова різниця</i>	1. Перерахунок балансової вартості заборгованості на дату балансу визначається як різниця між курсом НБУ, встановленим на дату балансу та курсом НБУ, за яким наявна заборгованість зарахована на балансі	По Дт 945 „Втрати від операційної курсової різниці” або По Дт 974 „Втрати від неопераційних курсових різниць”
<i>Негативна курсова різниця</i>	2. Перерахунок балансової вартості заборгованості на дату здійснення розрахунків визначається як різниця між курсом НБУ, встановленим на дату здійснення розрахунків та курсом НБУ, за яким наявна заборгованість зарахована на балансі	По Кт 714 „Прибуток від операційної курсової різниці” або по Кт 744 „Прибуток від неопераційної курсової різниці”

Перелік дат, на які здійснюють перерахунок операцій в іноземній валюті

№ з/п	Статті в іноземній валюті	Дата, яка вважається датою здійснення господарської операції і дата, на яку здійснюють перерахунок
1.	Доходи	На дату здійснення операції митного оформлення (дата визнання доходів). У разі одержання авансу перераховується за курсом на дату одержання авансу
2.	Витрати	На дату здійснення митного оформлення (дата визнання активів, зобов'язань, витрат). У разі сплати авансу перераховується за курсом на дату перерахування авансу
3.	Фінансові інвестиції (не розглядаються іноземні інвестиції)	На дату розрахунків і дату балансу визначаються курсові різниці від перерахування монетарних статей, що відображають інвестиційну і фінансову діяльність
4.	Монетарні статті	На дату розрахунків і на дату балансу по монетарних статтях в іноземній валюті

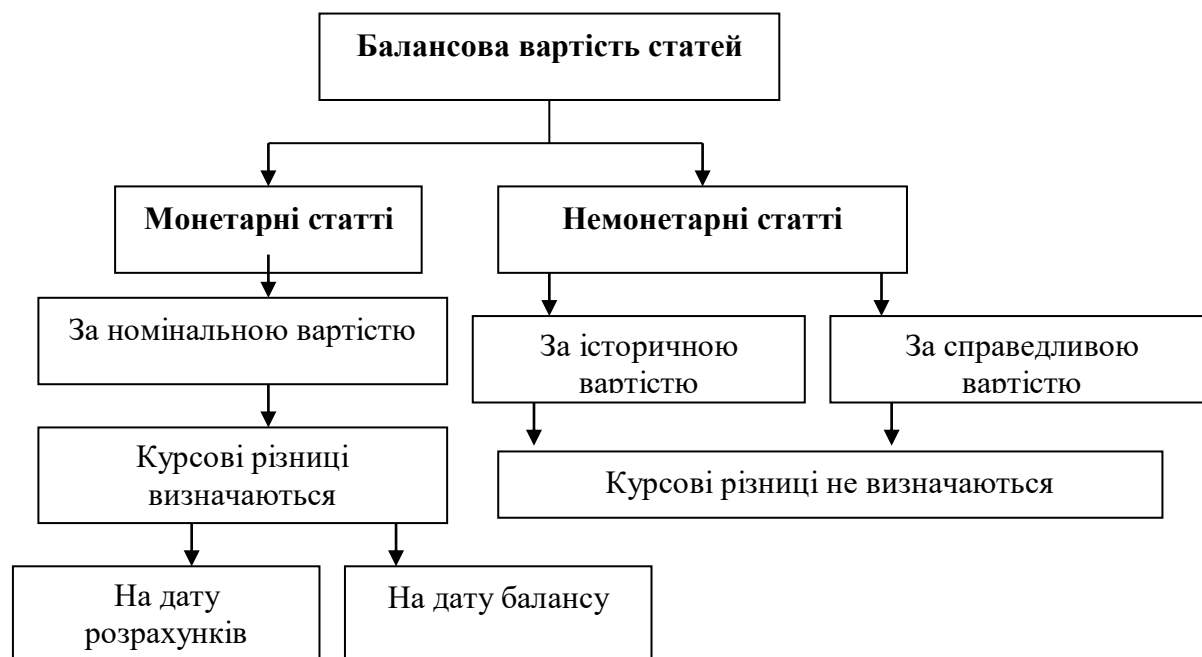

Рис. 5.7 - Вплив валютного курсу на господарські операції

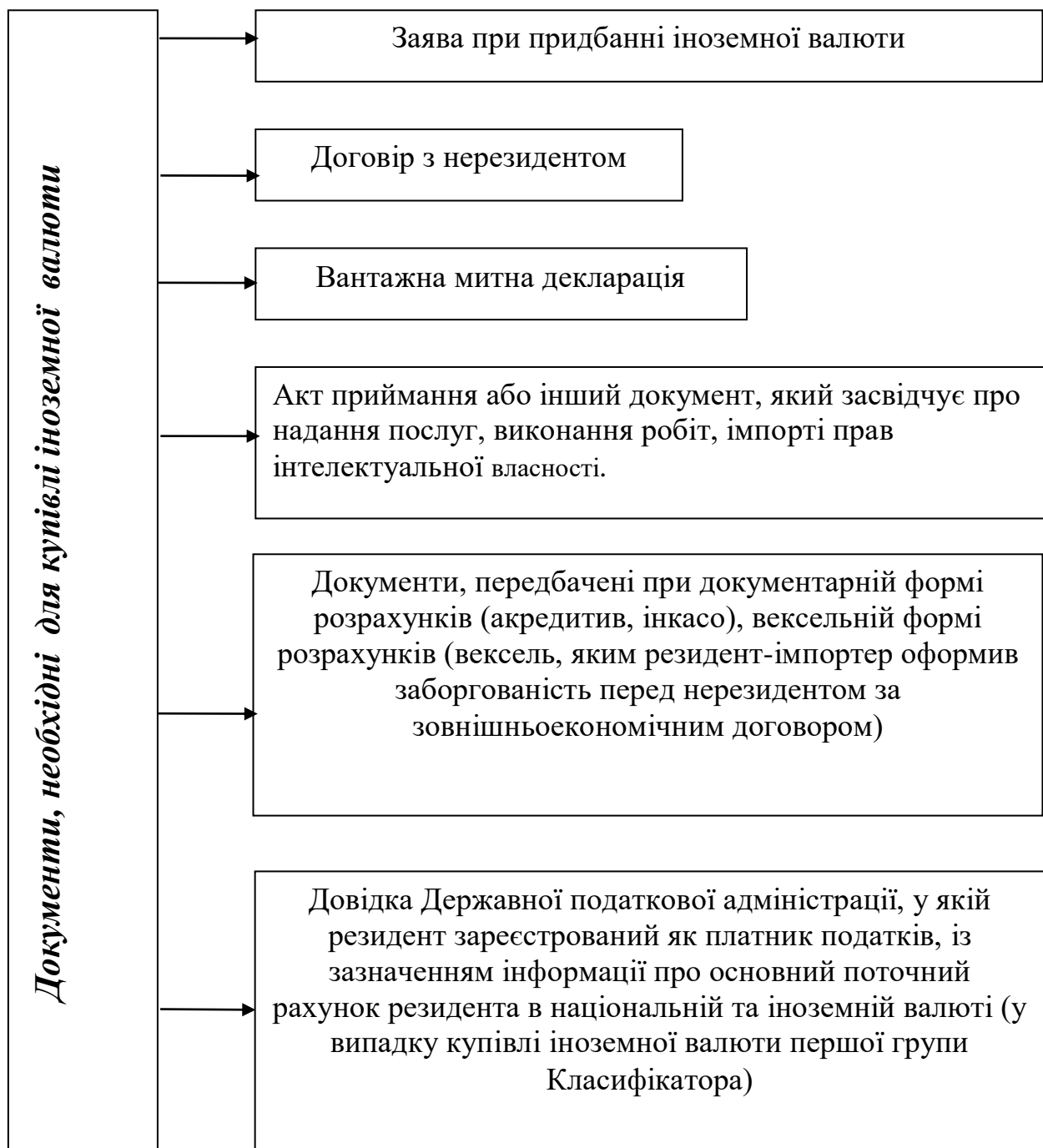
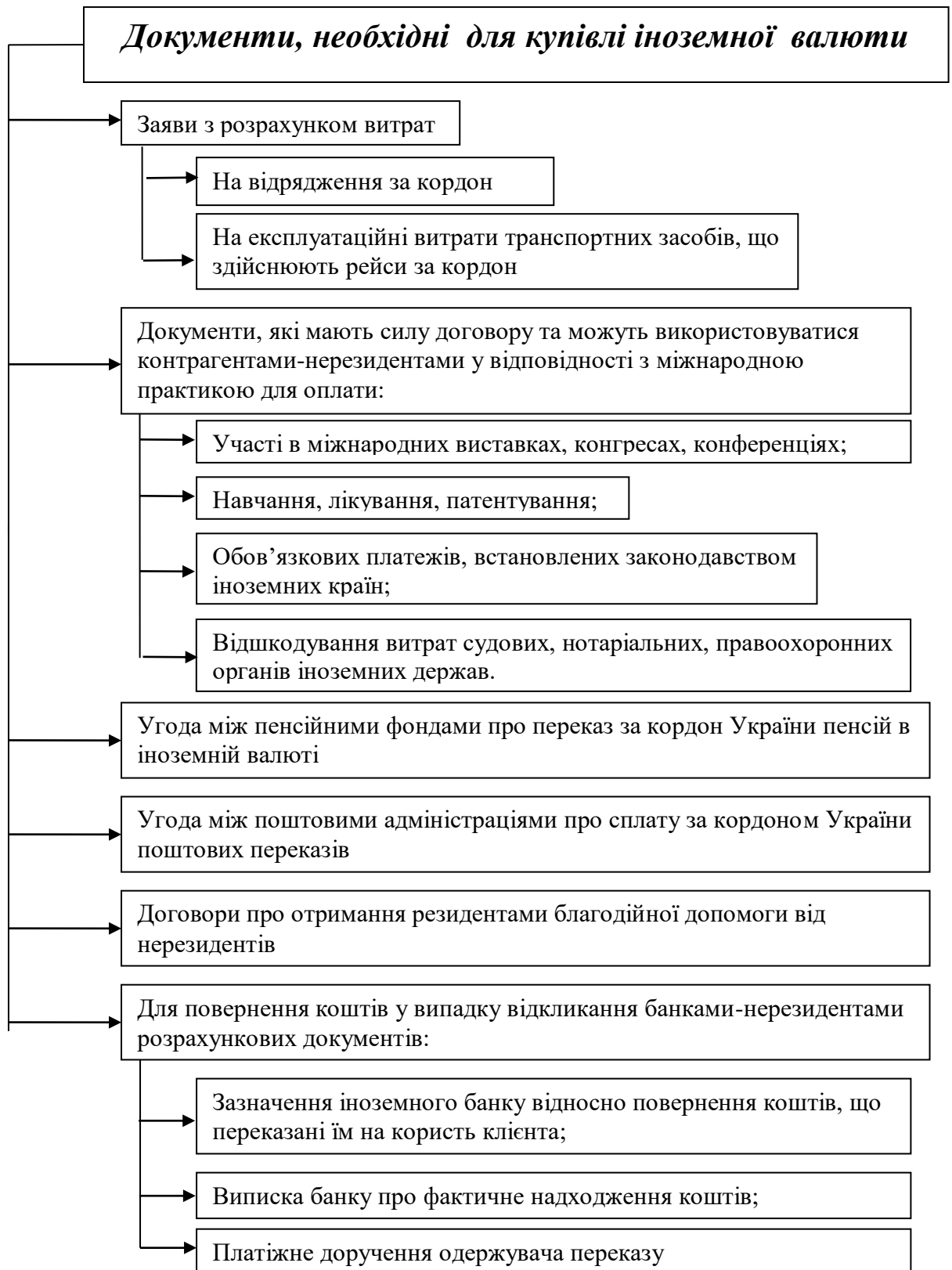

Рис. 5.8 - Документи, необхідні для купівлі іноземної валюти при розрахунках з нерезидентом по торговим операціям

Рис. 5.9- Документи, необхідні для купівлі іноземної валюти резидентами при здійсненні неторгових операцій

Таблиця 5.4

Порядок відображення в бухгалтерському обліку придбання іноземної валюти

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перерахована сума грошових коштів уповноваженому банку для придбання \$USA, включаючи комісійну винагороду	334	311
2	Заздалегідь перерахована сума збору до Пенсійного фонду за операцію з придбання інвалюти	651	311
3	Зарахована на валютний рахунок СПД придбана інвалюта	312	334
4	Нарахована і включена до складу витрат сума комісійної винагороди уповноваженому банку	92	377
		377	334
5	Відображена сума збору до Пенсійного фонду	92	651
6	Списані на фінансовий результат сума комісійної винагороди і сума збору до Пенсійного фонду	791	92

Таблиця 5.5

Продаж іноземної валюти

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списана іноземна валюта для продажу	334	312
2	Зарахована на поточний рахунок сума гривень, отримана від продажу інвалюти. Банком утримана комісійна винагорода	311	711
3	Списаний еквівалент проданої іноземної валюти	942	334
4	Нарахована комісійна винагорода банку	334	685
5	Списана на реалізацію сума комісійної винагороди	685	711
6	Визначений фінансовий результат від продажу іноземної валюти (відповідно до Наказу 291 спочатку списується (у порядку закриття рахунка) сума отриманого доходу)	711	791
7	Списана собівартість реалізованої іноземної валюти, яка визначається шляхом перерахунку іноземної валюти за курсом НБУ на дату продажу інвалюти	791	942
8	Відображена курсова різниця на грошові кошти в дорозі як дохід від операційної курсової різниці	334	714
9	Списана курсова різниця на фінансовий результат	714	791

ТЕМА 6

ОБЛІК ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Рис. 6.1 - Види імпорتنих операцій.

Рис.6.2.- Труднощі, пов'язані із закупівлею товарно-матеріальних цінностей та сировини на зовнішньому ринку

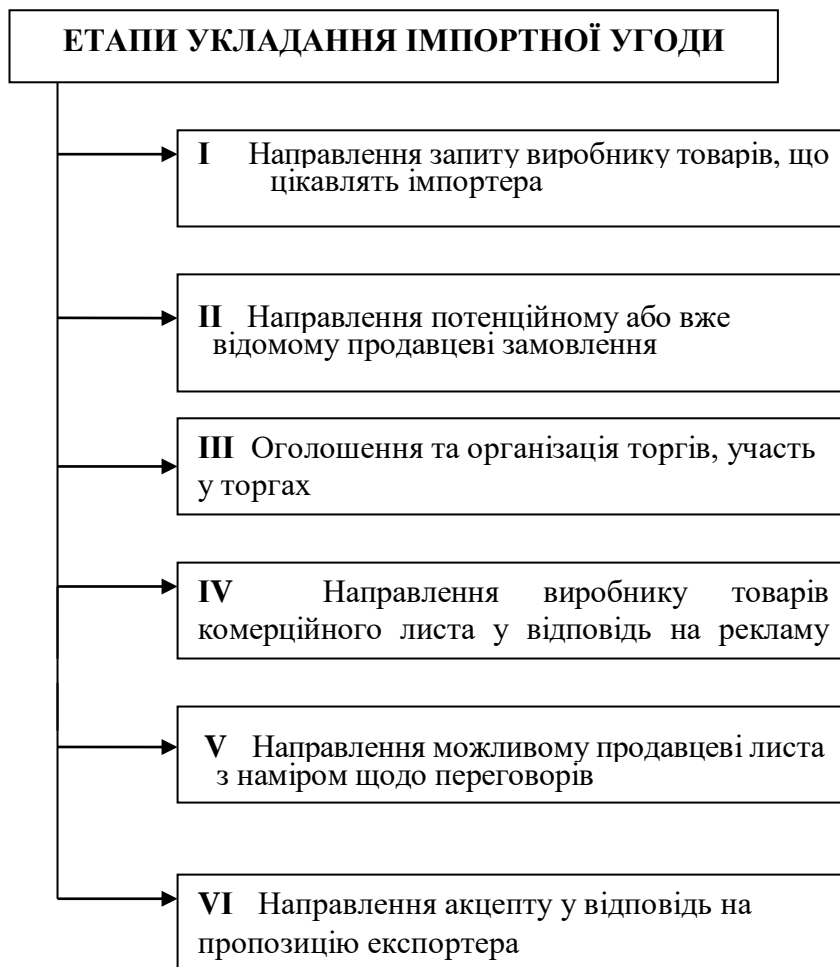

Рис. 6.3 - Етапи укладання імпоротної угоди

Таблиця 6.1

Обмеження імпорту товарів

<i>Вид обмеження</i>	<i>Характеристика</i>
Короткострокове обмеження імпорту	обмеження імпорту на строк не більше 180 днів;
Митний бар'єр	обмеження імпорту, метою якого є перешкодити ввезенню імпортних товарів через завищення ввізного мита;
Демпінг	ввезення на митну територію України товарів за ціною, нижчою від порівняної ціни на подібний товар у країні експорту, що заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.
Антидемпінгове мито	додаткове мито на імпортні товари, що ввозяться в країну за цінами, нижче цін світового ринку або внутрішніх цін.

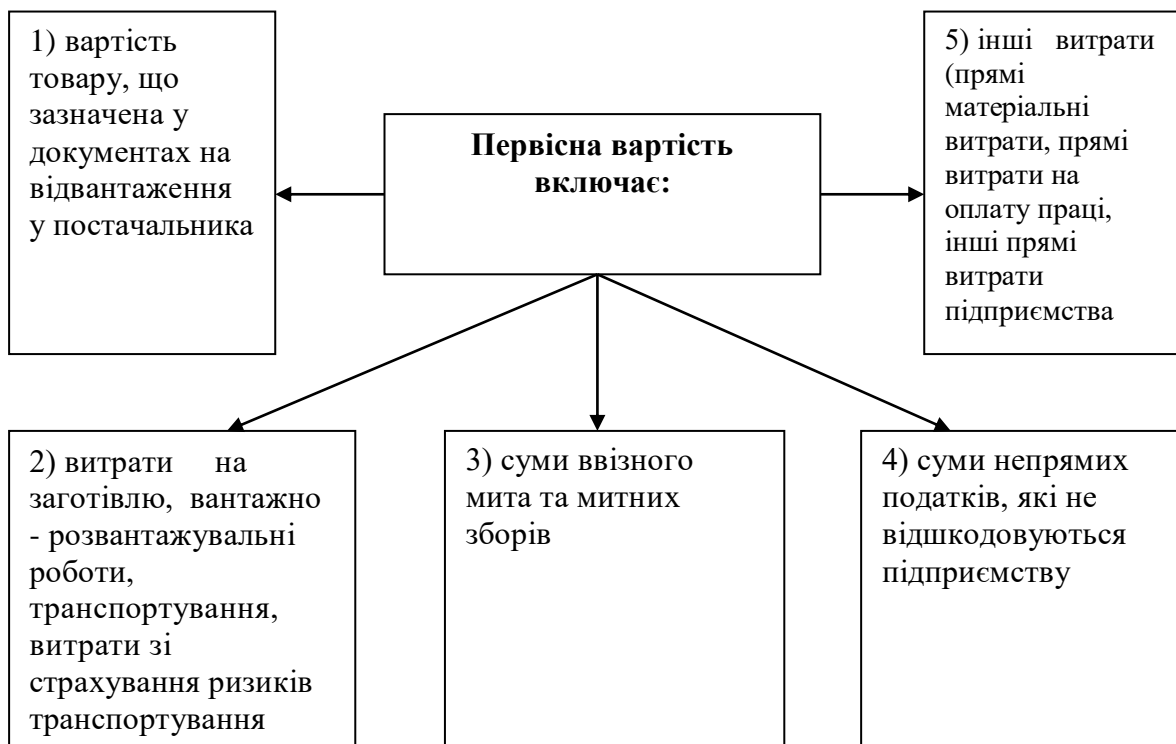
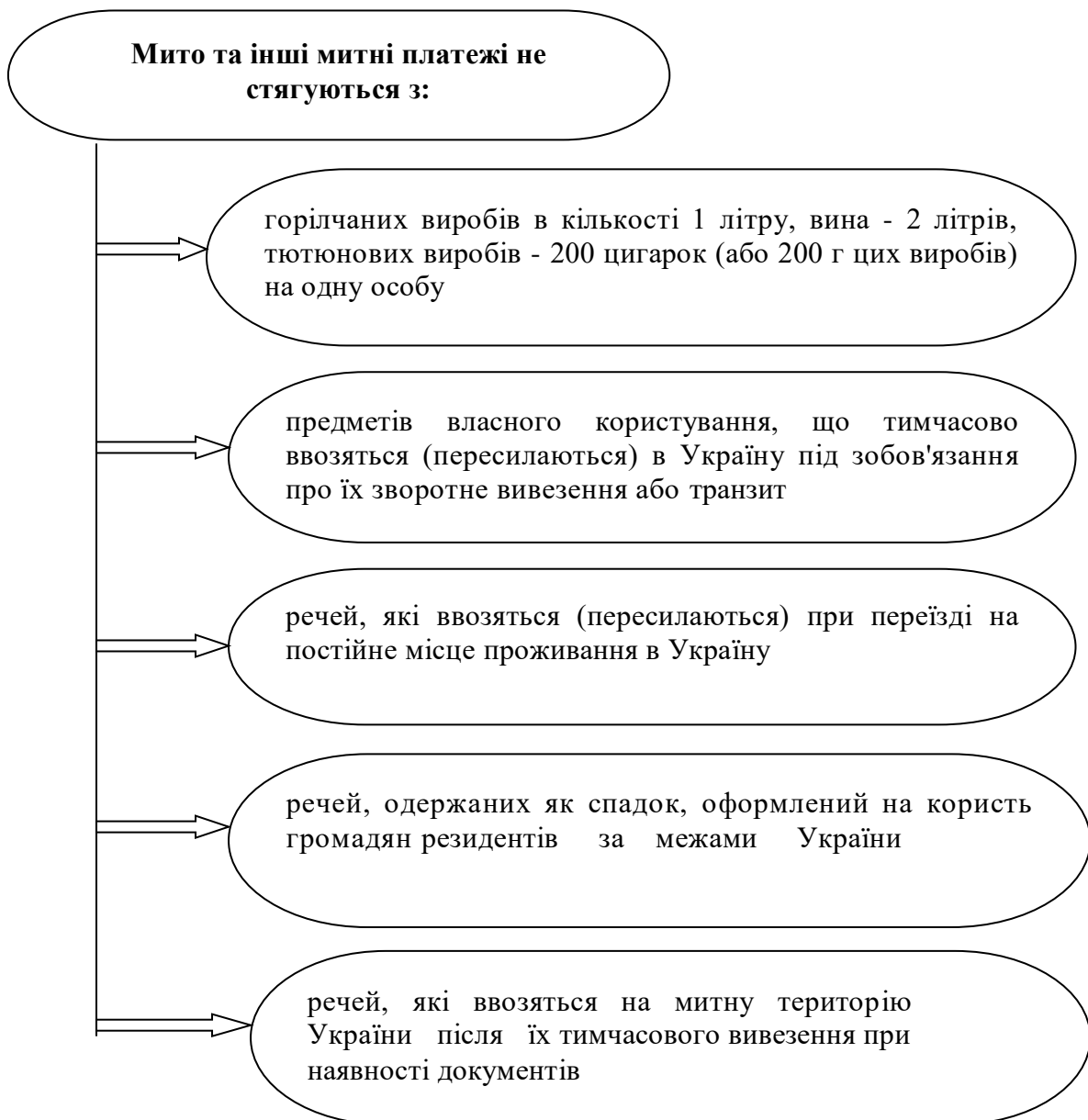

Рис.6.4 - Формування первісної вартості імпортованих товарів

Таблиця 6.2

Погашення податкового векселя при оформленні взаємозаліку

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1.	Відображено видачу податкового векселя на суму ПДВ на дату оформлення ВМД і податкового векселя	644	621
2.	Відображено взаємозарахування на вексельну суму	641	641
3.	Включено суму податкового векселя до податкових зобов'язань поточного періоду	621	641
4.	Включено суму податкового векселя до податкового кредиту поточного періоду	641	644

Рис. 6.5 - Товари, з яких не стягуються мито та інші митні платежі

Таблиця 6.3

Відображення в бухгалтерському обліку операцій з імпорту

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1.	Нараховано митні збори та мито	20, 28, 22	642
2.	Погашено заборгованість підприємства перед митницею	642	311

3.	Нараховано суму ПДВ на товар, що ввозиться, якщо товарно - матеріальні цінності ввезено до їхньої сплати	644	641
4.	Погашено заборгованість підприємства з ПДВ та відображено податковий кредит	641	311 644
5.	Видано митним органам в погашення ПДВ податковий вексель	644 621 641	621 641 644
6.	Перераховано грошові кошти за податковим векселем	621	311
7.	Оплачено постачальнику товарів і запасів, включаючи вартість транспортних витрат, що входять в їхню ціну	632	312
8.	Оплачено транспортні послуги іноземному перевізнику у разі якщо вартість доставки не включено у вартість товарів і запасів, інших послуг	685	312
9.	Оплачено транспортні послуги вітчизняному перевізнику	685	311
10.	Оплачено страхові послуги і ризики іноземному страховику	655	312
11.	Оплачено страхові послуги і ризики вітчизняному страховику	655	311
12.	Оприбутковано запаси, товари та МШП, поставлені нерезидентом за курсом на дату розмитнення вантажу	20, 28, 22	632
13.	Включено у вартість запасів, товарів та МШП транспортні послуги на дату підписання	20, 28, 22	685
14.	Включено у вартість запасів, товарів та МШП страхові послуги	20, 28, 22	655

ТЕМА 7
ОБЛІК ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Рис. 7.1 – Методи стимулювання експорту

Рис.7.2 – Передекспортні дії підприємства

Алгоритм реалізації заходів з виходу на зовнішній ринок

Рис. 7.3 – Алгоритм реалізації заходів з виходу підприємства на зовнішній ринок

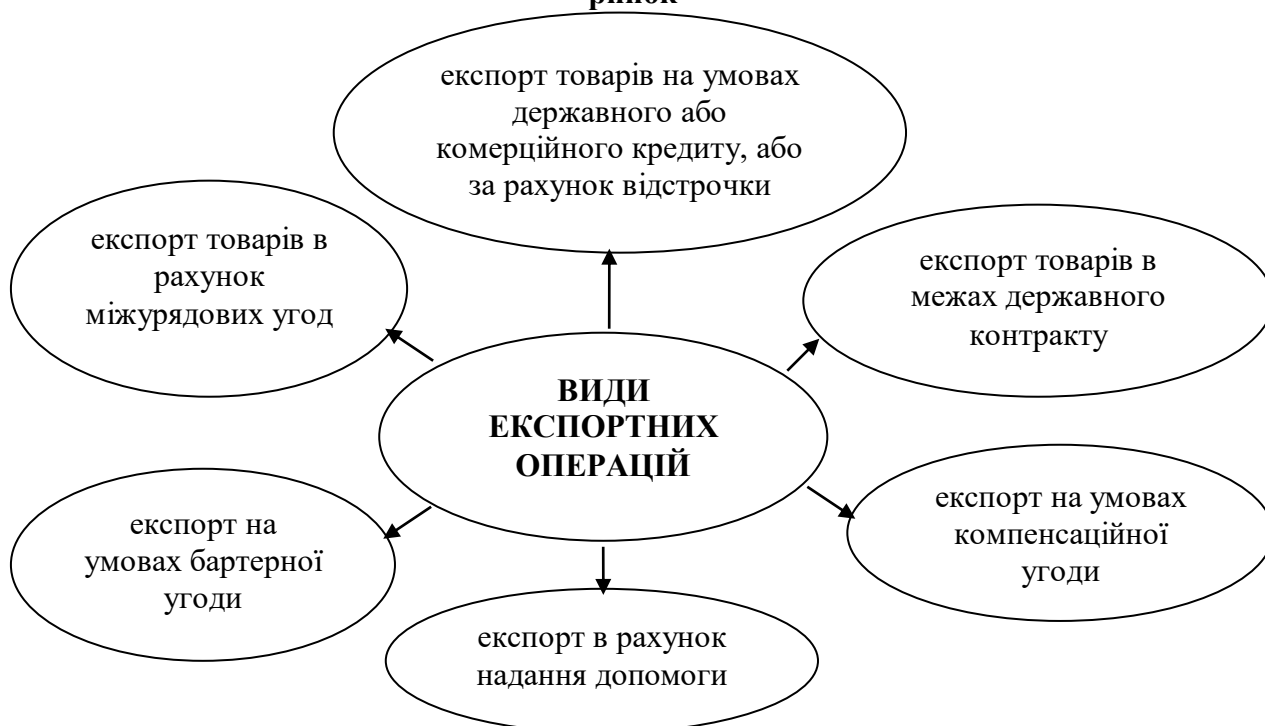

Рис.7.4 – Види експортних операцій

Рис. 7.5 – Юридичні вимоги до здійснення експорту

Рис. 7.6 – Стадії процесу укладання угоди

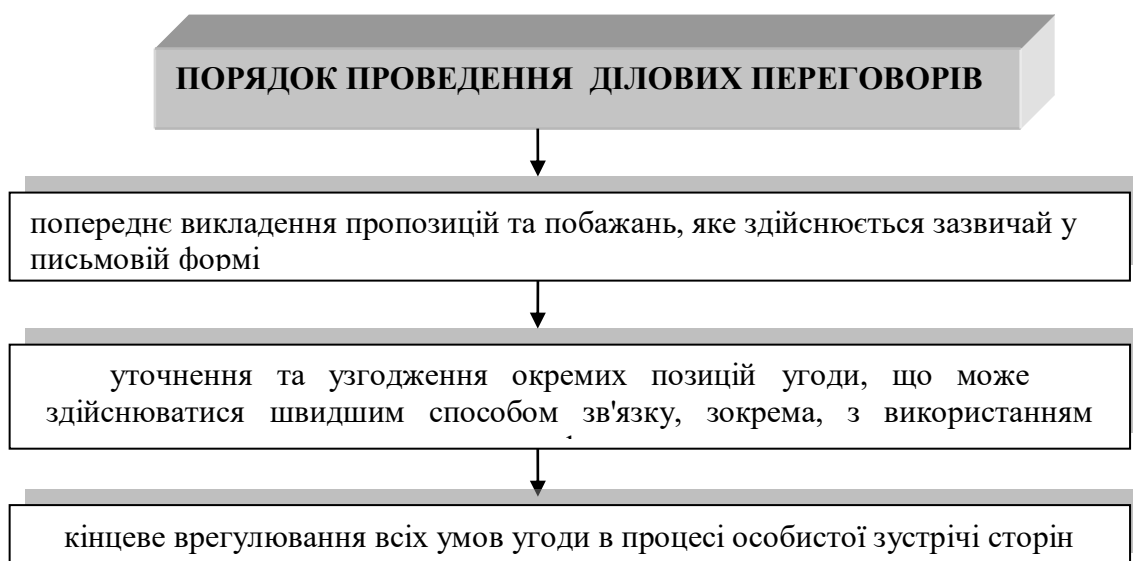

Рис. 7.7 – Порядок проведення ділових переговорів

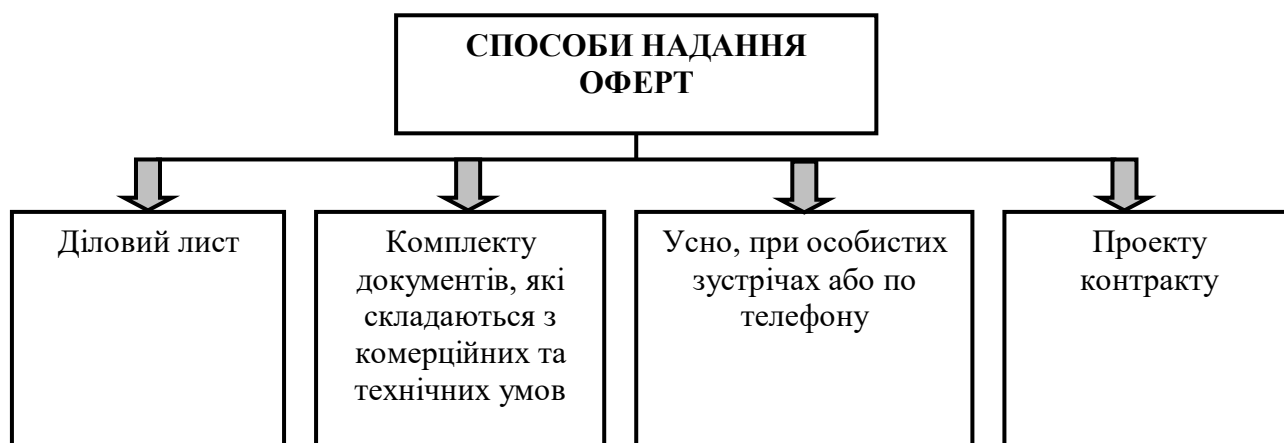

Рис. 7.8 - Способи надання оферт

Рис. 7.9 – Види оферт

Рис. 7.10 – Види забороненого експорту в Україні.

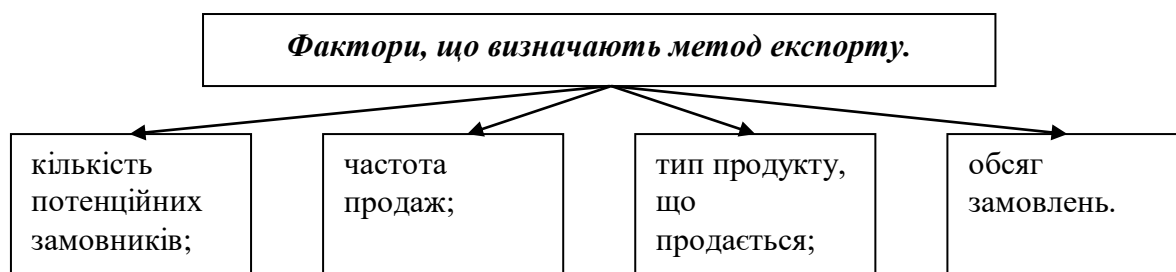
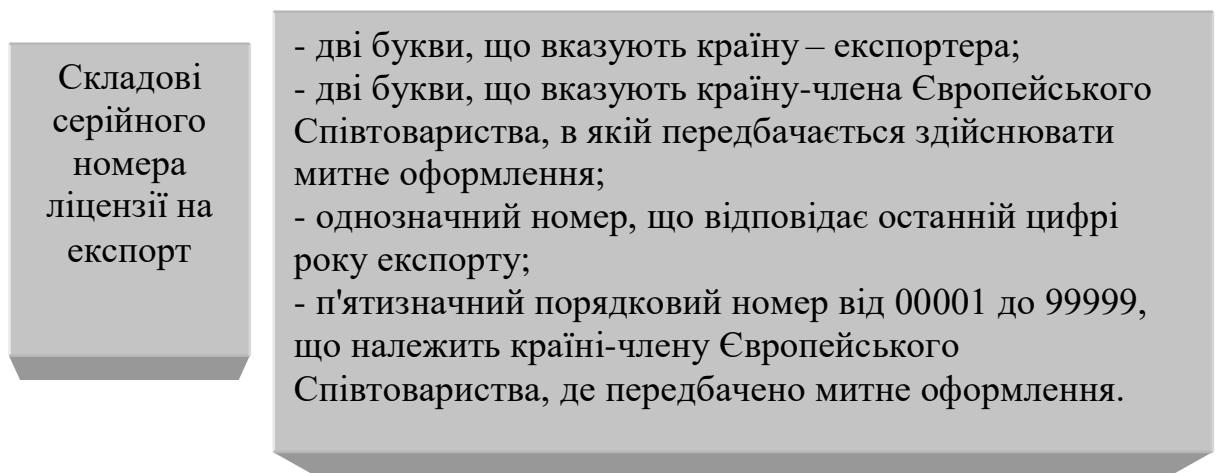

Рис. 7.11 – Фактори, що визначають метод експорту.

Рис.7.12 – Види ліцензій на експортну діяльність

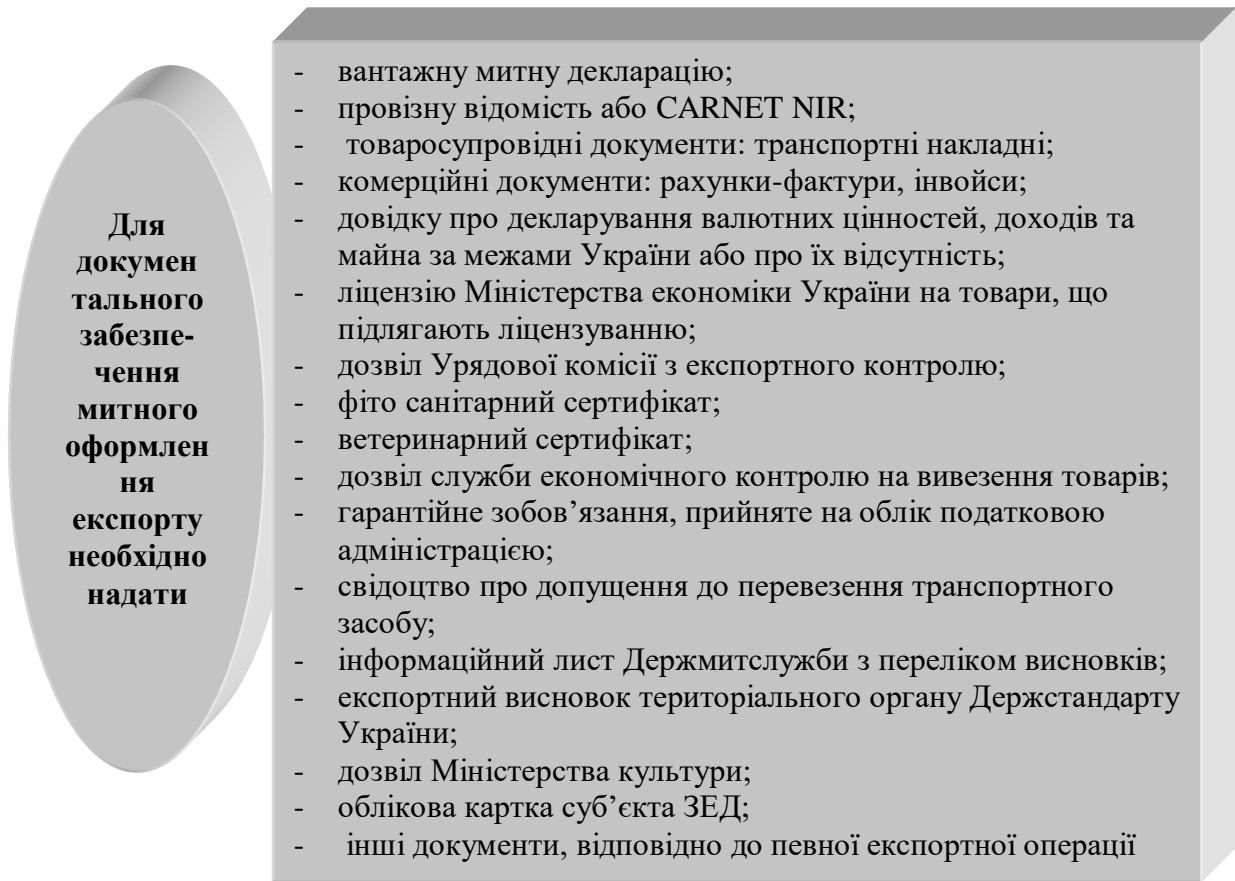

Рис. 7.13 - Складові серійного номеру ліцензії

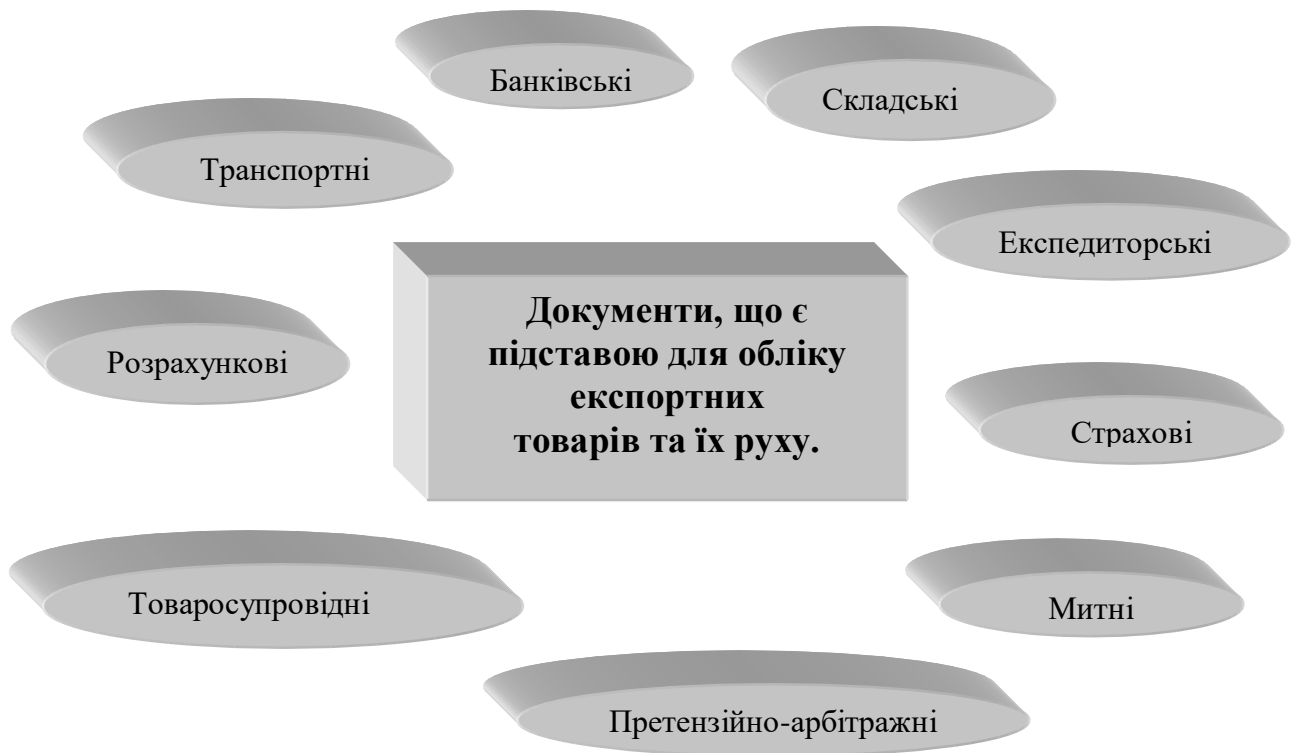
Формування ціни експортного товару

Рис. 7.14 – Формування ціни експортного товару

Рис.7.15 - Документи митного оформлення експортної операції

Рис. 7.16 – Документи, що є підставою для обліку експортних товарів та їх руху.

Рис. 7.17 – Фактори, що враховується при визначенні контрактної вартості товару

Таблиця 7.1

Облік експортних операцій у разі подальшої оплати за продукцію

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відвантажено товар покупцеві	362	702
2	Відображено нарахування податкового зобов'язання	702	641
3	Нараховано і віднесено на витрати суму митних зборів	93	685
4	Перераховано митні збори	685	311
5	Списано на реалізацію собівартість відвантаженого товару	902	28
6	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації	702	791
7	Списано на фінансовий результат собівартість товару	791	902
8	Списано на фінансовий результат нараховані митні збори	791	93
9	Отримано кошти від нерезидента	312	362
10	Визначено курсову різницю	362	714
11	Списано на фінансовий результат дохід від курсової різниці	714	791

Облік експортних операцій у разі попередньої оплати за продукцію

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Отримано аванс від покупця	312	681
2	Відвантажено товар покупцеві	362	702
3	Відображено нарахування податкового зобов'язання	702	641
4	Нараховано митні збори	93	685
5	Перераховано митні збори	685	311
6	Списано на реалізацію собівартість відвантаженого товару	902	28
7	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації	702	791
8	Списано на фінансовий результат собівартість товару	791	902
9	Списано на фінансовий результат нараховані митні збори	791	93
10	Відображено залік заборгованості	681	362

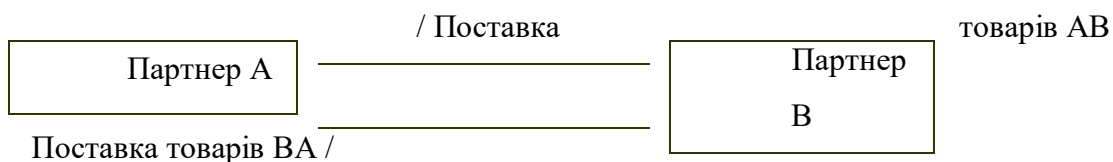
Рис.7.18 - Напрямки організації аналітичного обліку експортних операцій

ТЕМА 8

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО БАРТЕРУ

Міжнародний бартер	Збалансований бартер	Частковий бартер
за договором міни включає експорт та імпорт товарів без грошової оплати і участі банків у розрахунках	за договором міни вся сума заборгованості за товари (роботи, послуги) є немонетарною, тобто отримання грошових коштів не передбачається. Немонетарні статті балансу відображаються за курсом НБУ на дату здійснення операції та не перераховуються у зв'язку зі зміною курсу на дату балансу. Курсові різниці не виникають.	За договором міни сума заборгованості має бути розподілена залежно від виду її погашення. Бартерна частина не підлягає перерахунку у зв'язку зі зміною курсу НБУ. Заборгованість, яка погашається грошовими коштами є монетарною. Курсові різниці за монетарними статтями в інвалюті визначаються на дату балансу і дату погашення заборгованості.

Рис. 8.1 – Види бартерних операцій.

Рис. 8.2 – Рух зустрічних потоків товарів при бартері

Рис. 8.3 - Порядок здійснення бартерних операцій

ПЕРЕВАГИ	НЕДОЛІКИ
<ul style="list-style-type: none"> - спрощення розрахунків; - розширення можливостей просування на ринок країни-контрагента; - додаткова можливість отримання обладнання в обмін на товар реалізація якого ускладнена за звичайних комерційних умов; - пом'якшення проблеми інвалютного фінансування імпорту. 	<ul style="list-style-type: none"> - обов'язковість збігу потреб партнерів; - складність переговорів щодо узгодження ціни і кількості зустрічних товарних потоків; - ускладнений контроль узгодженої якості товарів; - односторонність вигоди в бартерній угоді; - значні витрати часу, пов'язані з підготовкою і виконанням угоди.

Рис.8.4 - Переваги та недоліки здійснення бартерної операції

<i>При віднесенні операції до бартерної слід врахувати її характерні особливості:</i>
➤ разовий характер;
➤ участь двох сторін;
➤ оформлення угоди;
➤ визначення кінцевої специфікації і обсягу угоди до підписання контракту;
➤ термін розрахунків не повинен перевищувати 90 днів. Продовження зазначеного терміну бартерної операції можливо при отриманні суб'єктом зовнішньоекономічного разового індивідуального дозволу ліцензійної комісії при Головному управлінні з питань зовнішньої торгівлі;
➤ на кількість товарів, що обмінюються не впливає зміна цін на світовому ринку.

Рис. 8.5 – Характерні особливості бартерних операцій.

МЕТА УКЛАДАННЯ БАРТЕРНОГО КОНТРАКТА

- зменшення проблеми інвалютного фінансування імпорту
- спрощення розрахунків
- розширення можливостей просування на ринок країни-контрагента
- додаткова можливість отримання імпортного обладнання
- товар, реалізація якого ускладнена в звичайних комерційних умовах

Рис. 8.6. – Мета укладання бартерного контракта.

Складові бартерного контракту

Найменування	Пояснення найменування
Предмет контракту	Бартерний контракт
Оцінка вартості товару	Відображена в іноземній валюті з обов'язковим відображенням її в доларах США
Облік погашення зобов'язань	Здійснюється з метою збалансування взаємних поставок, контролю за виконанням зобов'язань і можливого урегулювання питань з претензій
Упаковка і маркування	Упаковка обумовлюється характером товару і повинна забезпечувати його зберігання під час транспортування
Повідомлення про відвантаження	Сторони зобов'язуються повідомляти про дату і час відвантаження товару, які обумовлені сторонами в документах
Відповідальність сторін	Передбачає умови, згідно яких контрагенти мають право вимагати компенсацію за порушення відповідних умов контракту
Претензії	Повинні пред'являтися з обов'язковим додаванням документів, які обґрунтовують ці претензії
Право, що застосовується при вирішенні суперечок	Вирішення суперечок і розбіжностей проводиться шляхом переговорів між контрагентами, а також підпорядковується загальним нормам цивільного законодавства України.
Інші положення	Сторони не мають права передавати свої повноваження третім особам, всі зміни повинні бути підписані уповноваженими особами, контракт вступає в дію з дати його підписання

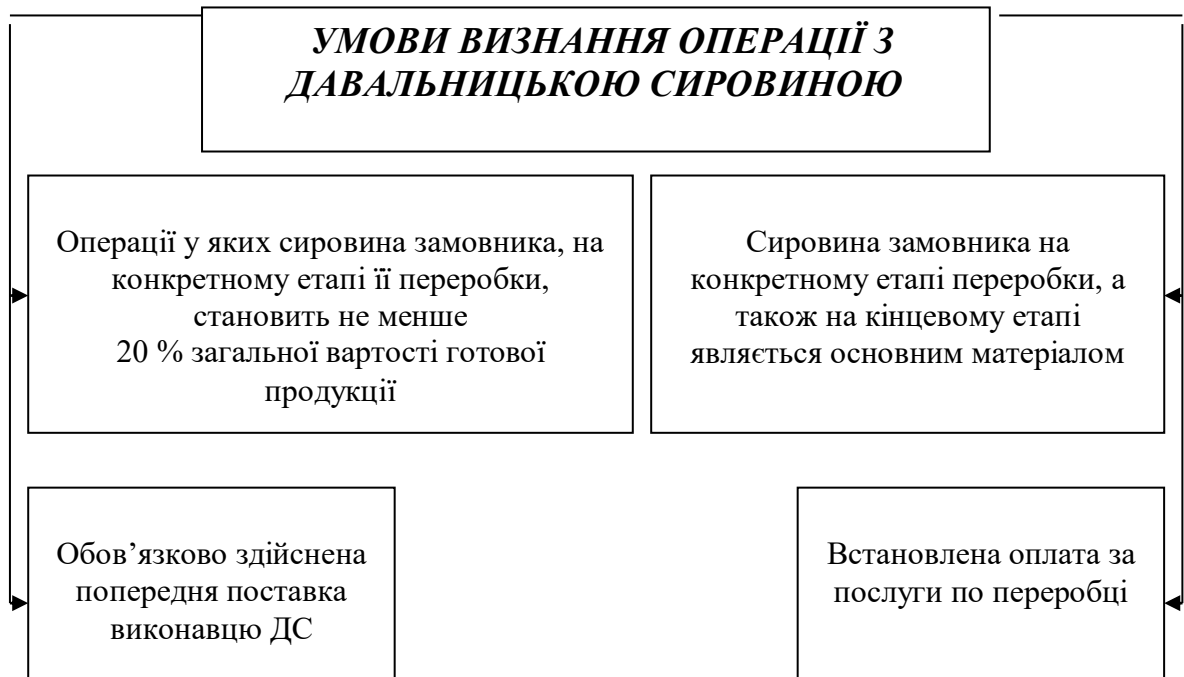
Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій

- відсутні грошові розрахунки з іноземним партнером;
- бартерна заборгованість належить до немонетарних статей, тому не підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів;
- момент відвантаження продукції на експорт вважається моментом її реалізації;

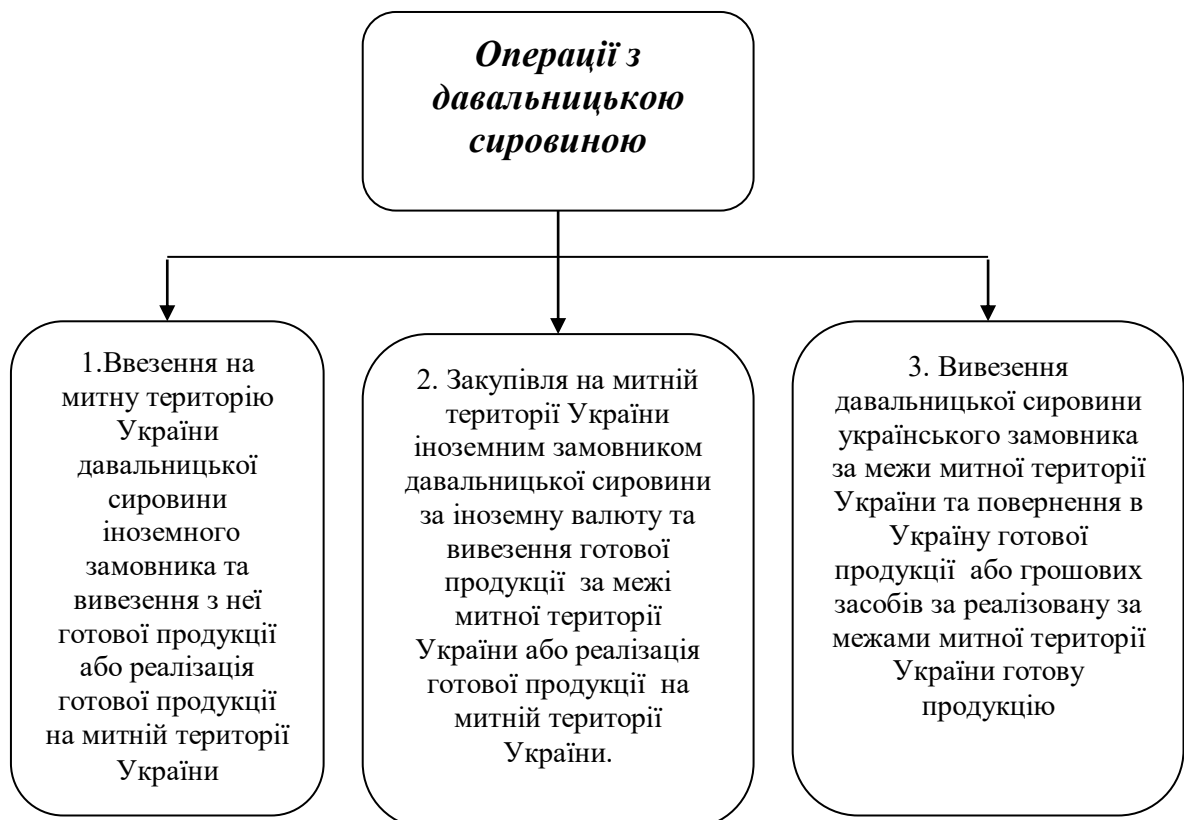
- облік розрахунків з іноземним партнером здійснюється на двох субрахунках: 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками підрядниками" і 362 "Розрахунки з іноземними покупцями і замовниками";
- кредиторська заборгованість іноземному партнеру за товари, що імпортуються, повинна дорівнювати контрактній вартості відвантаженої на експорт продукції;
- доходи, одержані від здійснення бартерних операцій, і вартість товарів (робіт, послуг), одержаних внаслідок здійснення бартерних операцій, визначаються шляхом перерахунку вартості товарів (робіт, послуг), визначеної в іноземній валюті, із застосуванням валютного курсу на дату здійснення першої з подій: або відвантаження нерезиденту товарів, виконання робіт, надання послуг; або одержання від нерезидента товарів (робіт, послуг);

Рис.8.7 - Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій

ТЕМА 9
ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ СИРОВИНОЮ

Рис. 9.1 - Умови визнання операції з давальницькою сировиною.

Рис. 9.2 - Види операцій з давальницькою сировиною

Рис. 9.3 . Рух готової продукції при операціях з давальницькою сировиною

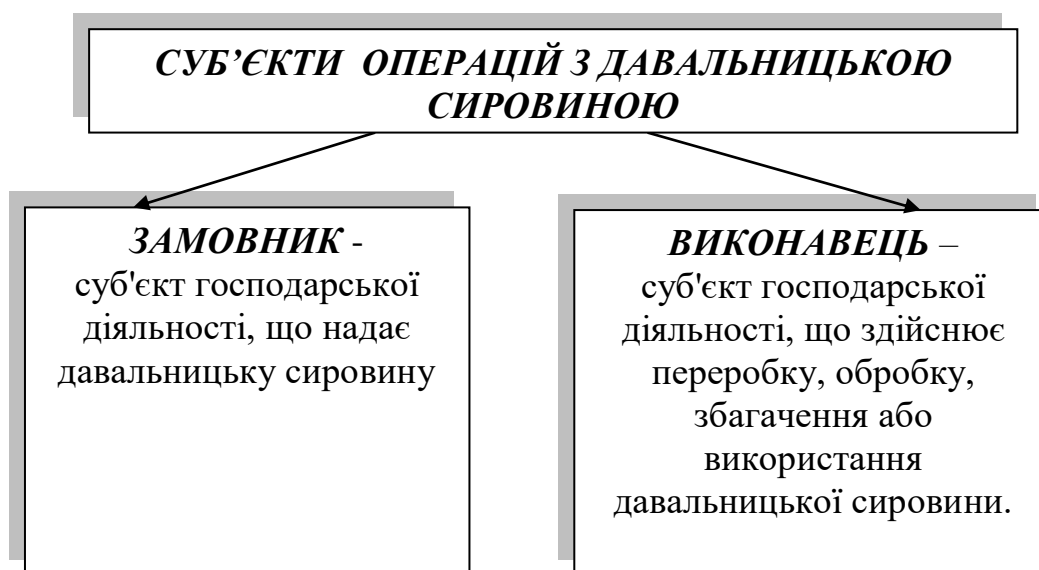

Рис.9.4 - Суб'єкти операцій з давальницькою сировиною

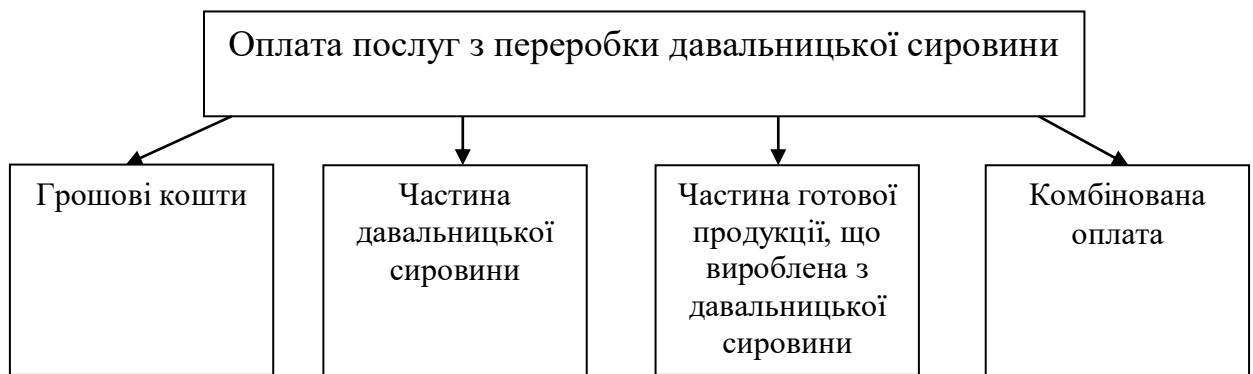

Рис. 9.5 - Форми оплати послуг з переробки давальницької сировини

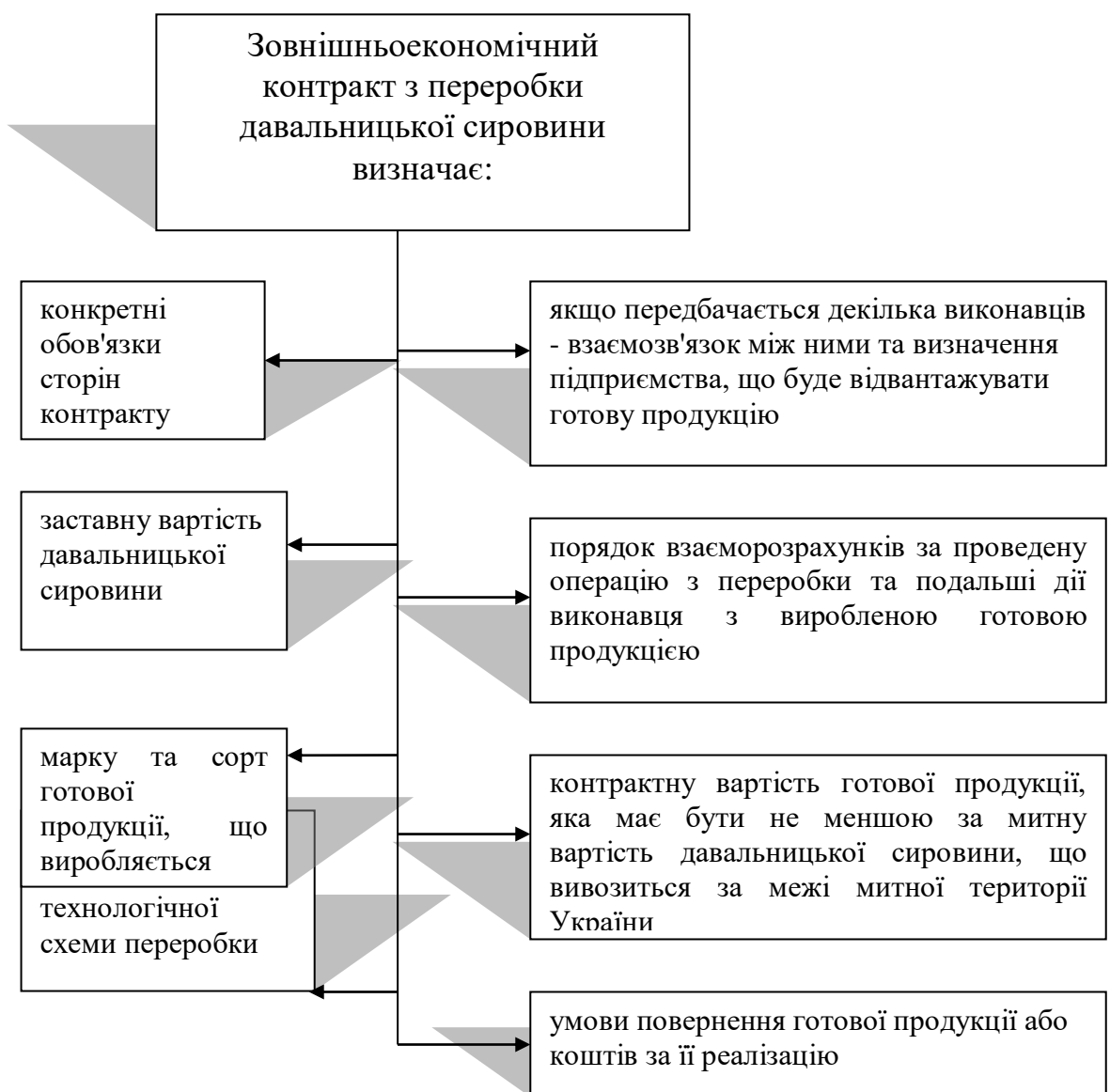
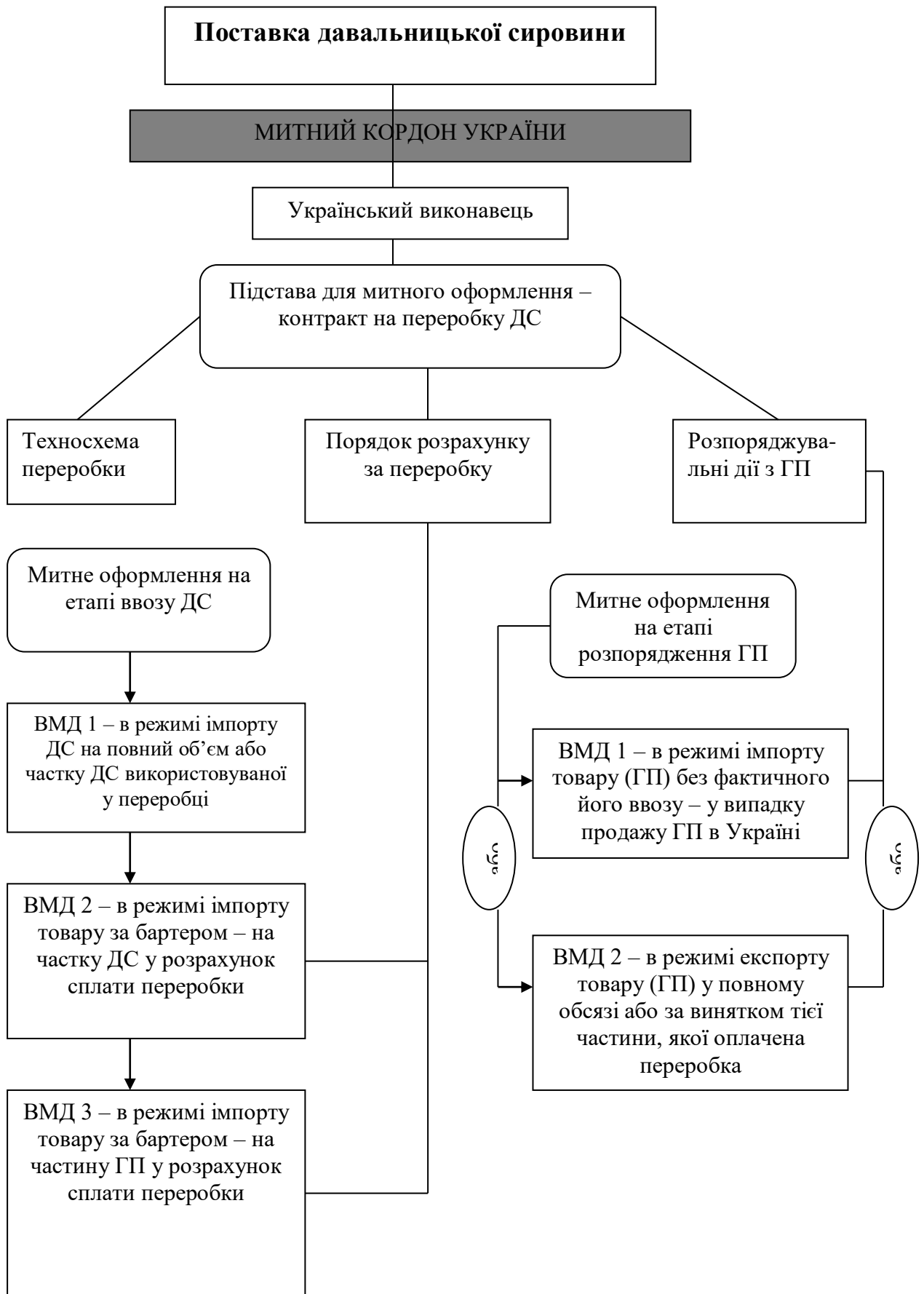
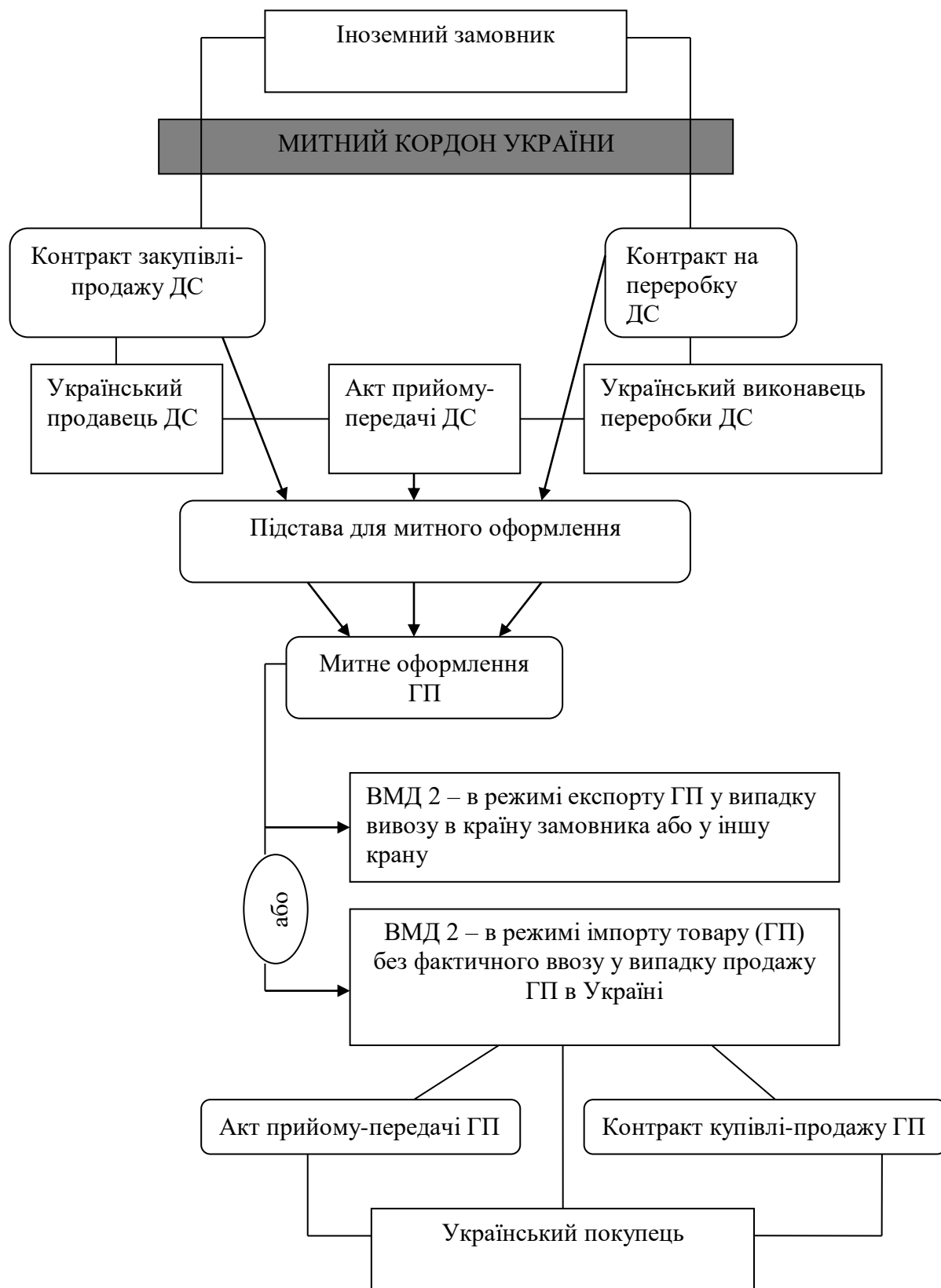

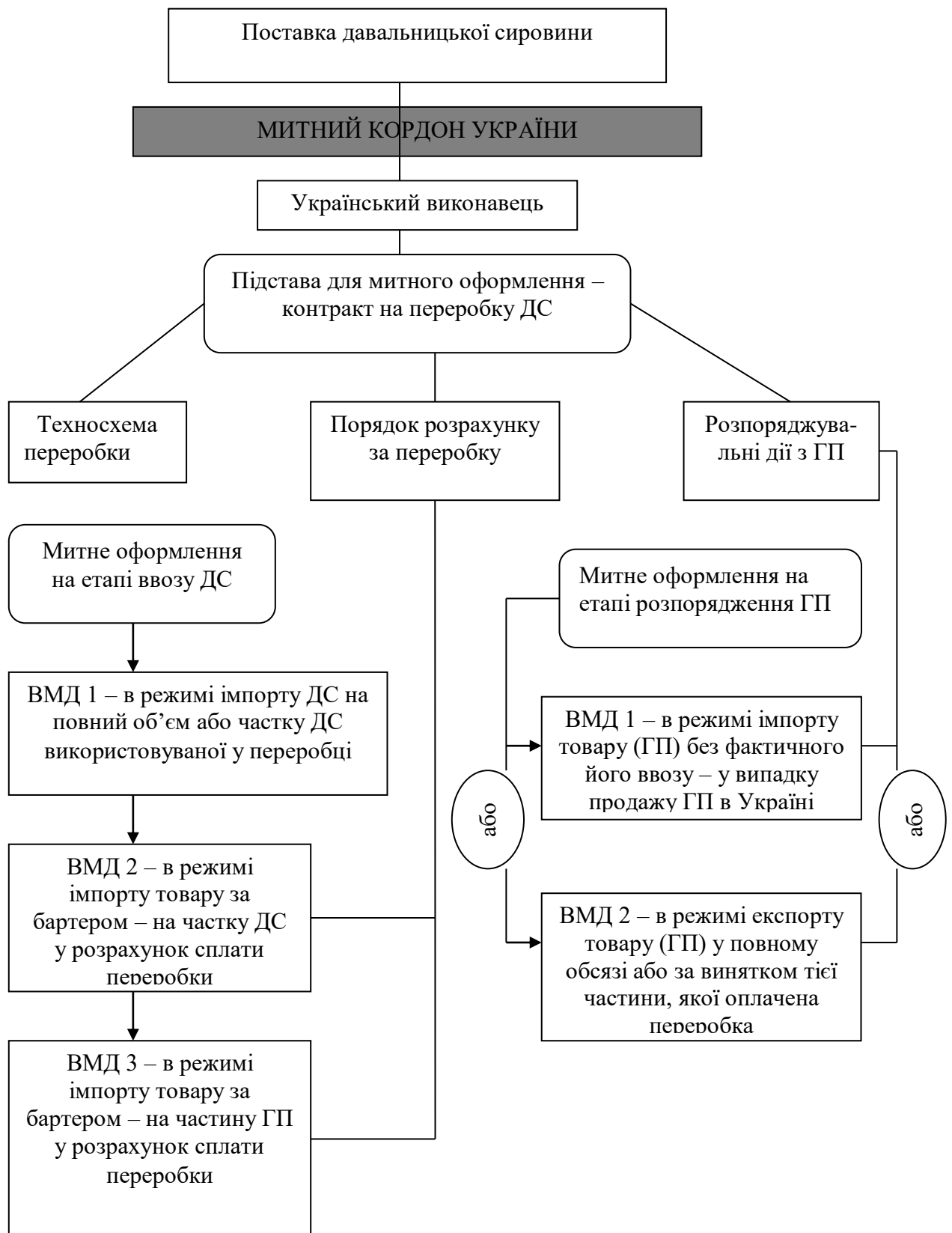
Рис. 9.6 - Структура зовнішньоекономічного контракту з переробки давальницької сировини

Рис. 9.7 - Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною, ввезеної на митну територію України іноземним замовником

Рис. 9.8 - Митне оформлення давальницької сировини, закупленої в Україні за іноземну валюту іноземним замовником та вивезення готової продукції або реалізація готової продукції на території України.

Рис.9. 9 - Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною ввезеної на митну територію України іноземним замовником та вивезення ГП або реалізація ГП на Україні

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з давальницькою сировиною (виконавець – резидент)

Вид операції	Особливості виконання
Виконавець - резидент	
<p>1. <i>Виконавець-резидент за послуги з переробки одержує оплату грошовими коштами.</i></p>	<p>При оформленні ввізної вантажної митної декларації на сировину український виконавець сплачує ввізне імпортне мито, податки (у тому числі ПДВ) і збори (крім зборів за митне оформлення) шляхом надання органам митного контролю простого векселя на суму податкових зобов'язань.</p> <p>Податкова накладна виписується на дату надходження коштів в оплату послуг або дату підписання акту.</p> <p>Після переробки продукція відвантажується замовнику. При цьому необхідно пам'ятати про суми ПДВ, віднесені до податкового кредиту по матеріалах, що використовувалися для виробництва продукції. Такий ПДВ необхідно "відновити" у вартості використаних в процесі переробки матеріалів.</p> <p>В момент митного оформлення вивізної вантажної митної декларації на готову продукцію, що вивозиться в повному обсязі (згідно договору) в установлений термін, вексель погашається і ввізне мито, податки (в тому числі ПДВ) і збори (крім збору за митне оформлення) не сплачуються.</p>
<p>2. <i>Виконавець-резидент одержує оплату за послуги з переробки частиною сировини.</i></p>	<p>Операції, при яких форма оплати відрізняється від грошової, необхідно розглядати як товарообмінні.</p> <p>Давальницька сировина згідно з договором на переробку надходить на митну-територію України. На частину сировини, яку згодом буде вивезено з митної території України у вигляді готової продукції, виконавець надає органам митного контролю простий вексель на суму податкових зобов'язань.</p> <p>За частину сировини, що надійшла як оплата послуг з переробки, виконавець сплачує ввізне (імпортне) мито, податки (в тому числі ПДВ) і збори.</p> <p>В момент оформлення ввізної вантажної митної декларації на сировину, що надходить в оплату послуг з переробки, виникають податкові зобов'язання з митного ПДВ, який обчислюється виходячи із ставки 20 % від контрактної вартості сировини, що надходить в оплату послуг (але не нижче митної вартості). Крім цього, у виконавця виникає зобов'язання з ПДВ, пов'язане з продажем (експортом) послуги. Таке зобов'язання визначається за ставкою 0% від контрактної вартості такої послуги і припадає на час одержання оплати або на дату підписання акту виконаних робіт (по першій події).</p> <p>Податкова накладна виписується в момент виникнення податкових зобов'язань з ПДВ.</p> <p>Виникнення права на відшкодування ПДВ (податковий кредит) у виконавця припадає на дату проведення останньої (заключної) операції.</p> <p>Особливість облікового процесу у випадку, коли розрахунок за послуги з переробки сировини в готову продукції проводиться нерезидентом сировиною, що використовується для виробничих</p>

	потреб переробника.
<i>3. Виконавець-резидент одержує оплату частиною готової продукції.</i>	<p>Давальницька сировина згідно з договором на переробку надходить на митну територію України. На її суму виконавець надає органам митного контролю простий вексель на суму податкових зобов'язань. За частину готової продукції, що надходить як оплата послуг з переробки, виконавець сплачує ввізне (імпортне) мито, податки (в тому числі ПДВ) і збори.</p> <p>Для погашення векселя, виданого при ввезенні сировини, у встановлений законом термін (не більше 90 календарних днів) виконавець повинен передати замовнику виготовлену в повному обсязі продукцію для митного оформлення вивізної вантажної митної декларації.</p> <p>Після цього на частину продукції, що надходить в оплату послуги, необхідно сплатити митний ПДВ, обчислений за ставкою 20 %, виходячи з контрактної вартості такої готової продукції (але не нижче митної вартості). На цю частину продукції оформлюється ввізна вантажна митна декларація, сплачуються збори за митне оформлення.</p> <p>Право на відшкодування сплаченого митного ПДВ буде припадати на дату списання коштів для його сплати.</p>

Таблиця 9.2

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з давальницькою сировиною (замовник – резидент)

Вид операції	Особливості виконання
Замовник – резидент	
<i>1. Замовник-резидент оплачує послуги виконавця з переробки сировини грошовими коштами.</i>	<p>Після здійсненої переробки давальницької сировини виникнення податкових зобов'язань з ПДВ у замовника при імпорті такої послуги буде припадати на дату списання коштів з поточного рахунку в оплату виконавцю або на дату підписання акту виконаних робіт залежно від того, яка подія відбулася раніше. Сплата податку на додану вартість відбувається за ставкою 20 % виходячи з контрактної вартості послуги, що імпортується, шляхом перерахування коштів до бюджету.</p> <p>Виникнення права на податковий кредит у замовника з'являється в момент перерахування коштів в оплату податкових зобов'язань. Підставою для податкового кредиту будуть банківські документи, що підтверджують перерахування коштів в оплату послуг, або акт приймання виконаних робіт.</p>
<i>2. Замовник-резидент оплачує послуги виконавця-нерезидента частиною сировини.</i>	<p>Український замовник відвантажує давальницьку сировину, в тому числі в оплату послуг виконавця-нерезидента. На цю частину сировини митниці на кожен частину сировини (що підлягає переробці і що призначена як оплата вартості послуг з переробки) доцільно оформити окрему вивізну вантажну митну декларацію.</p> <p>Перша ввізна вантажна митна декларація буде оформлена на частину сировини, яку після переробки у вигляді продукції в повному обсязі буде повернуто в Україну за умовами договору. На неї оформлюється письмове зобов'язання.</p> <p>Друга вивізна вантажна митна декларація оформлюється на</p>

	<p>частину сировини, що надходить виконавцю в оплату послуг з переробки. Податкові зобов'язання виникають в момент оформлення вивізної вантажної митної декларації на цю частину сировини за нульовою ставкою. Така подія є першою при здійсненні бартерної операції (продано сировину за послугу). Виписується податкова накладна на сировину, що надходить в оплату послуг.</p> <p>ПДВ, що був сплачений раніше при купівлі замовником сировини, яка використовується як оплата послуг з переробки відноситься до податкового кредиту, його необхідно "відновити" у вартості сировини таким чином:</p> <p>дебет рахунку 641 кредит рахунку 644 способом "червоне сторно" - на суму ПДВ, віднесена у момент придбання сировини; дебет рахунку 20 кредит рахунку 644 - включається сума ПДВ до вартості використаної в процесі переробки сировини (матеріалів).</p> <p>Після здійснення переробки на дату підписання акту приймання виконаних робіт у замовника виникають податкові зобов'язання щодо Імпорту послуги, тому необхідно здійснити перерахування коштів по сплаті ПДВ за послугу, що імпортується.</p> <p>При ввезенні в Україну повного обсягу продукції, виробленої з давальницької сировини, у встановлені терміни вексель (письмове зобов'язання) погашається.</p> <p>На момент ввезення виникає необхідність сплати митного ПДВ. Сплата цього податку відбувається шляхом перерахування грошових коштів на депозитний рахунок митниці за ставкою 20%, виходячи з контрактної (не нижче митної) вартості продукції. Право на податковий кредит виникає на дату сплати податку за податковими зобов'язаннями.</p>
<p><i>3. Замовник-резидент оплачує послуги з переробки частиною готової продукції.</i></p>	<p>При цьому податок сплачується за ставкою 20 % від контрактної вартості послуги.</p> <p>В зовнішньоекономічній діяльності підставою для митного оформлення готової продукції, виробленої з давальницької сировини, є надання митному органу копії векселя (письмового зобов'язання) і копії вивізної вантажної митної декларації. З цього випливає, що після переробки готову продукцію в повному обсязі згідно з договором необхідно ввезти на митний пункт і задекларувати. В цьому випадку вексель (письмове зобов'язання) погашається, вивізне мито, податки і збори не стягуються, необхідно лише сплатити митний ПДВ за ставкою 20% від контрактної вартості готової продукції. Причому ввізну вантажну митну декларацію не буде оформлено доти, доки на депозитний рахунок митної установи не надійде сплата митного ПДВ.</p> <p>Важливою умовою є обов'язкове митне оформлення ввезення всього обсягу готової продукції, отриманої в процесі переробки, з урахуванням технічних характеристик обладнання, зазначеного у специфікації до договору. Тільки після цього частина готової продукції відвантажується в оплату послуги виконавцю.</p> <p>Після сплати митного ПДВ замовник одержує право на його відшкодування. На готову продукцію, що надходить в оплату</p>

	<p>виконавцю, виписується податкова накладна, якій вказується вартість послуги з урахуванням ставки податку 0 %.</p> <p>У готовій продукції, що відвантажується виконавцю за бартерним контрактом, може міститися сировина, суми ПДВ по якій було при її купівлі включено до податкового кредиту. У цьому, випадку у вартості такої сировини слід відновити суми ПДВ з податкового кредиту.</p>
--	---

ТЕМА 10

ОБЛІК КОМІСІЙНИХ ТА КОНСИГНАЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ

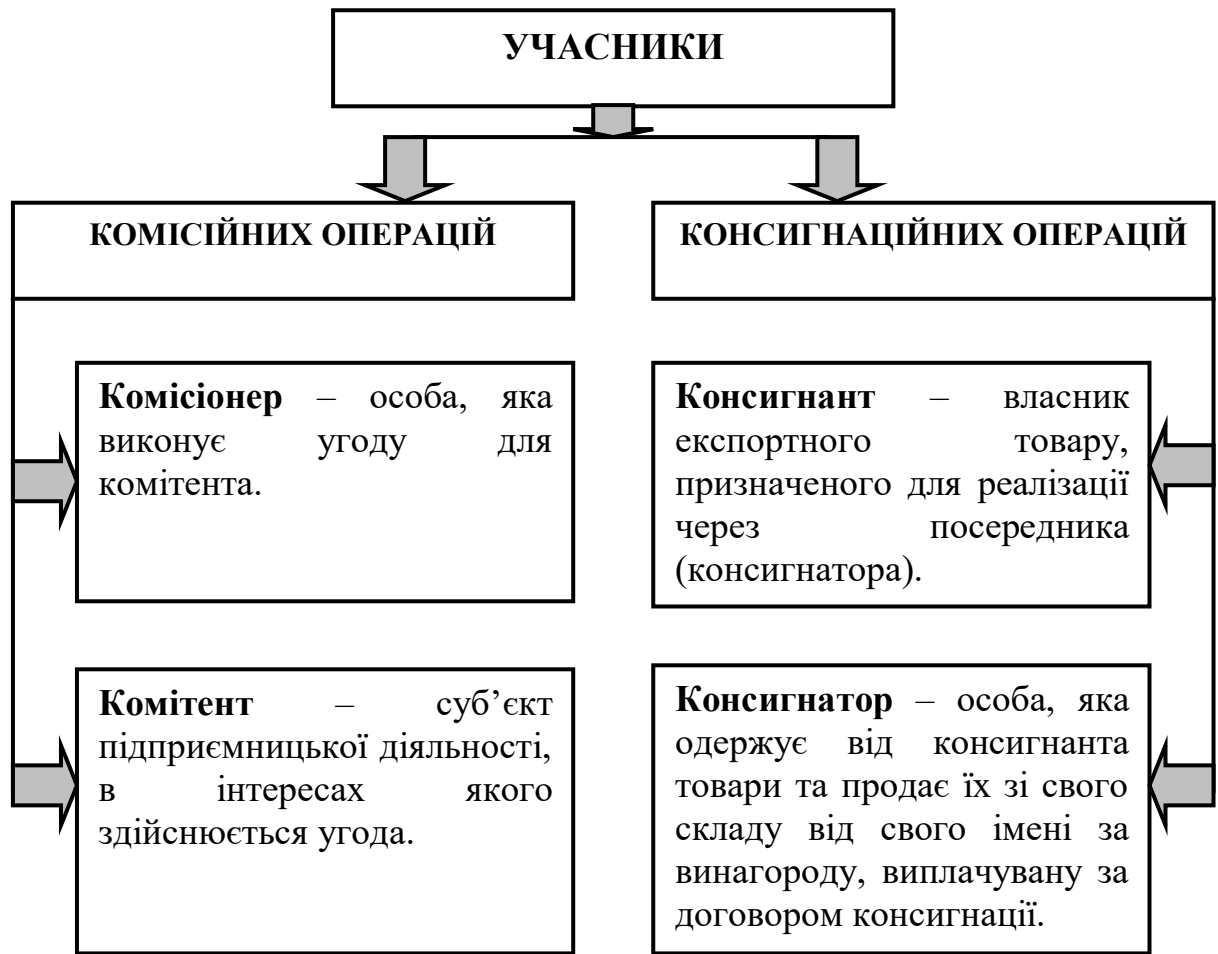

Рис. 10.1 – Учасники комісійних та консигнаційних операцій

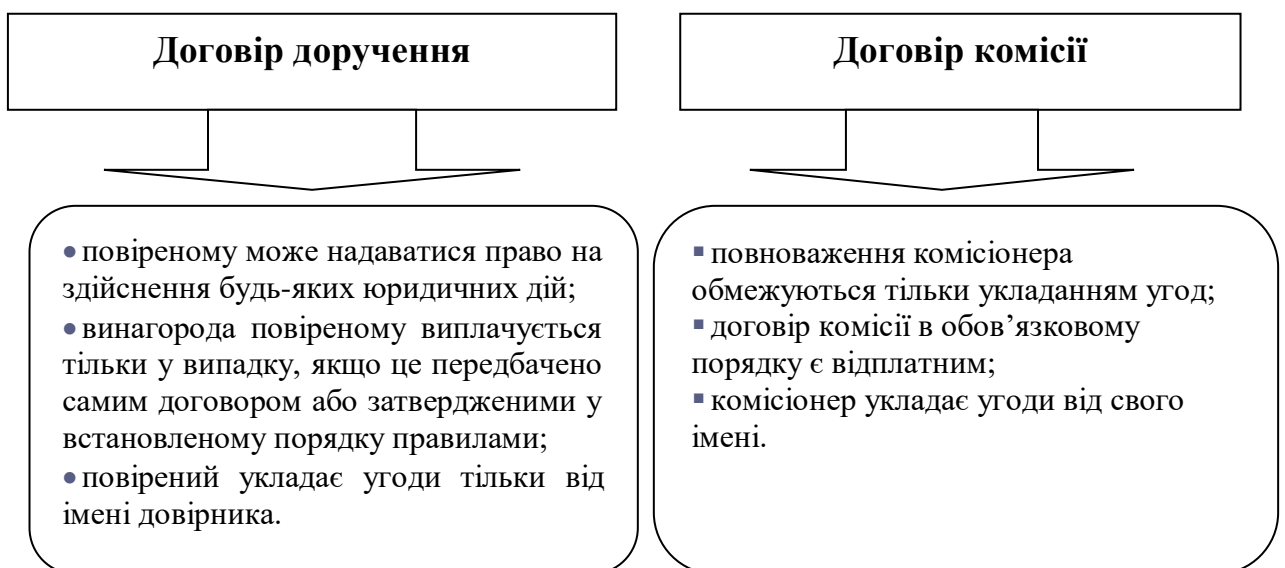

Рис. 10.2 - Основні відмінності між договором доручення та комісії

Рис. 3 - Порядок здійснення закупівлі (продажу) товарів за кордоном.

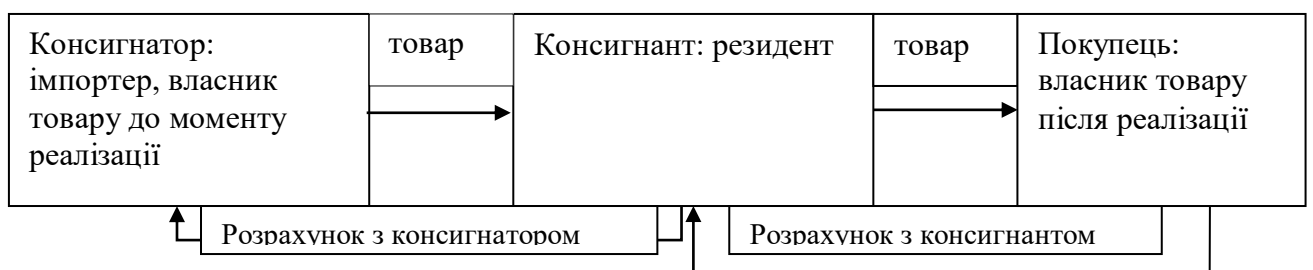

Рис. 10.4 - Господарські операції за договором комісії (консигнатор-імпортер)

Спільними характеристиками договорів консигнації та договору комісії є:

➤ договори є достовірними, консесуальними і відплатними (сторони мають права і обов'язки, договір укладено при досягненні сторонами усіх істотних умов, за послуги виплачується комісійна винагорода);
➤ комісіонер і консигнатор діють за дорученням комітента, консигнанта за їх рахунок, від свого імені;
➤ власником переданих комісіонерові, консигнаторові товарів залишається комітент, консигнант до моменту передачі їх третій особі;
➤ до обов'язків комісіонера, консигнатора входять забезпечення переданого на комісію, консигнацію товару.

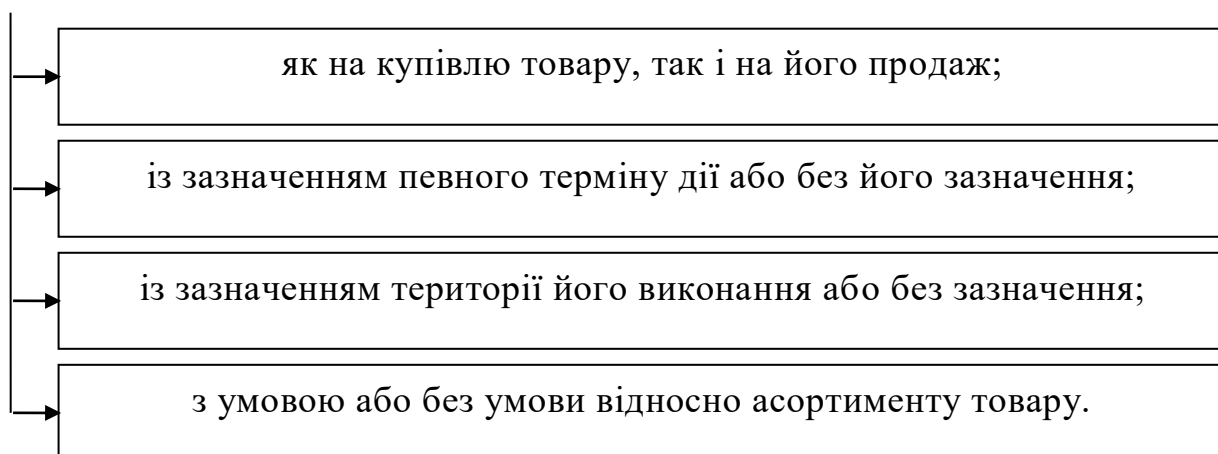
Рис. 10.5 – Спільні характеристики договорів консигнації та договору комісії.

Таблиця 10.1

Особливості договорів договору комісії та консигнації

Ознака	Договір	
	Комісії	Консигнації
Визначення терміну	Одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням іншої сторони (комітента) за винагороду здійснити від свого імені, але за рахунок комітента одну або декілька угод з придбанням або продажу товару	Одна сторона (консигнатор) зобов'язується за дорученням іншої сторони (консигнанта) протягом певного строку і на певній території за обумовлену винагороду реалізувати від свого імені, але за рахунок консигнанта товари, доставлені на склад консигнатора
Строк дії угоди	Два-три місяці	Один-два роки і більше
Визначення території, на якій буде реалізовано товар	Рідко обумовлюється територія, в межах якої товар повинен бути придбаний або проданий, тому що комітент зацікавлений в продажу свого товару і отриманні виручки за можливістю в найкоротші строки	Сторони практично завжди обумовлюють територію, на якій консигнатор має право реалізувати товар за межами обумовленої території він зобов'язаний отримати

Зовнішньоекономічний контракт може укладатися:

Рис. 10.6 – Умови укладання зовнішньоекономічного контракту.

Таблиця 10.2

Відображення в обліку операцій у консигнатора-резидента

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Оприбутковано товари за погодженою в договорі вартістю	023	
2.	Нараховано мито, митні збори та акцизний збір	93	642
3.	Сплачено мито та митні збори	642	311
4.	Реалізовано товари, прийняті за договором консигнації	361	703
5.	Нараховано ПДВ на виручку від реалізації	703	641
6.	Відображено частину виручки, яка належить консигнанту-нерезиденту	703	632
7.	Зменшено дохід від реалізації товарів на суму мита, митних зборів, акцизного збору сплачених при ввезенні	703	39
8.	Відображено витрати коміонера при реалізації товарів за договором консигнації	903	23
9.	Списано реалізовані товари з позабалансового рахунка		023
10.	Отримано від покупця кошти в оплату реалізованих товарів	311	361
11.	Перераховано консигнанту іноземну валюту за курсом на дату здійснення платежу	632	312
12.	Відображено курсову різницю: - при збільшенні курсу валюти - при зменшенні курсу валюти	632	714
		945	632
13.	Відображено у складі фінансових результатів доходи та витрати від реалізації товарів за договором консигнації	703	791
		791	903
		714	791

Відображення в обліку операцій у консигнанта-експортера

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Придбано товари у вітчизняного постачальника та відображено податковий кредит	281	631
		641	631
2.	Оплачено товари, отриманні від українського постачальника	631	311
3.	Передано товари на консигнацію за обліковими цінами	283	281
4.	Відображено реалізацію товарів	362	702
5.	Списано вартість реалізованих товарів	902	283
6.	Нараховано мито та митні збори	93	642
7.	Сплачено мито та митні збори	642	311
8.	Отримано виручку від консигнатора за реалізований товар згідно умов договору	312	362
9.	Відображено курсову різницю: - при збільшенні курсу валюти - при зменшенні курсу валюти	362	714
		945	362
8.	Відображено у складі фінансових результатів доходи та витрати від реалізації товарів за договором консигнації	702	791
		791	902
		791	93

Відображення господарських операцій в обліку комітента-резидента

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Перераховано кошти комісіонеру для придбання матеріалів	377	312
2.	Нараховано мито та митний збір	201	685
3.	Сплачено мито, митний збір	685	311
4.	Отримано матеріали від комісонера	201	377
5.	Відображено комісійні послуги	201	685
6.	Нараховано податкові зобов'язання по імпортним комісійним послугам (за першою подією)	644	641
7.	Перерахована комісіонеру іноземна валюта у якості оплати за його послуги	685	312
8.	Нарахована курсова різниця при погашенні кредиторської заборгованості	945	685

Відображення господарських операцій в обліку комісіонера-резидента

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Отримано грошові кошти від комітента	31	685
2.	Отримано матеріали від постачальника	025	-
3.	Перераховано грошові кошти постачальнику	377	31
4.	Здійснено залік заборгованостей	685	377
5.	Нараховано мито та митний збір	685 Комітент	685 Митниця
6.	Сплачено мито, митний збір	685 Митниця	311
7.	Передано матеріали комітенту	-	025
8.	Відображена комісійна винагорода на підставі акту виконаних робіт	685 Комітент	703
9.	Списано на фінансовий результат дохід від комісійних послуг		

Відображення господарських операцій в обліку комітента-резидента

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Передано товари на комісію	283	281
2.	Отримані кошти від комісіонера за реалізований товар	312	685
3.	Нараховано мито та митні збори	93	685
4.	Сплачено мито та митні збори	685	311
5.	Нараховано податкові зобов'язання з імпортованих комісійних послуг	643	641
6.	Відображено реалізацію товарів	685	702

Митне оформлення ввезення та вивезення товарів

Ввезення	Вивезення
1. Митне оформлення товарів при здійсненні імпорту проводиться, як правило, комісіонером, який для цього укладає договір з підприємством, котре здійснює декларування.	1. Організація експортних операцій, здійснюваних за договорами комісії можлива в двох ситуаціях: - перша-коли комітент і комісіонер є резидентами України; - друга - коли комітент є резидентом України, комісіонер-нерезидентом.
2. Сплата податку на додану вартість здійснюється особою, яка ввозить(пересилає) товари в Україну для їх використання або споживання в Україні. Тобто йдеться про комітента, оскільки комісіонер товар, що ввозиться, не використовує і не споживає.	2. По операціях з продажу товарів, вивезених(експортованих) платником податків за межі митної території України, податок на додану вартість обчислюється за нульовою ставкою.
3. Комісіонер права на податковий кредит не має.	3. Товари вважаються вивезеними(експортованими) платником податків за межі митної території України у випадку, якщо їх вивезення (експорт) підтверджено належним чином оформленою вантажною митною декларацією.
4. Зазначена сума формуватиме кредит комітента, оскільки він є власником товару, що продається. Підтвердженням цього права буде оформлена вантажна митна декларація, в якій комітент зазначений як одержувач товару.	4. Комітент-резидент (власник товару) передає товар комісіонеру-нерезиденту для його подальшої реалізації за межами митної території України. При одержанні від комісіонера-нерезидента договору на продаж товару складається друга вантажна митна декларація, оформлена в митному режимі експорту.

ТЕМА 11

ОБЛІК КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Рис. 1.11 - Суб'єкти міжнародного кредиту

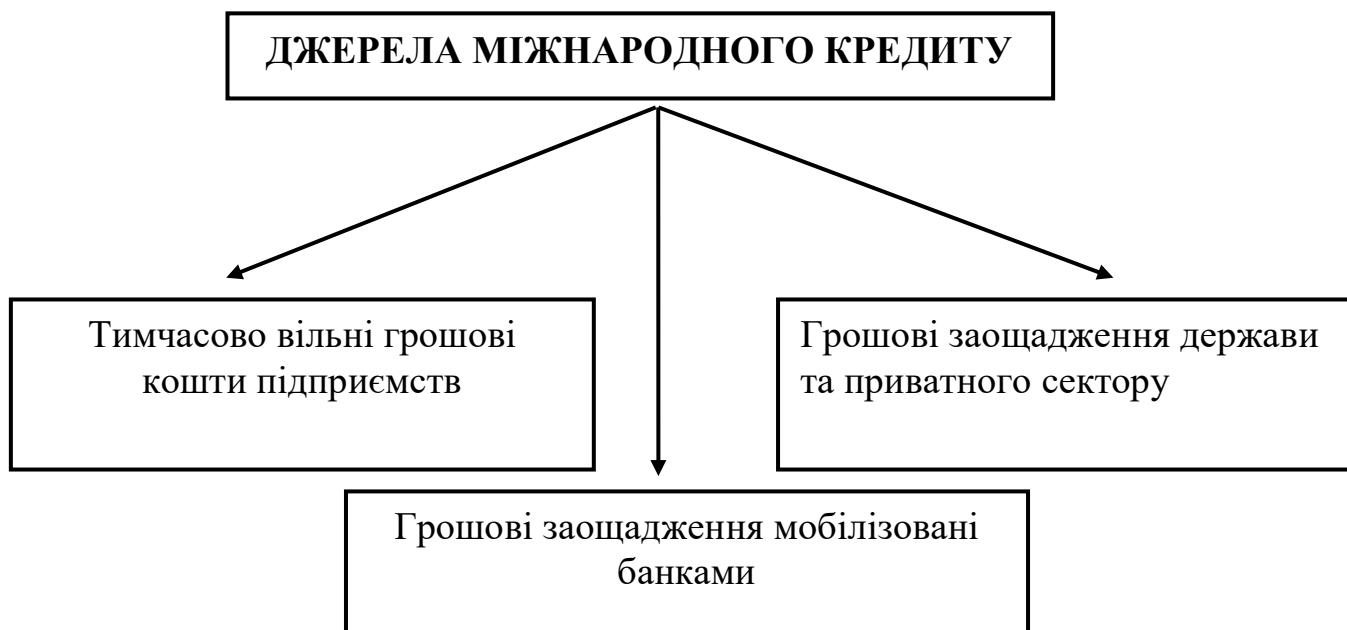

Рис. 11.2 - Джерела міжнародного кредиту

Рис.11. 3 - Функції міжнародного кредиту

Рис. 11.4 - Принципи міжнародного кредитування

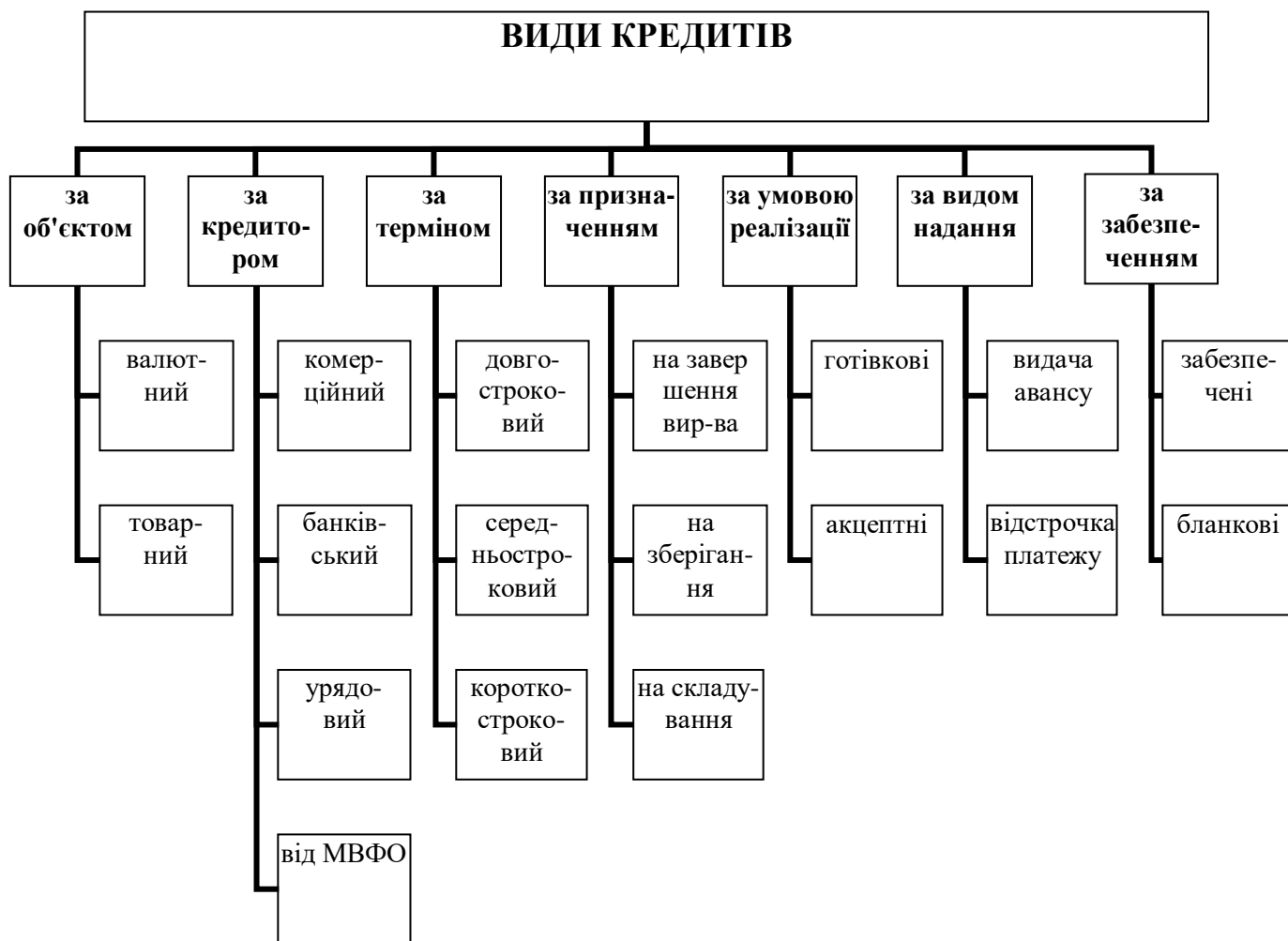

Рис. 11.5 - Види міжнародних кредитів

Таблиця 11.1

Позитивні і негативні сторони міжнародних та комерційних кредитів

Негативні	Позитивні
Міжнародний кредит	
1. Поглиблює і загострює диспропорцію в економіці	1. Стимулює зовнішню торгівлю, створюючи додатковий попит на ринку
2. Сприяє перевиробництву товарів, перерозподіляє позиковий капітал між країнами і сприяє стрибкоподібному розвитку виробництва в періоди підйому та періодичним його спадам	2. Створює сприятливі умови для іноземних приватних інвестицій, оскільки пов'язаний із потребою надання пільг фірмам країни-кредитора
3. Посилює диспропорції суспільного відтворення, полегшує розвиток найприбутковіших галузей і затримує розвиток галузей, у які не залучається іноземний капітал	3. Використовується для вилучення прибутку з країн-позичальників, посилюючи позиції фінансового капіталу
4. Є важелем спекуляції та чинником загострення економічних і валютних криз	4. Використовується у створенні інфраструктури, необхідної для

	функціонування підприємств, зокрема – іноземних і змішаних
5. Сприяє проведенню політики кредитної дискримінації та кредитної блокади	5. Сприяє створенню і закріпленню в країнах-боржниках вигідних для іноземних монополій економічного і політичного режимів.
Комерційний кредит	
1. По-перше, залежить від фінансових можливостей постачальника товару, по-друге, від фактичної здатності покупця своєчасно погасити заборгованість.	1. Прискорює процес суспільного відтворення і зменшує час перебування капіталу в товарній формі.
2. Обслуговує тільки процес обігу товарів.	2. Для підприємства-постачальника кредитна операція переплітається з моментом продажу продукції (надання послуг) і не тільки прискорює реалізацію, але і приносить дохід у формі відсотка, що включається у вартість проданих товарів або наданих послуг. Це веде до тимчасової економії грошових коштів для розрахунків з постачальником.
3. Комерційний кредит має обмежене використання, обумовлене тим, що він може надаватися тільки галузями, що виготовляють ті або інші товари, в ті сфери господарства, які їх споживають, а не навпаки.	3. Підприємство може одночасно одержувати і видавати комерційний кредит.
4. На розмір комерційного кредиту і його динаміку впливають економічний розвиток держави, наявність вільних кредитних ресурсів в банках, розвиток інших форм кредиту.	4. Сприяє перерозподілу капіталів між підприємствами і галузями, оскільки, виконуючи перерозподільчу функцію, він може певною мірою замінювати банківський кредит. В даному випадку постачальники-кредитори мають легший доступ до банківських ресурсів (через операцію обліку векселів в банку), чим позичальник, що знаходиться в скрутному фінансовому положенні у зв'язку з необхідністю виплатити заробітну платню.
5. Сильний вплив з боку банківської сфери при обліку векселів, уповільнення швидкості звернення грошей в результаті відстрочення платежу, облік векселів в банках при комерційному кредиті може привести до зростання грошової маси.	5. Сприяє поліпшенню якості кредитно-розрахункового обслуговування на основі розширення видів послуг і можливості більшого вибору клієнтом найбільш зручних форм кредитних відносин.

<p>б. Обмеженість його напрямку, а також часу користування і розміру, іноді вимушений з боку постачальника характер відстрочення платежу у зв'язку з фінансовим положенням покупців, наявність ризику для постачальника.</p>	<p>б. Оперативність в наданні засобів в товарній формі, технічна простота оформлення, активізація механізму мобілізації вільних товарних ресурсів і їх перерозподілу, розширення можливостей підприємств в маневруванні оборотними коштами, можливість надати фінансову підтримку підприємств одне одному, сприяння розвитку позикового ринку, оскільки вексельний обіг зменшує кількість необхідних для обороту грошових коштів і потребу в прямих банківських кредитах.</p>
--	---

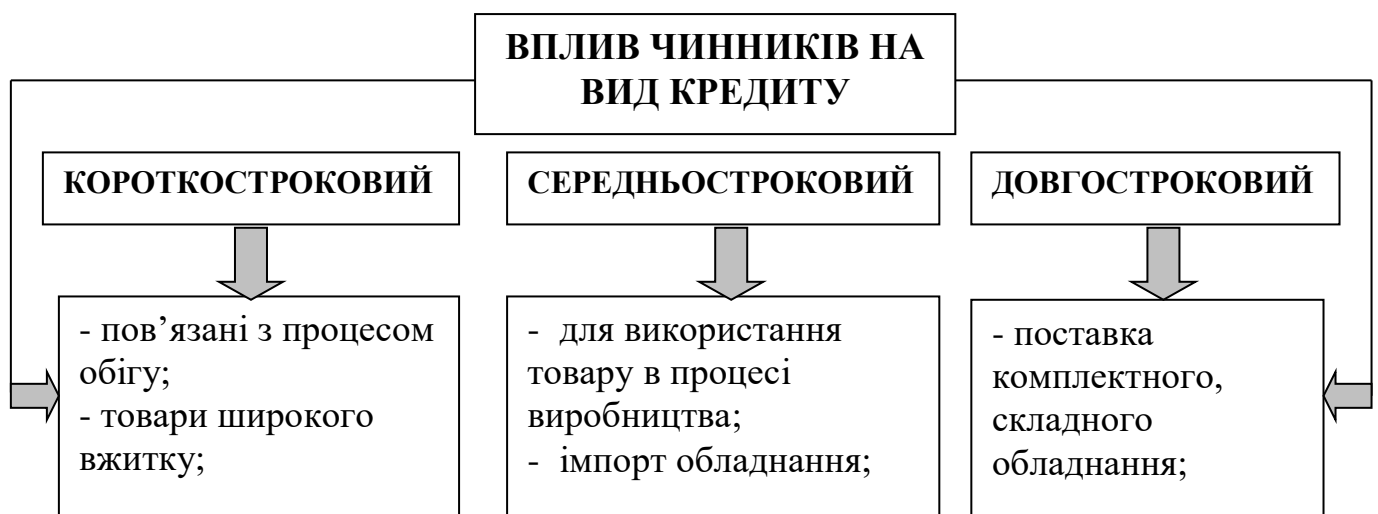

Рис. 11.6 - Вплив чинників на вид комерційного кредиту

Таблиця 11.2

Способи нарахування і виплати процентів

СПОСІБ	ЗМІСТ
ПРОГРЕСИВНИЙ	Проценти нараховують з суми наступного перевідного векселя від дати його встановлення до дати оплати, тобто для кожної частини кредиту окремо від дати його надання. При цьому сума процентів, яка виплачується з першої тратти, буде найменшою, далі сума виплачених процентів буде збільшуватися.
РЕГРЕСИВНИЙ	Нарахування процентів здійснюється із залишкової суми заборгованості від дати останнього платежу. При цьому з першим платежем виплачується найбільша сума процентів, потім вони поступово зменшуються.

Форми комерційного кредиту

06

Вексельний кредит

Рис. 7 - Види комерційних кредитів

Рис.11.7 - Форми комерційного кредиту.

Облік операцій з кредитування у зовнішньоекономічній діяльності

№ п/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
Отримання та погашення короткострокового кредиту банку в іноземній валюті			
1.	Отриманий на поточний валютний рахунок підприємства короткостроковий кредит банку	312	602
2.	Нараховані відсотки за користування кредитом	951	684
3.	Списані на фінансовий результат нараховані відсотки	792	951
4.	Оплачені відсотки за користування кредитом	684	312
5.	Відображена курсова різниця між курсом, що діяв на час нарахування відсотків, та курсом, що діяв на час їх оплати	602	744
6.	Списані доходи на фінансовий результат	744	793
7.	Відображена сума курсової різниці по основній сумі кредиту	974	602
8.	Віднесені витрати на фінансовий результат	793	974
9.	Погашений короткостроковий кредит банку	602	312
Короткостроковий кредит без зарахування коштів на рахунок підприємства			
1.	Отримано обладнання від нерезидента	152	632
2.	Нарахована курсова різниця на залишок боргу в бухгалтерському обліку	632	714
3.	Отримано повідомлення про кредитування – оплачені банком зобов'язання за обладнання	632	602
4.	Перерахована частина основної суми кредиту	602	312
5.	Нараховані відсотки за користування кредитом	951	684
6.	Утримано податок з доходу резидента	684	641
7.	Перераховано податок до бюджету	641	311
8.	Перерахована сума відсотків	684	312
Облік розрахунків за довгостроковим кредитом з зарахуванням коштів на рахунок			
1.	Отримано кредит від нерезидента	312	502
2.	Переведено в поточну заборгованість частину довгострокового кредиту	502	612
3.	Нарахована курсова різниця на довгострокову суму боргу	612	744
4.	Нарахована курсова різниця на поточну суму боргу	612	744
5.	Нараховані відсотки за кредит	951	684
6.	Утриманий податок з доходу нерезидента	684	641
7.	Перерахований податок з доходу нерезидента до бюджету	641	311
8.	Оплачені відсотки	684	312
9.	Перерахована частина суми кредиту	612	312
10.	Нарахована курсова різниця на погашену суму кредиту	974	612
11.	Нарахована курсова різниця на залишок боргу за кредитом	974	502

Розрахунковими документами при посередництві у платежах є:

➤ банківський ордерний чек;
➤ клієнтський чек;
➤ єврочек;
➤ дорожній чек;
➤ кредитні картки;
➤ платіжні доручення;
➤ акредитив;
➤ документарне інкасо.

Рис. 11.8 - Найменування розрахункових документів при посередництві у платежах.

Рис. 11.9 - Види акредитиву

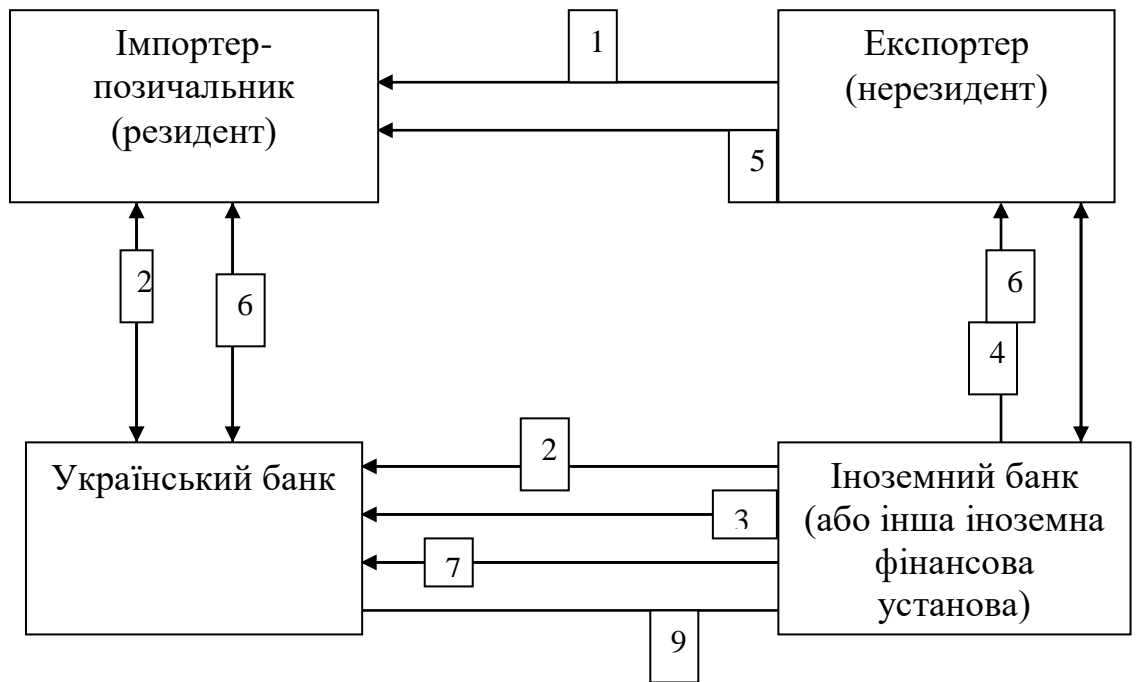
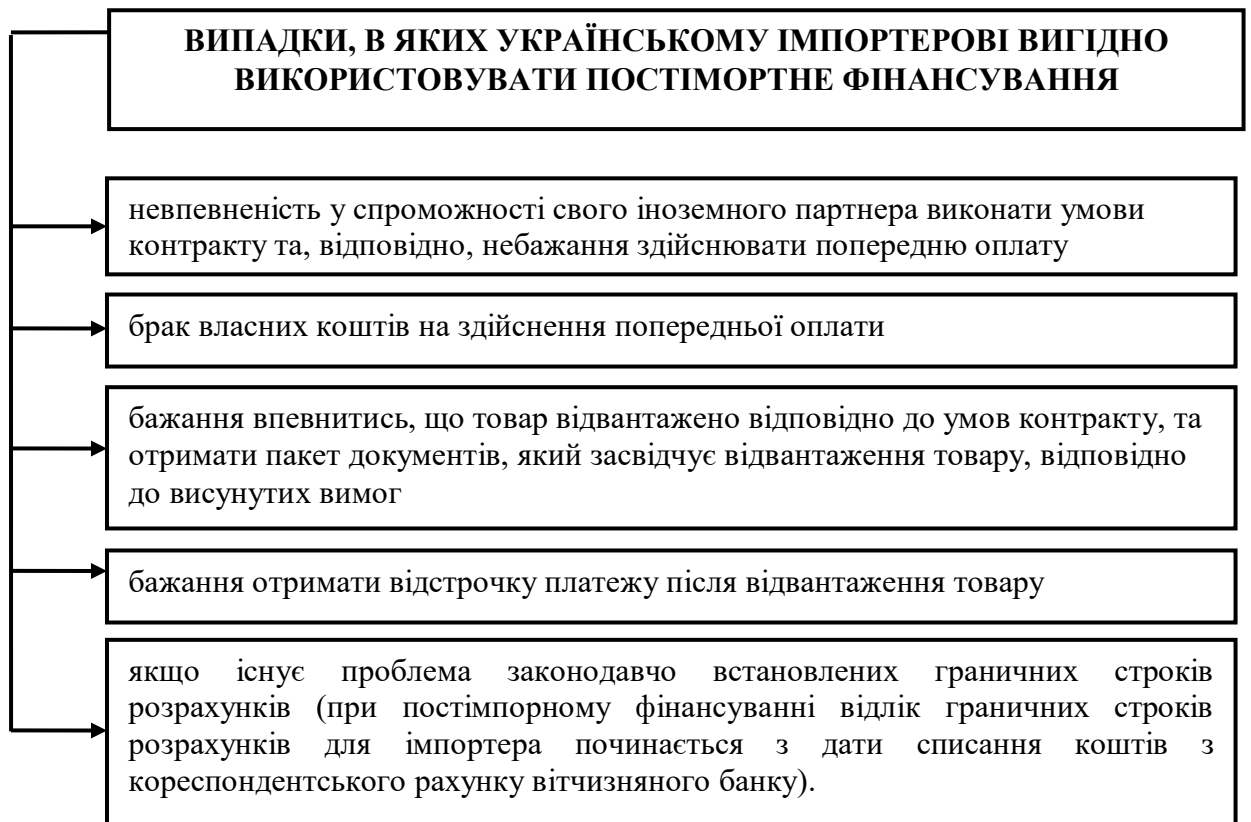
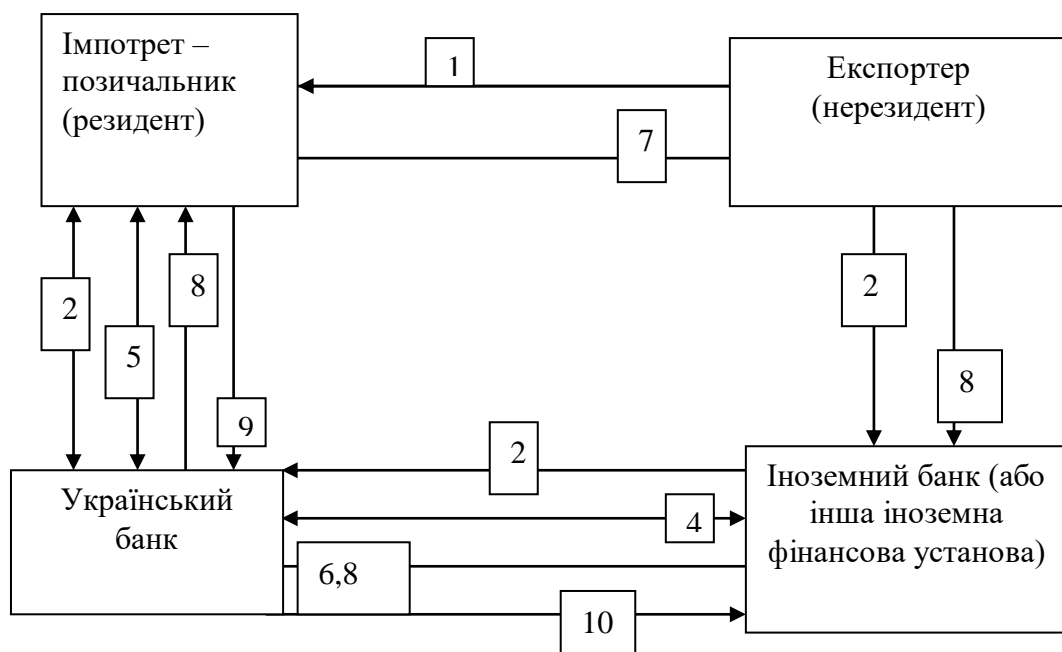

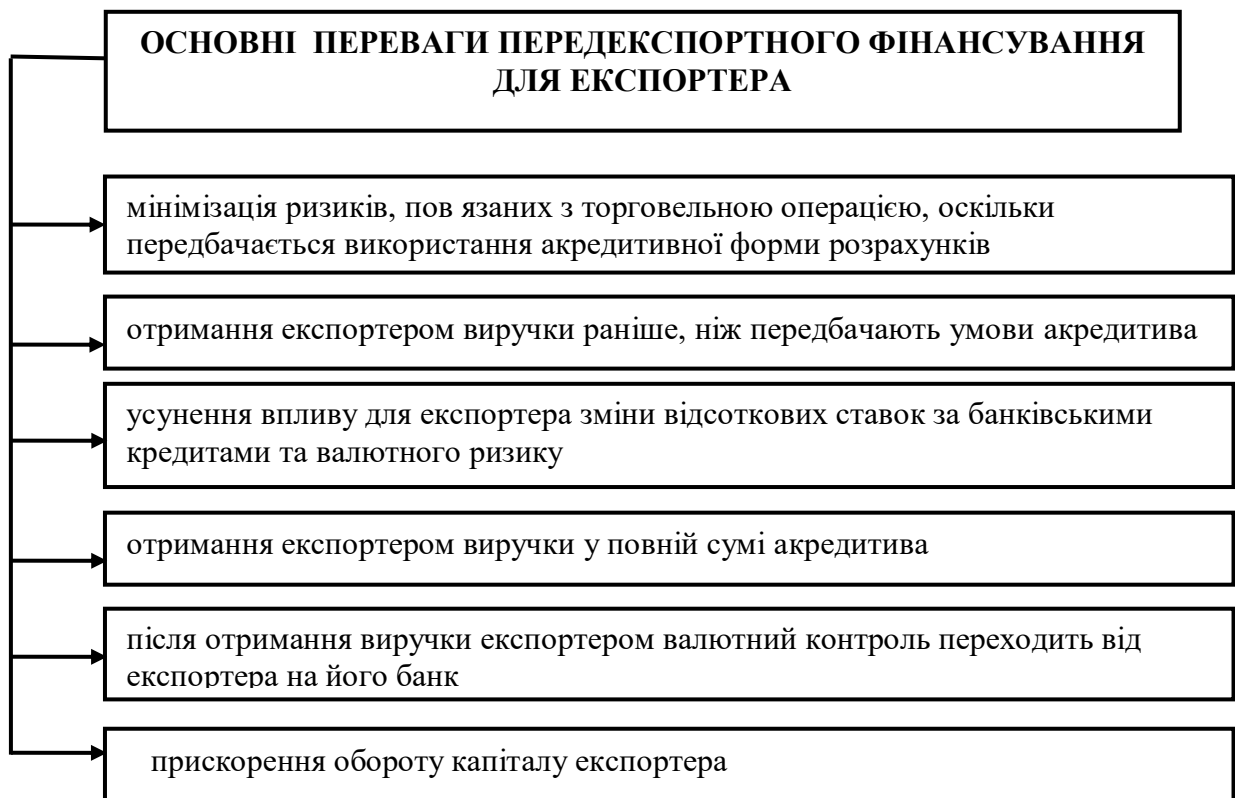
Рис. 11.10 - Механізм постімпортного фінансування в Україні.

Рис. 11.11 - **Випадки, в яких українському імпортеріві вигідно використовувати постімпорне фінансування**

Рис. 11.12 - **Механізм передекспортного фінансування в Україні**

Рис. 11.13 - Основні переваги передекспортного фінансування для експортера.

Рис. 11.14- Учасники факторингу

Моделі факторингу

Назва	Зміст
<i>Двофакторна</i>	Дозволяє розділити функції і ризики між імпорт-фактором і експорт-фактором. Мета – зменшити накладні витрати в адміністративній сфері.
<i>Пряма імпортна</i>	Мета – забезпечення платежів через імпорт-фактора. Експорт здійснюється в одну, дві країни.
<i>Пряма експортна</i>	Факторингова компанія країни-імпортера не задіяна. Можна отримати вигідні умови фінансування експортних поставок при покритті з боку державної страхової компанії.
<i>«Бек-ту-бек»</i>	Реалізація угоди за цією технологією схожа на комбінацію двофакторної схеми і звичайного внутрішнього факторингу.

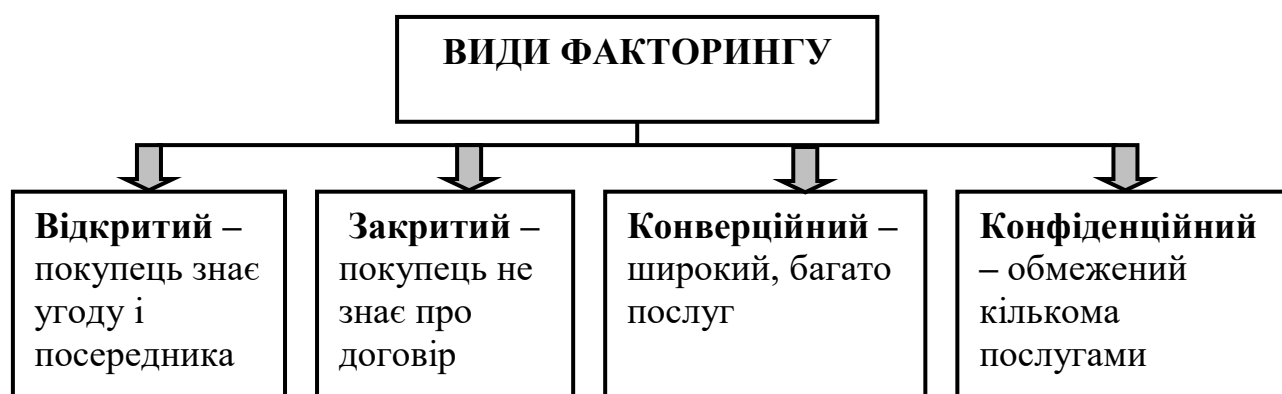

Рис. 11.15 - Види факторингу

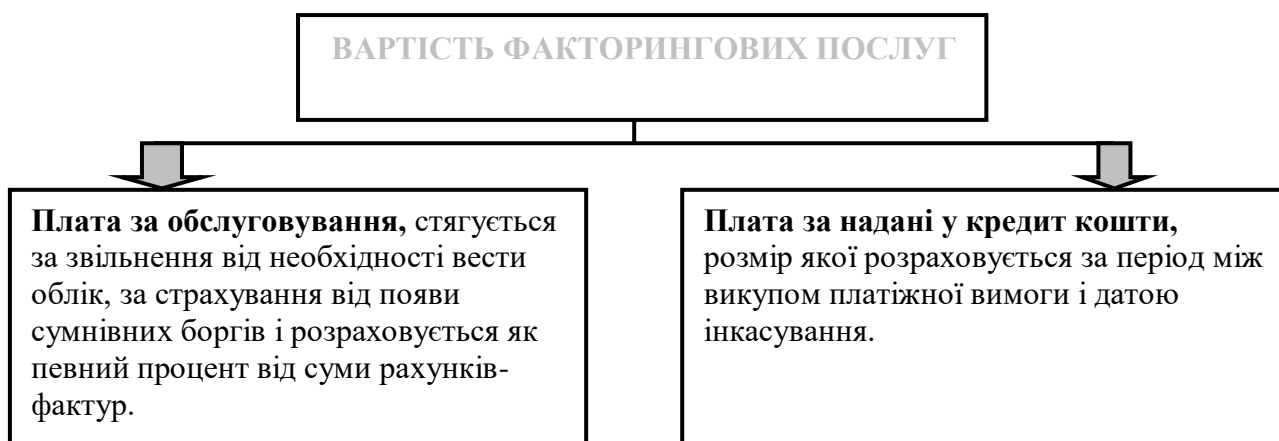

Рис. 11.16 - Елементи вартості факторингових послуг

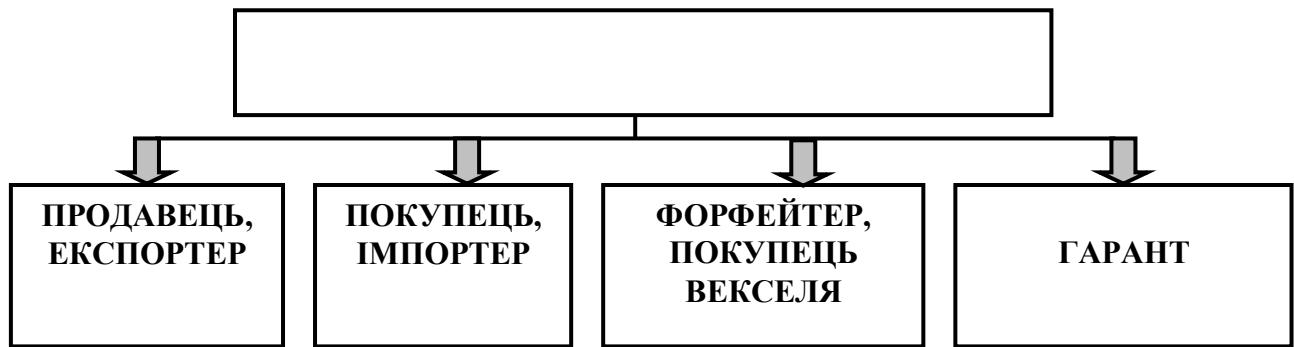

Рис.11.17 - Учасники форфейтингових операцій

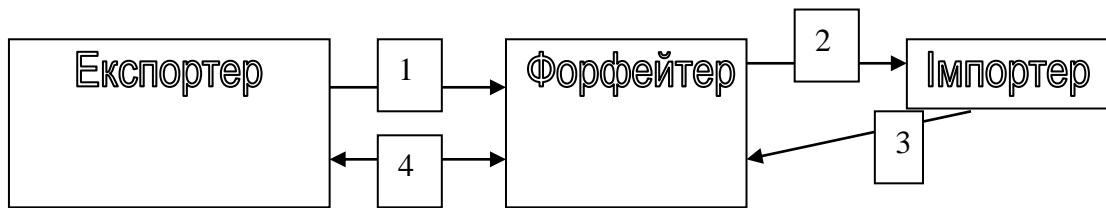

Рис. 11.18 - Форфейтингова операція

Таблиця 11.5

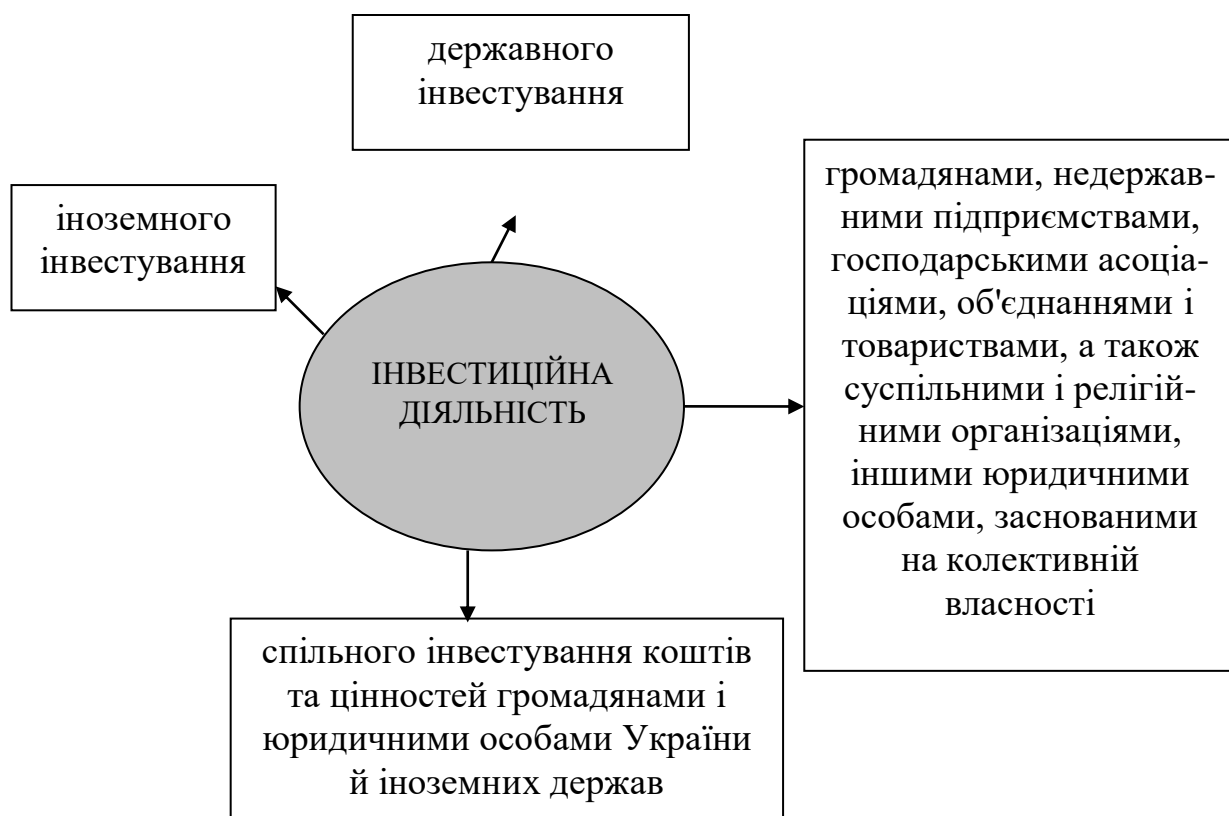
Порівняльна характеристика операцій форфейтингу

Переваги	Недоліки
1. Звільнення експортера від боргів, які мають бути сплачені іноземним покупцем.	Основним недоліком форфейтингу є його вартість – це досить дорогий вид банківських послуг, що пояснюється ризикованістю цієї операції для форфейтера.
2. Поліпшення стану ліквідності експортера, оскільки він негайно отримує готівку.	
3. Зростання шансів експортера отримати банківську позику, оскільки форфейтинг не впливає на інший кредит банку.	
4. Зменшення можливості втрат, пов'язаних з частковим державним або приватним страхуванням.	
5. Відсутність ризиків, пов'язаних з коливанням процентних ставок і курсовими коливаннями валют.	

ТЕМА 12
ОБЛІК ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Рис. 12.1 – Інвестиції.

Рис.12.2 - Форми інвестиційної діяльності

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС	інвестори — вкладники капіталу
	підрядні будівельні підприємства і фірми, незалежно від форм власності, субпідрядні спеціалізовані організації та будівельні кооперативи
	проектні підприємства й архітектурні організації
	промисловість будматеріалів, конструкцій та виробів
	хімічна, металургійна, лісова, деревообробна промисловість у частині, пов'язаній з постачанням предметів для інвестиційного комплексу
	машинобудівні підприємства, продукція яких призначена для створення нерухомих основних фондів і для будівництва виробництва
	агреговані виробничі управлінські структури
	інвестиційні банки
	ринкова інфраструктура інвестиційного комплексу
	органи державного регулювання ринкових відносин в інвестиційному комплексі

Рис. 12.3 - Склад інвестиційного комплексу

Рис.12.4 Сприятливий інвестиційний клімат.

Рис. 12.5 - Схема митного оформлення іноземної інвестиції

Таблица 12.1

Господарські операції з обліку інвестицій за методом участі в капіталі

Показник	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
1. Підприємство (об'єкт інвестування) отримало прибуток:		
а) частка інвестора у чистому прибутку асоційованого підприємства	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»	721 «Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства»
б) частка інвестора в чистому прибутку дочірнього підприємства	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»	723 «Дохід від інвестицій в дочірні підприємства»
2. Підприємство (об'єкт інвестування) отримало збиток:		
а) частка інвестора у збитках асоційованого підприємства	961 «Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства»	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»
б) частка інвестора у збитках дочірнього підприємства	963 «Втрати від інвестицій в дочірні підприємства»	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»

Таблиця 12.2

Господарські операції з обліку фінансових інвестицій

№з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт
1	Отримано придбані цінні папери	14,35	371
2	Переведено поточну фінансову інвестицію в довгострокову	14	35
3	Придбано цінні папери за рахунок отриманої позики	14, 35	50, 60
4	Переведено довгострокову фінансову інвестицію в поточну	35	14
5	Відображено дисконт за фінансовою інвестицією	14, 35	733
6	Відображено збільшення балансової вартості фінансової інвестиції, яку оцінено на дату балансу за справедливою вартістю	14 35	746
7	Нараховано дохід від реалізації фінансових інвестицій	36	741
8	Відображення зменшення балансової вартості фінансової інвестиції, яку оцінено на дату балансу за справедливою вартістю	975	14 35
9	Відображено премію за фінансовою інвестицією	952	30 31

Таблиця 12.3

Господарські операції з внесення іноземної валюти в статутний капітал підприємства

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошові кошти як попереднього внеску учасника-резидента в статутний капітал	311	6851
2	Зарахування іноземної валюта на поточний валютний рахунок як попереднього внеску іноземного інвестора в статутний капітал	312	6852
3	Відображення зафіксованої в засновницьких документах величини статутного капіталу (фонду) і заборгованості учасників з внесків - українського учасника - іноземного учасника	461 462	40 40
5	Списання суми попереднього внеску учасників в зменшення неоплаченого капіталу	6851 6852	461 462
6	Відображення негативної курсової різниці з внеску іноземного інвестора	974 793	6852 974

7	Відображення позитивної курсової різниці по заборгованості іноземного інвестора з внеску в статутний капітал	462	744
		744	793
9	Зарахування іноземної валюти в рахунок погашення заборгованості іноземного інвестора з внеску в статутний капітал	312	462
11	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошових кошти в погашення заборгованості учасника-резидента з внеску в статутний капітал	311	461

Таблиця 12.4

**Бухгалтерський облік внесення основних засобів
від учасника-нерезидента**

№ з/п	Зміст операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	2	3	4
1	Зарахування на поточний рахунок підприємства грошові кошти як попередній внесок учасника-резидента в статутний капітал	311	6851
2	Зарахування іноземної валюти на поточний валютний рахунок як попередній внесок іноземного інвестора в статутний капітал	312	6852
3	Відображення зафіксованої в засновницьких документах величина статутного капіталу і заборгованості учасників по внесках: - учасників-резидентів - іноземного учасника (зокрема по внеску в іноземній валюті (монетарна стаття); по внеску устаткування (немонетарная стаття)	461	40
		462	40
4	Зарахування в рахунок погашення частини заборгованості по внеску в статутний капітал суми внесеної до реєстрації ТОВ: - учасниками-резидентами - учасником-нерезидентом	6851	461
		6852	462
5	Відображення курсової різниці з погашеної частини заборгованості у валюті іноземного інвестора	462	744
		744	793
6	Внесення устаткування в статутний капітал товариства учасником-нерезидентом	152	462

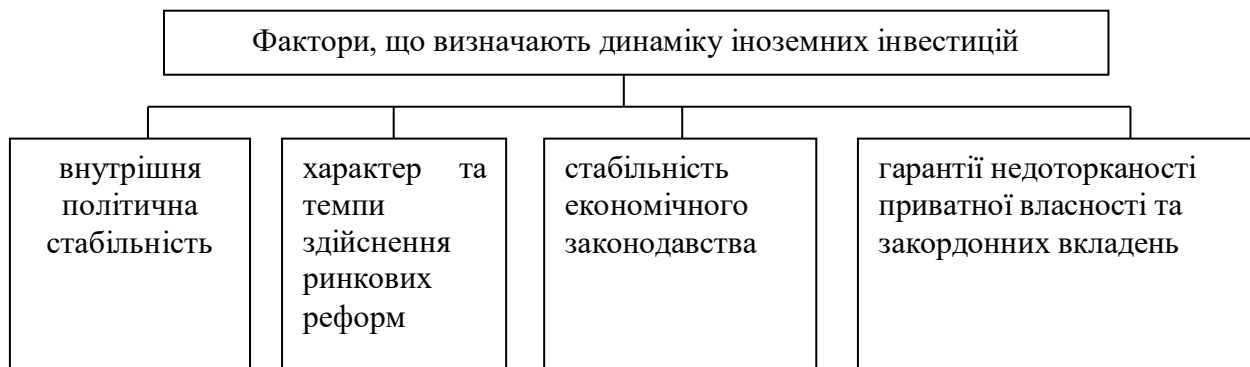
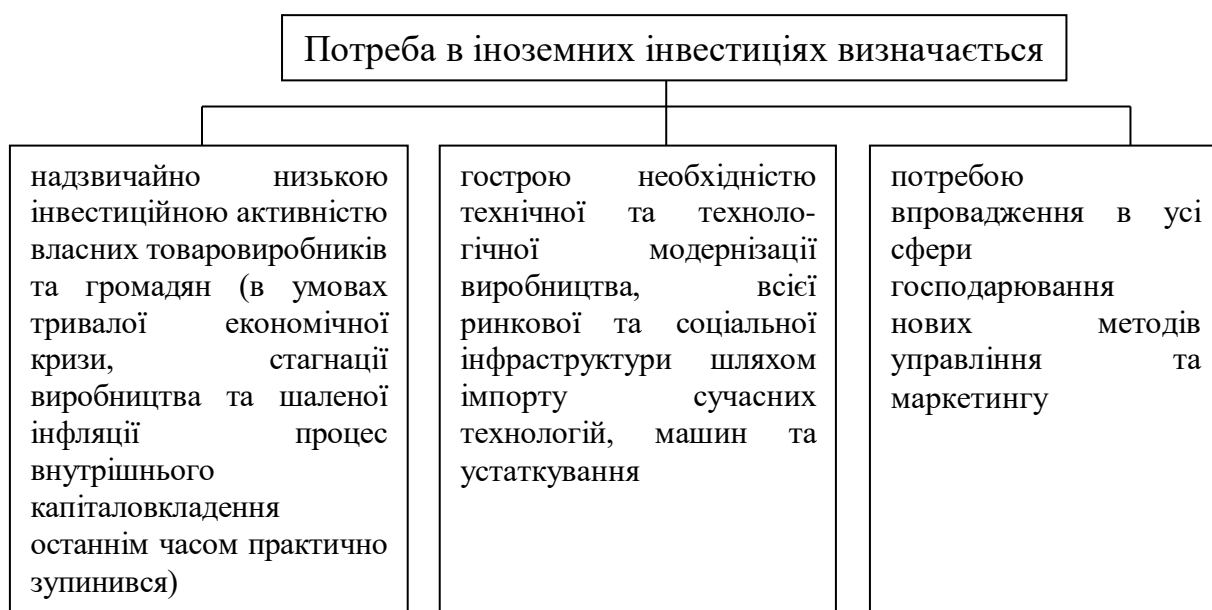
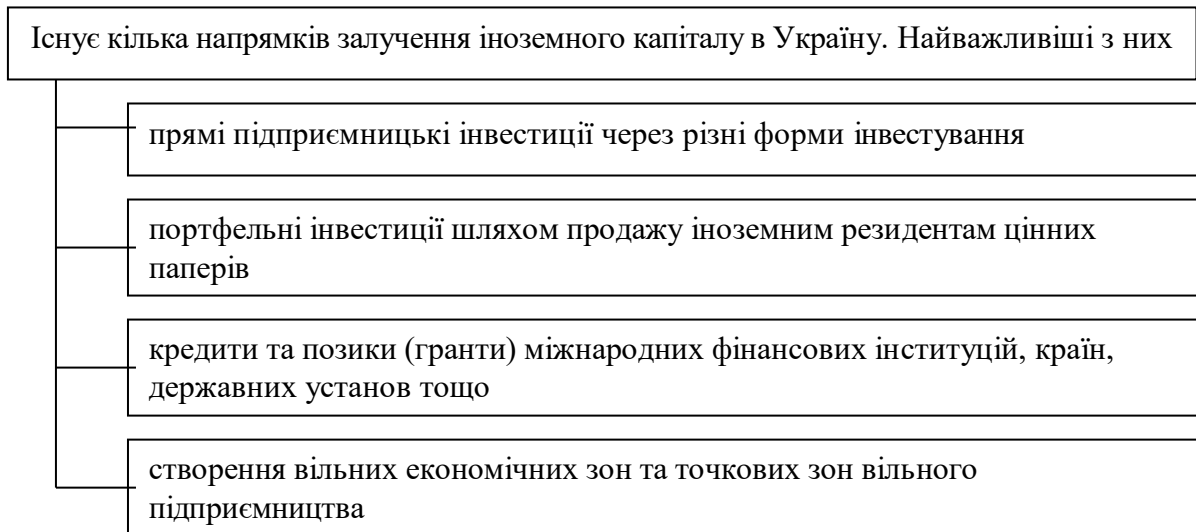

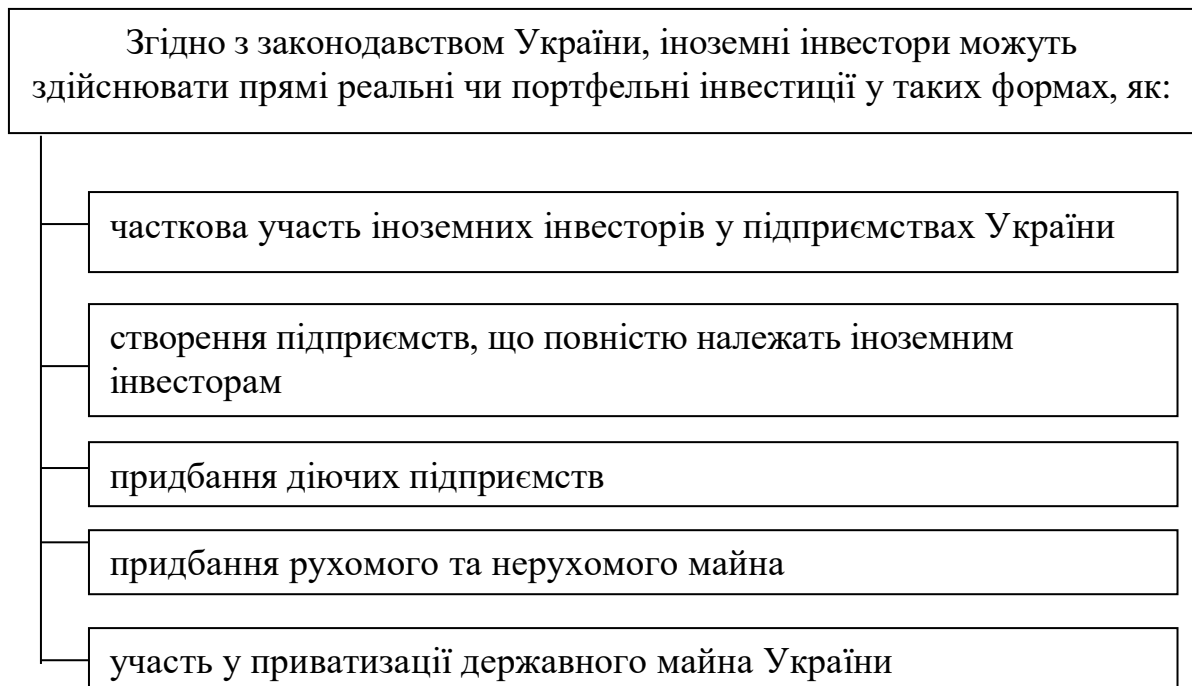
Рис. 12.5 - Фактори, що визначають динаміку іноземних інвестицій

Рис. 12.6- Потреба в іноземних інвестиціях

Рис. 12.7 - Напрямки залучення іноземного капіталу в Україну

Рис. 12.8 - Форми здійснення, реальних чи портфельних інвестиції іноземними інвесторами в Україні.

Таблиця 12.6

Характеристики іноземних інституційних інвесторів

Назва	Рік запису, місце	Цілі діяльності	Форми діяльності	Об'єкти	Умови надання кредитів	Суб'єкти
МБРР	1944, США	Як канал передачі ресурсів від розвинутих країн до тих, що розвиваються, для сприяння їх економічному та соціальному розвитку	Фінансові ресурси, надання технічної допомоги, рекомендацій по розробці економічної політики	Машинобудування, транспорт, зв'язок, енергетика (виробництва, що сприяють економічному зростанню)	1. Проведення економічних реформ 2. Заходи, спрямовані на стабілізацію національної валюти та макропоказників 3. наявність програми розвитку	Держава, юридичні особи під гарантію держави
МФК	1956	Сприяння розвитку приватного сектора	Фінансові ресурси, технічна допомога, сприяння розвитку та реалізації інвестиційних проектів та програм	Елементи виробничої та соціальної інфраструктури	1. Страхування некомерційних ризиків інвестора 2. Часткова участь в інвестиціях	Державні та приватні юридичні особи
ЄБРР	1991, Лондон	Сприяння переходу до ринкової економіки Східної Європи, розвитку приватних ініціатив у цих країнах	Надання прямих кредитів, спільне фінансування гарантій та фінансових консультацій	Реконструкція та розвиток інфраструктури, металургійна галузь, енергетика, АПК	1. Бізнес-план 2. Застава майна до 200% 3. Інвестор або зобов'язаний проінвестувати 30% проекту 4. Розмір активів інвестора до 2,5 млн:к-ть працівн. до 500 осіб	Юридичні особи державн. та приватн. секторів

Малий	Разові торговельні угоди
	Низький ступінь співробітництва

Рис. 12.9 - Основні форми співробітництва вітчизняних і закордонних фірм, підприємств

Основний капітал		Оборотний капітал	
Право користування землею, іншими ресурсами, будинку, спорудження, основне устаткування, ліцензії і ноу-хау, допоміжне устаткування, транспортні засоби		Сировина і матеріали, що комплектують вироби, грошові кошти, у тому числі на фінансування підготовки кадрів, маркетингові дослідження, заробітну плату, відрядження і т.п.	
<i>Власні внески учасників</i>		<i>Позикові засоби</i>	
Внесок вітчизняного учасника СП	Внесок іноземного учасника СП	Притягнуті вітчизняним учасником	Притягнуті іноземним учасником
		Притягнуті СП	

Рис. 12.10 - Структура і джерела фінансування капітальних вкладень СП

ТЕМА 13
ОБЛІК ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ЗЕД

Таблиця 13.1

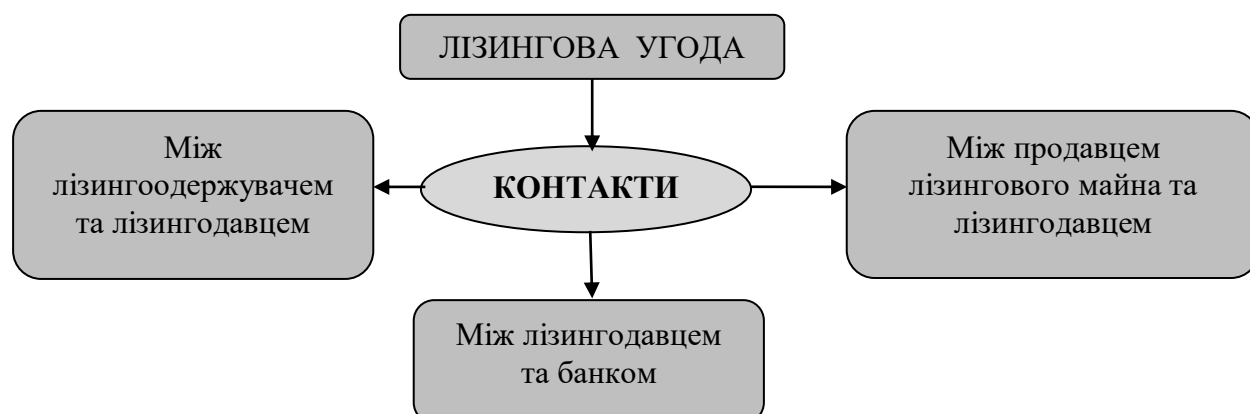
Класифікація об'єктів лізингу

<i>№ з/п</i>	<i>Ознака класифікації</i>	<i>Характеристика</i>
1.	Функціональне призначення	Використання для підприємницьких цілей
2.	Оборотність	Участь в багатьох виробничих циклах
3.	Стан форми споживання	Не споживаються в процесі використання
4.	Ступінь рухомості	Рухоме та нерухоме майно
5.	Галузева приналежність	Промислові, будівельні, сільськогосподарські та інші
6.	Форма власності	Державна, приватна, колективна
7.	Спосіб перенесення вартості у виробничому процесі	Поступово в міру зносу
8.	Ступінь складності	Окреме майно, сукупність речей

Таблиця 13.2

Перелік документів, якими оформляються лізингові операції

Перший етап	Другий етап
1. Заявка про надання лізингових послуг	1. Договір лізингу
2. Замовлення-наряд на поставку майна, що передається в лізинг	2. Договір купівлі-продажу майна, що передається в лізинг
3. Заявка лізингової компанії банку про надання кредиту	3. Акт введення об'єкта лізингу в експлуатацію
4. Висновки про платоспроможність лізингодержувача та ефективність лізингової угоди	4. Кредитний договір між лізинговою компанією і банком про надання позики
	5. Договір про технічне обслуговування переданого в лізинг майна
	6. Договір про страхування об'єкта лізингу

Рис. 13.1 - Види лізингових контрактів лізингової операції

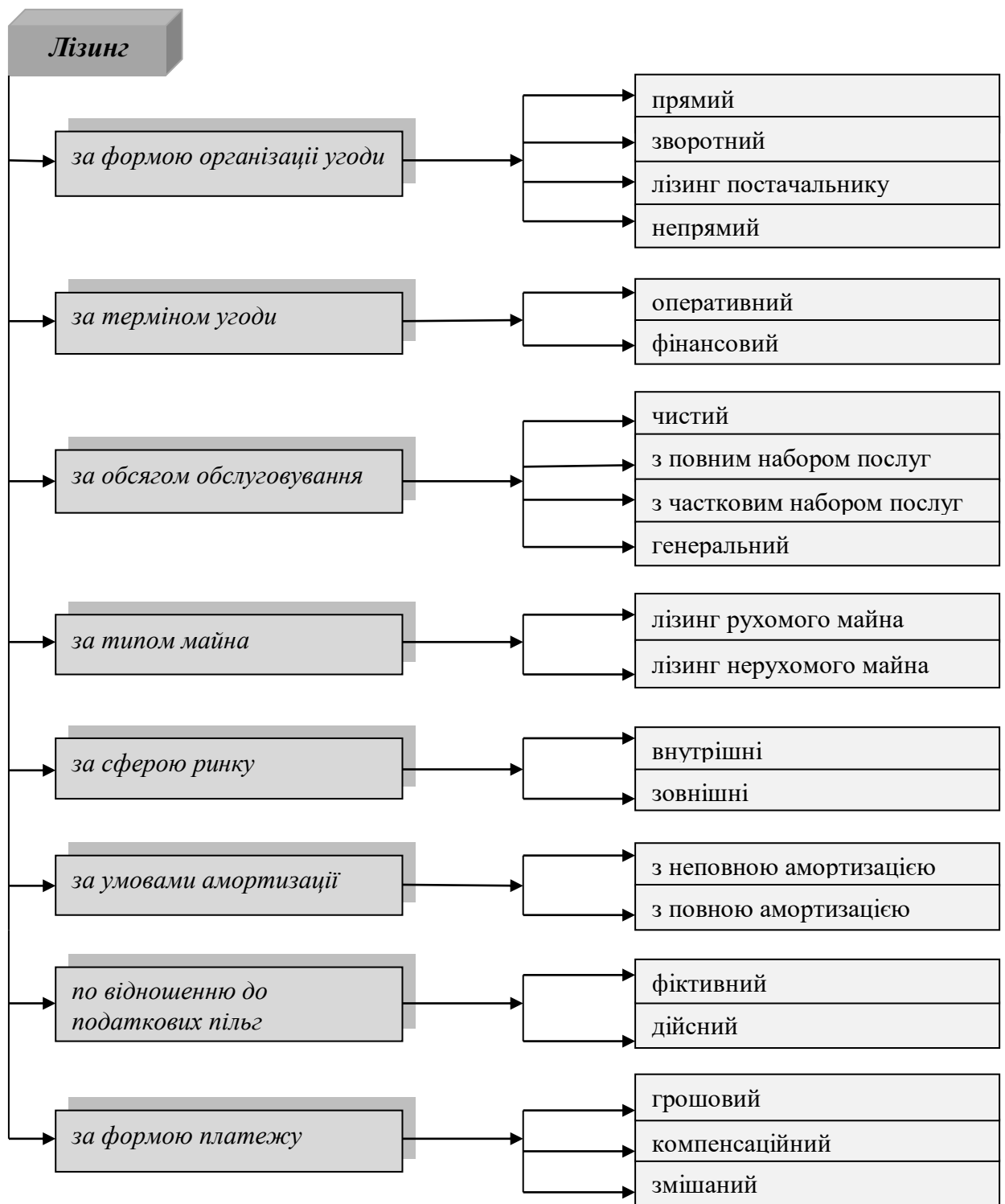
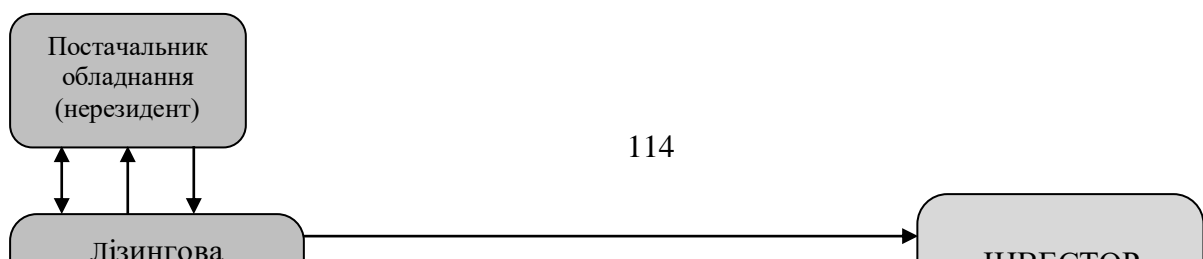

Рис. 13.2 - Класифікація видів лізингу

4 6 7

9
5
2
11

1 3 8 10 12

Рис.13.3– Послідовність дій сторін при міжнародних лізингових операціях.

Рис. 13.4 - Класифікація форми лізингу

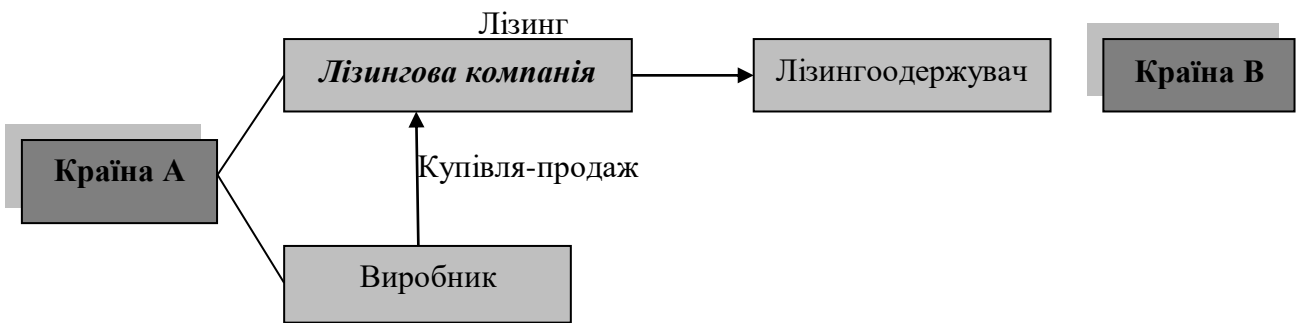

Рис. 13.5 - Порядок здійснення експортного лізингу

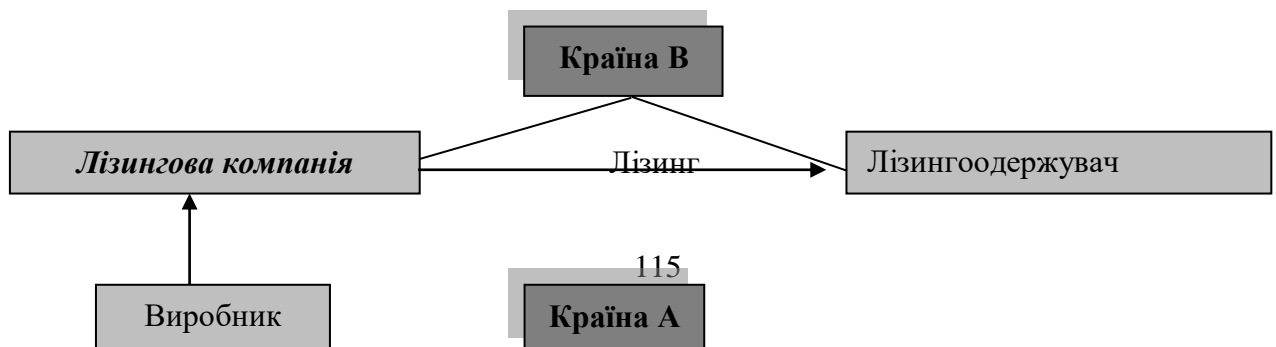

Рис.13. 6 - Порядок здійснення імпортного лізингу

Рис. 13.7 - Порядок здійснення транзитного лізингу

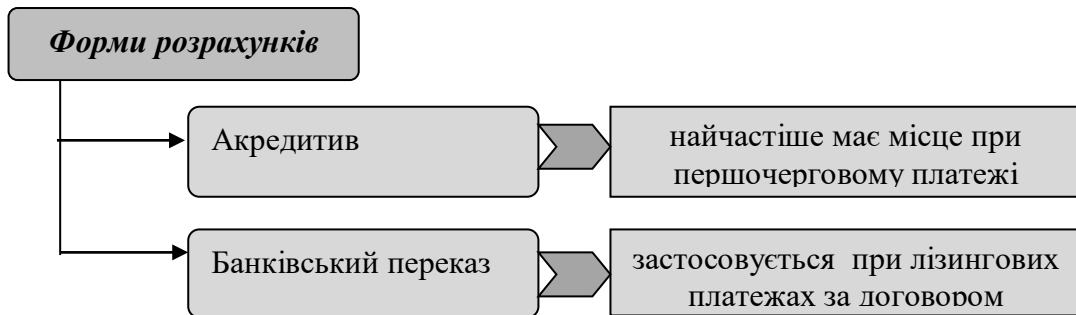

Рис. 13.8 - Форми розрахунків по лізингових операціях

Таблиця 13.3

Облік ПДВ при ввезенні об'єктів лізингу за договорами міжнародного лізингу

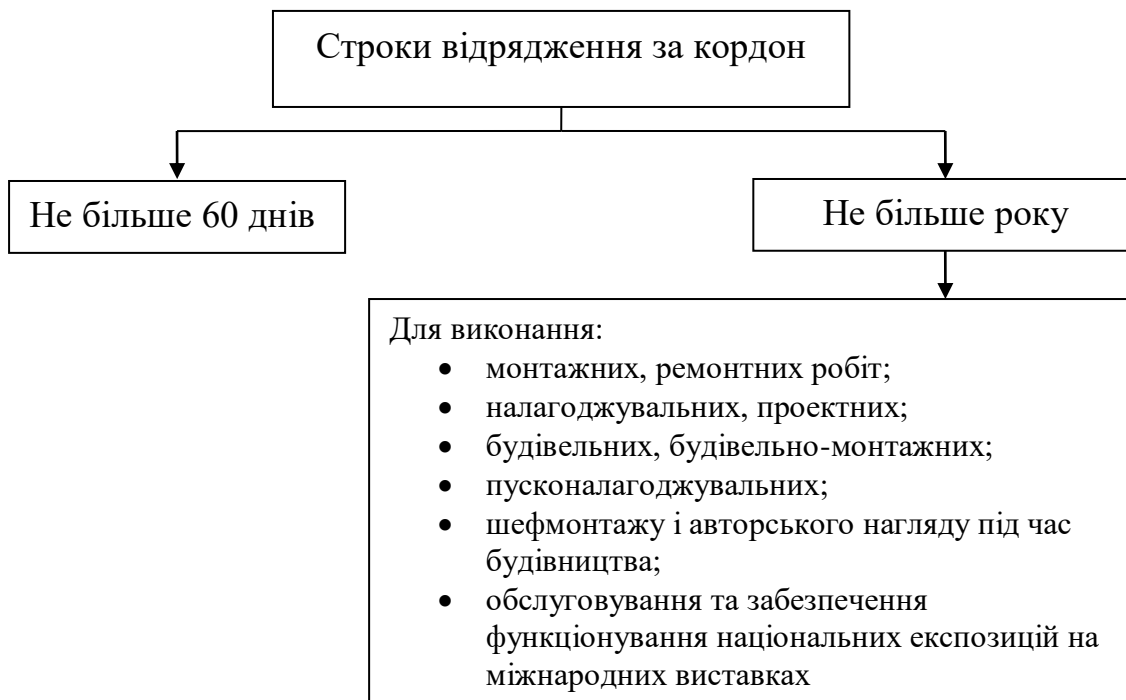
№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Нараховано ПДВ при ввезенні об'єктів оперативного та фінансового лізингу	644	641
2.	Сплачено відповідну суму ПДВ	641	311
3.	Одержано право на податковий кредит при міжнародному фінансовому лізингу	641	644
4.	Відображено суму сплаченого ПДВ при міжнародному оперативному лізингу у складі витрат звітного періоду	949	644

Таблиця 13.4

Облік лізингових операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	<i>Рахунок, транспортний документ</i> Акцептовано рахунок-фактуру іноземної фірми-лізингодавця за імпортне обладнання, що отримується в фінансовий лізинг	152	685
2.	<i>Виписка банку</i> Сплачено лізингоодержувачем витрати по доставці обладнання до митниці	152	312
3.	<i>Платіжне доручення, виписка банку</i> Сплачено мито та митні збори	642	311
4.	<i>ВМД</i> Нараховано ПДВ при ввезенні об'єкта лізингу	644	641
5.	<i>Платіжне доручення, виписка банку</i> Сплачено ПДВ	641	311
6.	<i>ВМД, довідка бухгалтерії</i> Нараховано мито та митні збори	152	642
7.	<i>ВМД</i> Відображено право на податковий кредит при міжнародному фінансовому лізингу	641	644
8.	<i>Акт введення в експлуатацію</i> Введено в експлуатацію обладнання, одержане у фінансовий лізинг	10	152

ТЕМА 14
ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ВІДРЯДЖЕНЬ ЗА КОРДОН

Рис. 14.1 - Термін відрядження за кордон

Зразок 14.1

Додаток до наказу «__» _____ г. № _____	
Кошторис витрат на закордонне відрядження	
_____	
(посада, П.І.Б.)	
Статті витрат	Сума, євро
Добові ¹	
Проїзд до місця відрядження і назад	
Проїзд по місцю відрядження	
Проживання	
Витрати на візу та страхування	
Витрати на переклад документів	
Всього:	
Директор _____	_____
(підпис)	(П.І.Б.)

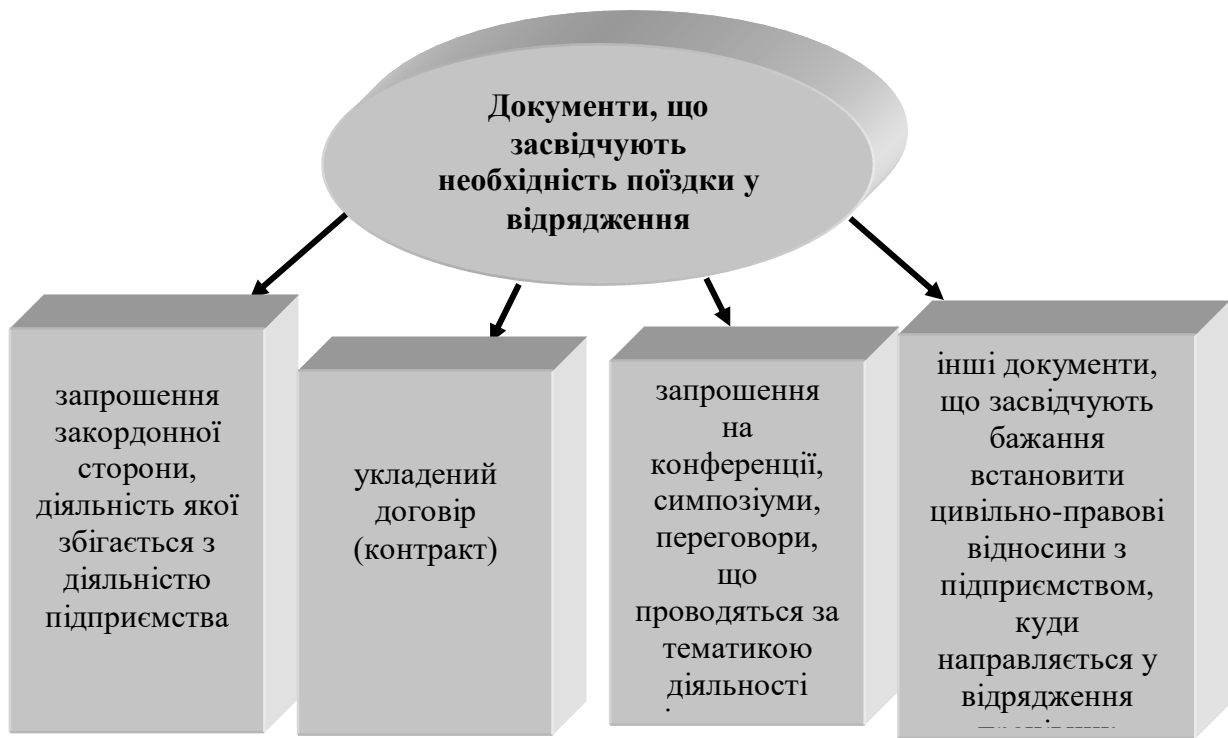

Рис.14.2 Документи, що засвідчують необхідність поїздки працівника у відрядження

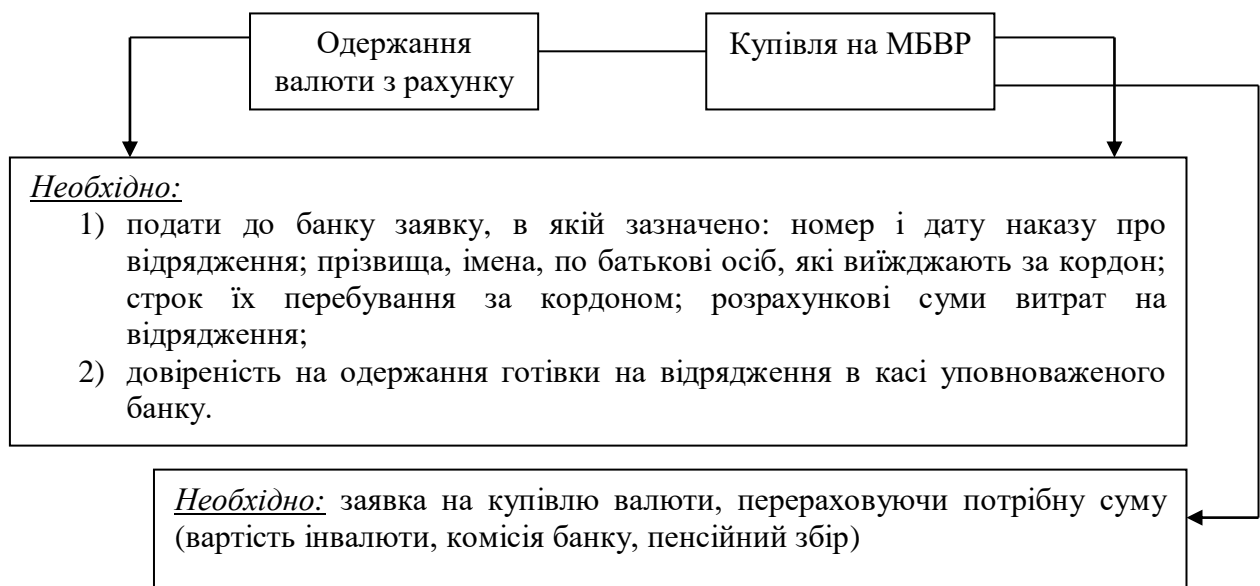

Рис. 14.3 – Шляхи отримання інвалюти на відрядження за кордон

Граничні норми вивезення іноземної валюти

Мета, на яку будуть витрачати валюту, що провозиться через митний кордон України	Максимальні суми валюти: що дозволено вивозити:	
	всього	у т.ч. при усному декларуванні
Незалежно від мети поїздки, у розрахунку на особу	50000 грн.	15000 грн.
Особисті потреби фізособи, у розрахунку на особу	10000 дол. США	3000 дол. США
Службове відрядження, у розрахунку на особу	10000 дол. США	3000 дол. США
Експлуатаційні потреби транспортних засобів, усього	3000 дол. США	-

Фізичній особі, що від'їжджає у службове відрядження за кордон, дозволяється вивезення за межі України:

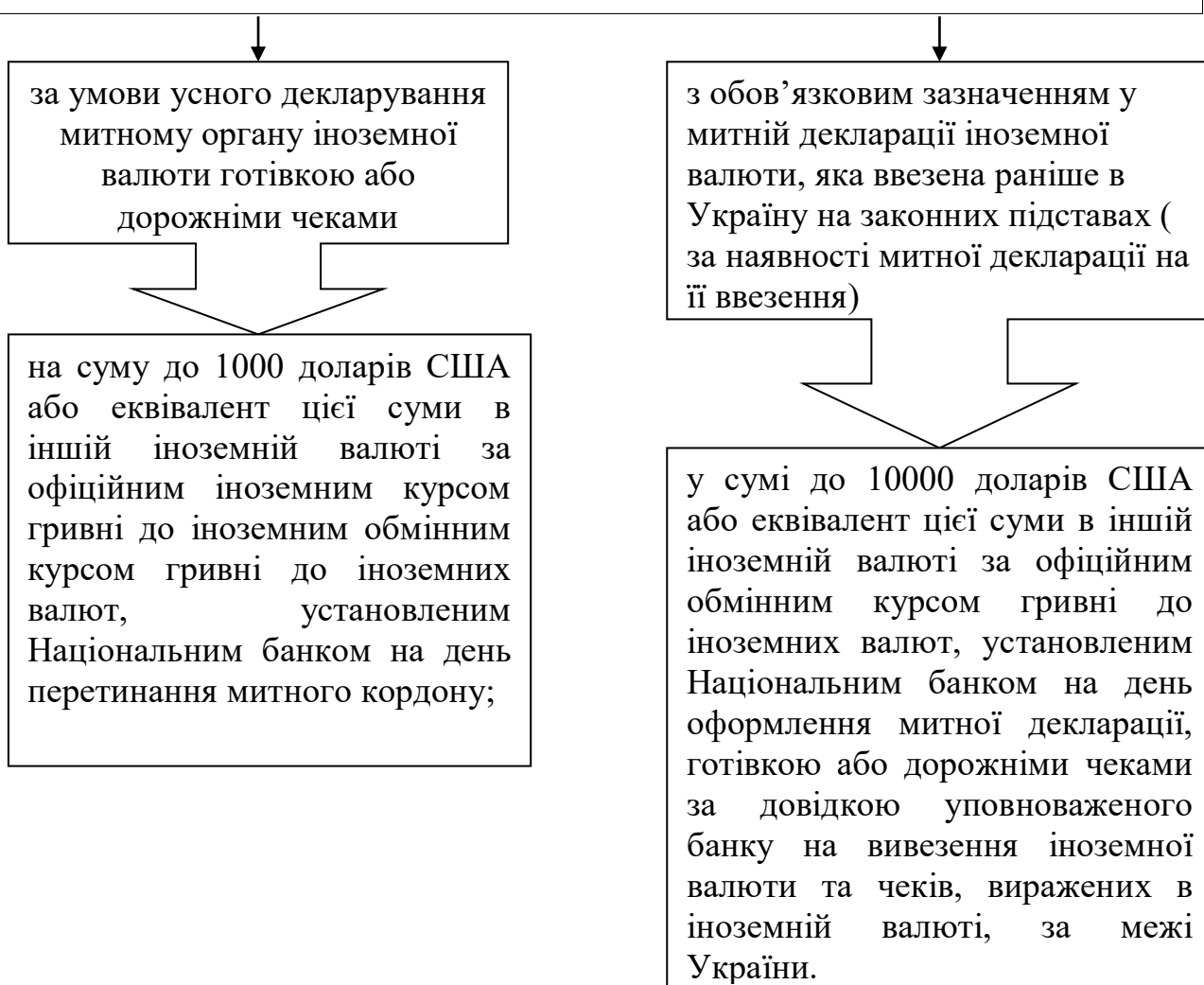

Рис. 14.4 - Видача готівки працівнику, що від'їжджає у відрядження за кордон

уючому регіональним відділенням АКБ "Україна" в м. Житомирі

Заявка

Просимо Вас видати готівкою з нашого поточного валютного рахунку № 260064301 суму 1742 нім, марки (одна тисяча сімсот сорок дві нім. марки) на витрати, пов'язані з відрядженням Бажана Бориса Никифоровича до м. Дортмунда (Німеччина), на підставі наказу № 12 від 01.10 ц.р.

Термін перебування Бажана Б.Н. за кордоном - 4 (чотири) дні (з 04.10 ц.р. по 07.10 ц.р.).

Видача готівкової іноземної валюти з поточного рахунку здійснюється уповноваженим банком на підставі письмової заяви підприємства з доданою до неї **довідкою-розрахунком**, а також при поданні **3-х примірників доручень**.

1-й етап

Видача готівкової іноземної валюти з поточного рахунку здійснюється

Подається **доручення** на отримання коштів на відрядження у касі уповноваженого банку. Документи, що надаються для виплати іноземної валюти на відрядження за кордон, залишаються в уповноваженому банку.

До заяви додається **розрахунок витрат юридичної особи** – резидента, але в сумі, що не перевищує на одного працівника 300 доларів США на добу чи в еквіваленті цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним обмінним курсом, встановленим Національним банком України на день видачі коштів з каси уповноваженого банку, для оплати добових та витрат за наймання житлового приміщення за кордоном.

АКБ "Україна"

Затверджую в сумі / 742 нім. маркиПідстава наказ № 12 від 01.10 ур.03 жовтня ц.р.**ДОВІДКА - РОЗРАХУНОК НА ВИДАЧУ АВАНСУ У ВАЛЮТІ**

На відрядження до м. Дортмунда (Німеччина) на 4 дні з 04.10 по 07.10 ц.р. Гр. Бажана Бориса Никифоровича

На оплату

Норма в добу (валюта)

Добові з 04.10 по 07.104 дні $\times (231/587) \times (5,45/2/55) = 341,66$ нім.марокПроживання з 05.10 по 07.103 дні $\times 333,3 = 1000$ нім.марокТранспортні витрати Житомир - Дортмунд - 200 нім. МарокДортмунд - Житомир - 200 нім. марок

Обмін дорожніх чеків на валюту готівкою 1% від _____

Разом за підрахунком 1742 нім. маркиВидати готівкою 1742 нім. марки дорожніми чеками _____

Курс валюти

Підзвітна сума Одна тисяча сімсот сорок дві нім.2,55 грн/нім. марку марки4442.1 грн.Розрахунок склав Костюк 03 жовтня ц.р.Керівник Астахов АстаховГоловний бухгалтер Костюк Костюк

ТзОВ "Полісся"

(назва організації)

В КАСУ**ДОРУЧЕННЯ №24 "03" жовтня и.р.**Просимо видати готівку в дебет нашого у Вас рахунку № 260064301Сума інвалюти прописом Одну тисячу сімсот сорок дві нім. маркиКому Бажану Борису НикифоровичуВ яку країну виїздить Німеччина**ВИДАТКОВИЙ ВАЛЮТНИЙ ОРДЕР № 27**

Стаття валютного плану	Вид операції	№ документа	Дебет рахунку №	Кредит рахунку №	Код інвалюти	Сума	
						інвалюти	гривень
			26006430 1	-	048	1742,0	

Додаток № 1 на 2 листах

Іноземну валюту довіряємо

отримати гр. Бажану Б.Н.Підпис руки якого БажанЗасвідчуємо, паспорт № AB 311576Виданий 15 липня 1997 р.Місце видачі Богунський РВУМВСУкраїни в Житомирській області

М.П

Підписи АстаховКостюк"03" жовтня ц.р.**В КАСУ**

Видати іноземну валюту на суму, вказану в даному дорученні. Реквізити документа, який засвідчує особу отримувача, перевірені. Контролер Парамонов

Виконавець Задорожній

Розписка отримувача: зазначену в даному дорученні інвалюту отримав Бажан

Підписи перевірені

Сальдо рахунку дозволяє

ТзОВ "Полісся"

(назва організації)

ДЛЯ РАХУНКУ КРЕДИТОРА

ДОРУЧЕННЯ №24 "03" жовтня ц.р.

Просимо видати готівку в дебет нашого у Вас рахунку № 260064301Сума інвалюти прописом Одну тисячу сімсот сорок дві нім. маркиКому Бажану Борису НикифоровичуВ яку країну виїжджає Німеччина

ВИДАТКОВИЙ ВАЛЮТНИЙ ОРДЕР № 27

Стаття валютного плану	Вид операції	№ документу	Дебет рахунку №	Кредит рахунку №	Код інвалюти	Сума	
						інвалюти	гривень
			26006430 1	-	048	1742,0	

Додаток № 1 на 2 листах"03" жовтня ц.р.ТзОВ "Полісся"

(назва організації)

ДЛЯ РАХУНКУ ДЕБІТОРА

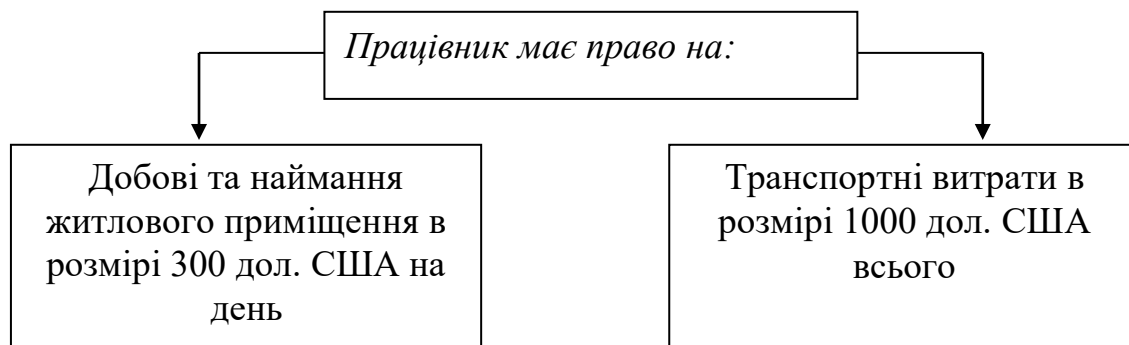
ДОРУЧЕННЯ №24 "03" жовтня ц.р.

Просимо видати готівку в дебет нашого у Вас рахунку № 260064301Сума інвалюти прописом Одну тисячу сімсот сорок дві нім. маркиКому Бажану Борису НикифоровичуВ яку країну виїжджає Німеччина

ВИДАТКОВИЙ ВАЛЮТНИЙ ОРДЕР № 27

Стаття валютного плану	Вид операції	№ документу	Дебет рахунку №	Кредит рахунку №	Код інвалюти	Сума	
						інвалюти	гривень
			26006430 1	-	048	1742,0	

Додаток № 1 на 2 листах"03" жовтня ц.р.

Рис. 14.5 – Розмір грошових коштів для виплати добових, витрат на проживання та транспортних витрат

Таблиця 14.2

Норми відшкодування добових витрат

Країна відрядження	Витрати на харчування за рахунок готелю не включаються, грн.	За рахунок готелю включаються витрати на:		
		одноразове харчування, грн.	дворазове харчування, грн.	триразове харчування, грн.
Україна	30	24	18	12
Інші країни	280	224	154	98

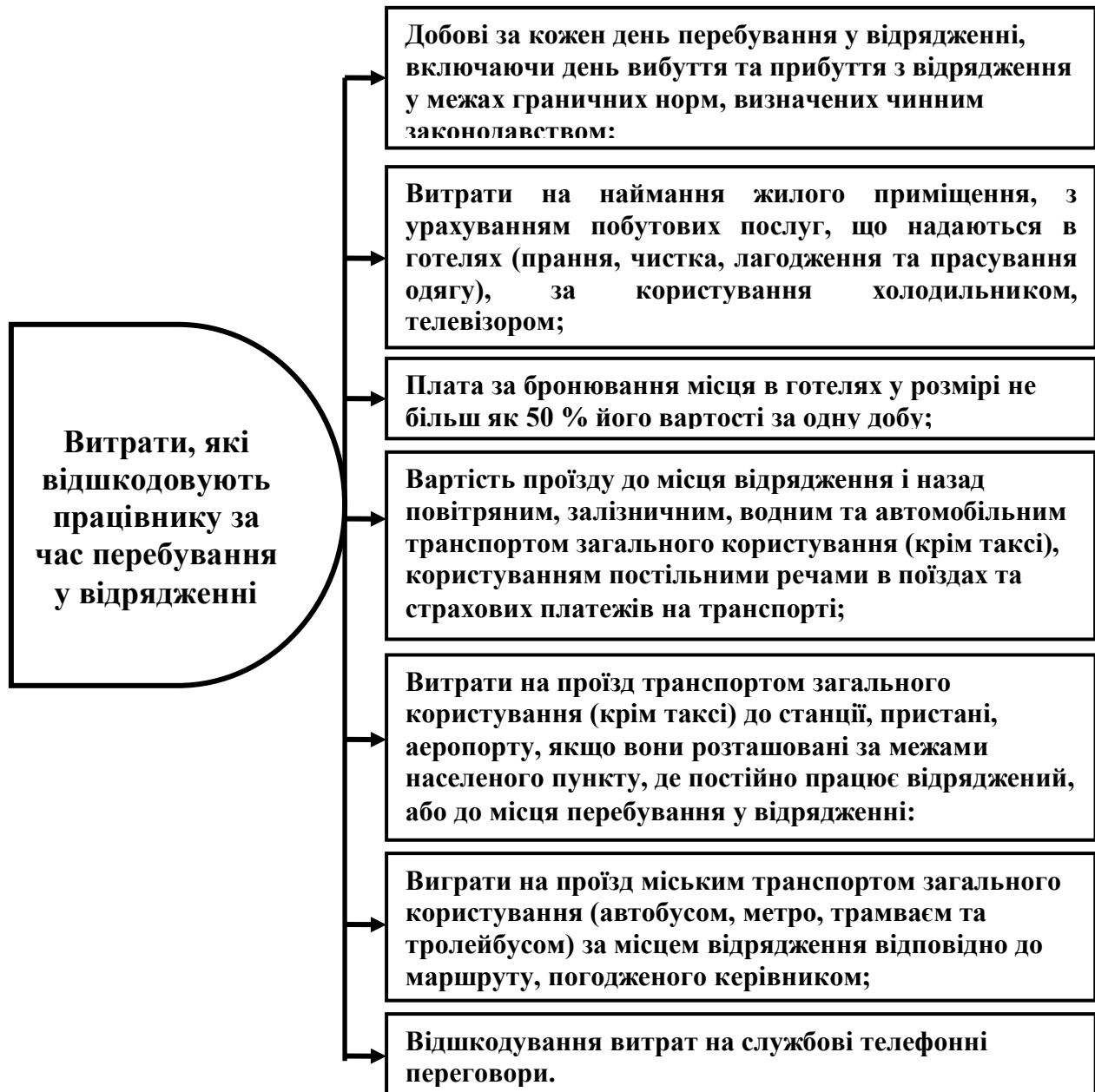
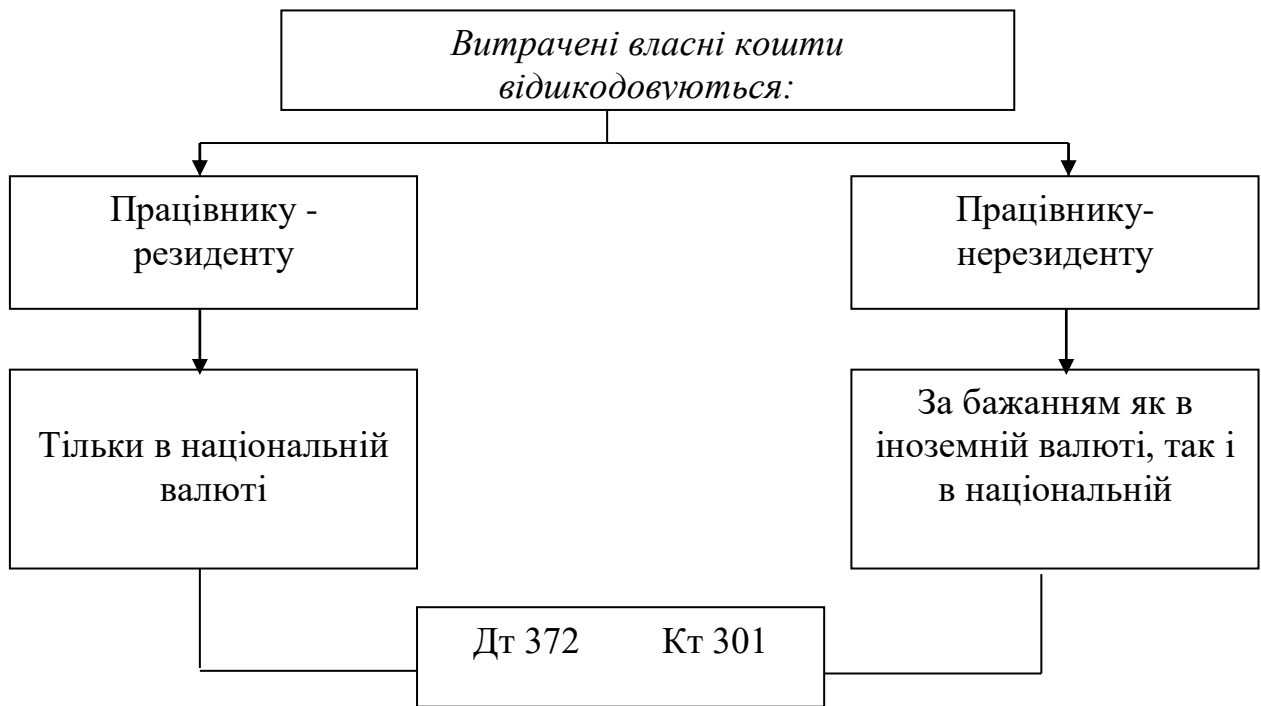

Рис. 14.6 - Витрати, які відшкодовують працівнику за час перебування у відрядженні

Рис. 14.7 - Витрати, які відшкодовують крім вказаних вище, при відрядженні працівника за кордон

Рис. 14.8 – Відшкодування власних витрачених коштів під час службового відрядження

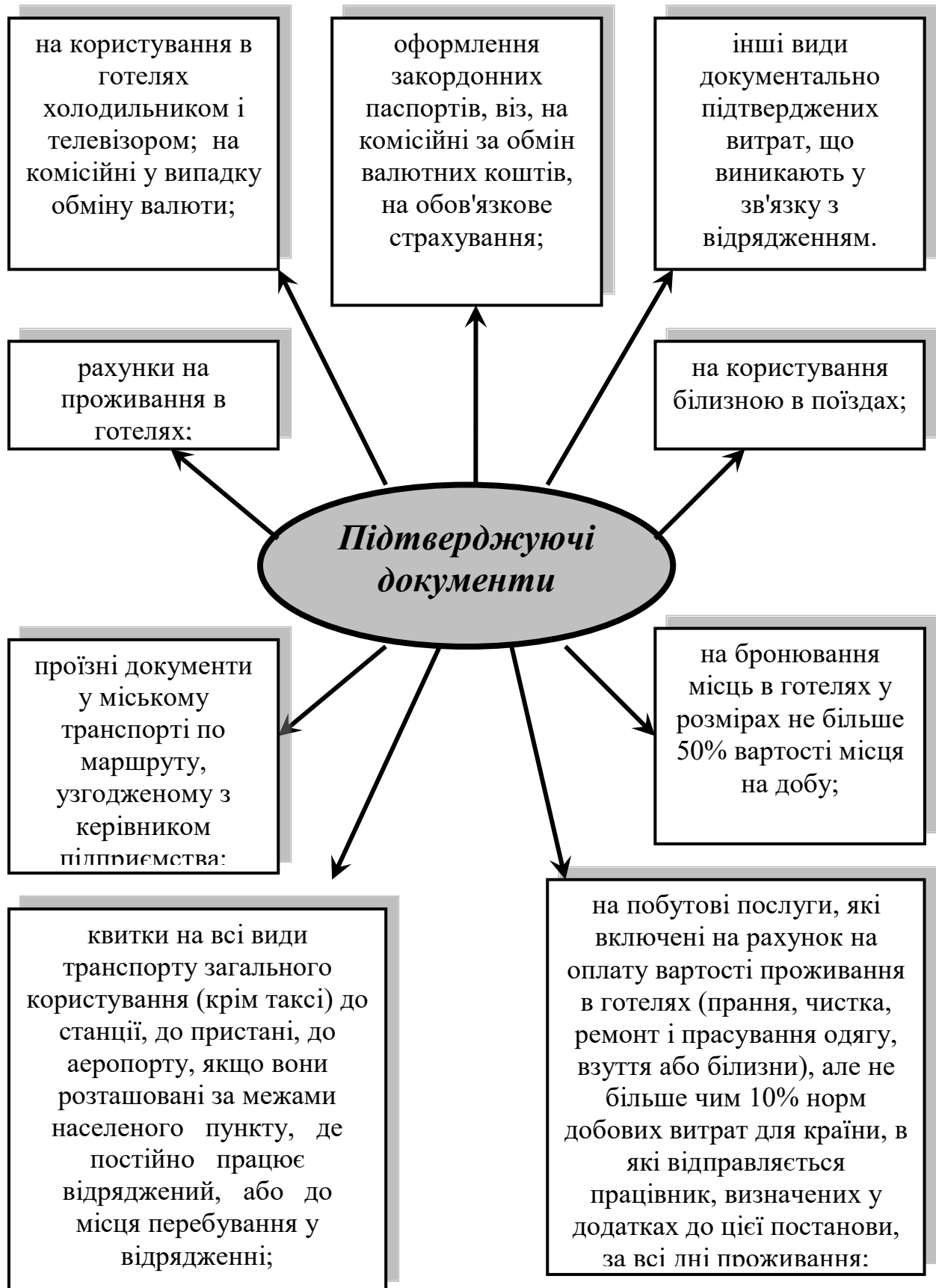

Рис. 14.9 - Документи підтверджуючі витрати, понесені працівником під час відрядження.

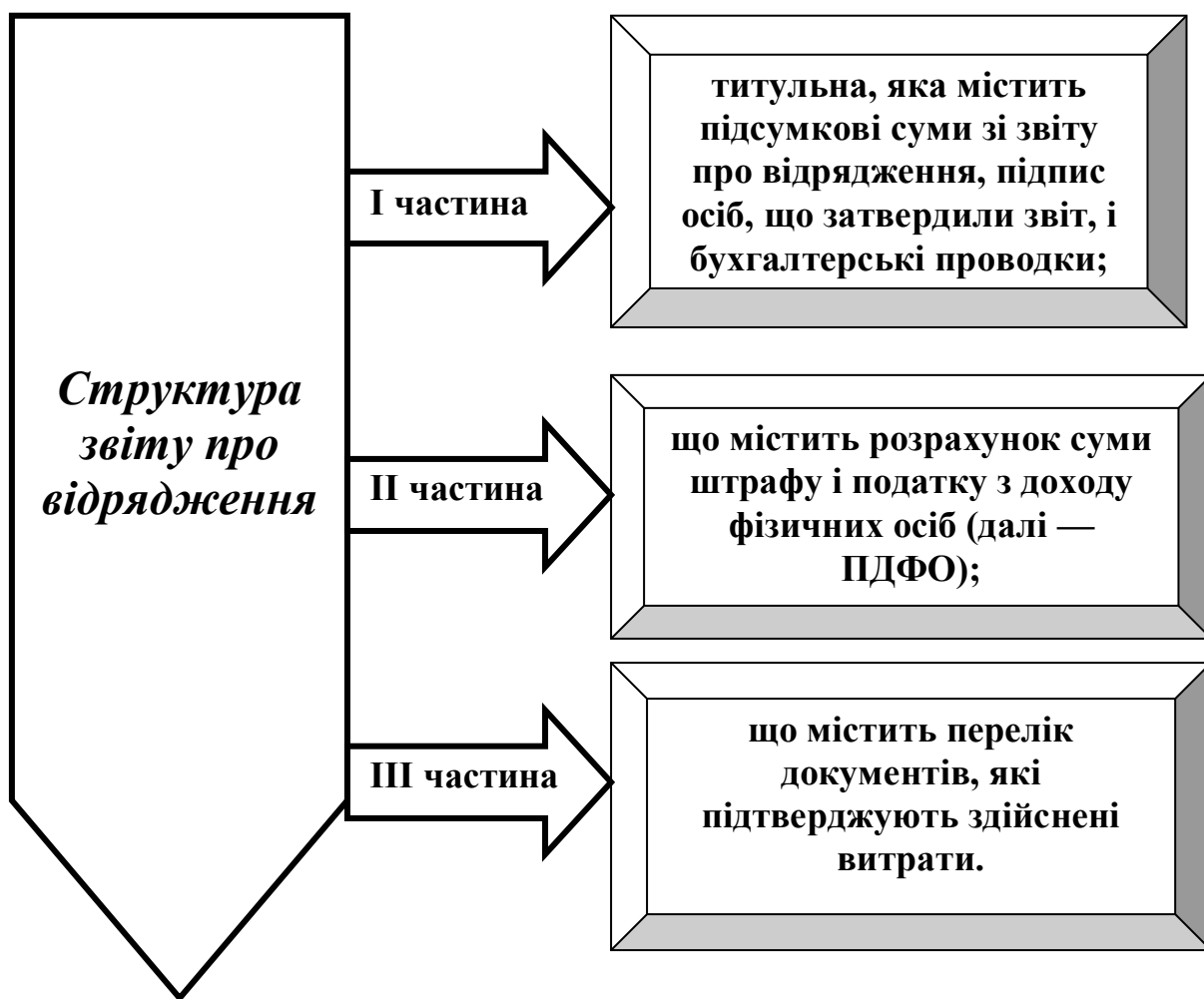

Рис. 14.10 - Структура звіту про відрядження

Назва підприємства Ідентифікаційний Код за ЄДРПОУ		МП «Меркурій»									
		1	2	3	4	5	6	7	8		
Відділ	<u>Постачання</u>	Посада		<u>Менеджер</u>		Проводка				<u>17 жовтня</u>	
Цех	.....	Професія		<u>Технолог</u>		200 <u>6</u> р.					
П.І.Б. <u>Куценко Петро Іванович</u>											
Ідентифікаційний номер		9	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № <u>34</u> від <u>16 жовтня</u> 200 <u>6</u> р.											
Призначення авансу		<u>Відрядні потреби</u>		Доцільність проведеної витрати підтверджую							
Залишок Попереднього авансу		Сума		<u>17 жовтня</u> 200 <u>6</u> р.							
Перевитрата (за наявності)		<u>12,00</u>		підпис <u>HR</u>							
Одержано (від кого, № та дата документа)		---		Звіт перевірено							
1. Із каси № <u>126</u> , від <u>03.10.06</u> р.		<u>2000,00</u>		Розділ --- пар. ст. ---							
2. На картковий рах. № <u>456542</u> від <u>12.10.06</u> р.		<u>1600,00</u>		До затвердження							
3.		---		Три тисячі п'ятсот сорок грн. 70 коп.							
Усього отримано		<u>3600,00</u>		Дата <u>18 жовтня</u> 200 <u>6</u> р.							
Витрачено		<u>3540,70</u>		Бухгалтер <u>HR</u>							
Залишок		<u>71,30</u>		Звіт затверджено в сумі							
Перевитрата		---		Три тисячі п'ятсот сорок грн. 70 коп.							
Залишок внесений		у сумі <u>50.00 (П'ятдесят)</u> грн. за касовим ордером № <u>133</u> від <u>16 жовтня</u> 200 <u>6</u> р.									
Перевитрата видана		<u>17 жовтня</u> 200 <u>6</u> р. Підпис <u>HR</u> Перелік документів наведено на звороті.									
Розрахунок штрафу та сума утриманого податку за несвочасно повернуті витрачені кошти на відрядження або під звіт:											
При несвочасності повернення суми надміру сплачених коштів пізніше граничного терміну (до закінчення третього банківського дня, наступного за днем, у якому платник податку завершує таке відрядження або завершує виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок особи, що надала кошти під звіт), але не пізніше звітного місяця, на який припадає останній день такого граничного терміну: Сума штрафу --- (грн.) = несвочасно повернута сума --- (грн.) x 15 : 100.											
При несповищенні суми надміру витрачених коштів протягом звітного місяця, на який припадає граничний термін повернення: Сума податку <u>2,77</u> (грн.) = не повернута сума <u>21,30</u> (грн.) x ставка оподаткування (пункт 7.1 статті 7 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб») : 100.											
Сума штрафу <u>3,20</u> (грн.) = не повернута сума <u>21,30</u> (грн.) x 15 : 100.											
Підпис особи, що склала розрахунок <u>HR</u> Дата складання розрахунку <u>02 листопада</u> 200 <u>6</u> р.											
З розрахунком ознайомлений: підпис <u>HR</u> <u>Куценко П.І.</u> Дата <u>02 листопада</u> 200 <u>6</u> р. (прізвище, ім'я, по батькові)											

РОЗПІСКА. Прийнятий на перевірку від Куценко П.І., аванс. звіт 17.10.2006 р. На суму 3540.70 грн. документів 9 (десять) 17.10.2006 р. ПІДПИС HR

Дата	Пор. № док.	Кому, за що і на підставі якого документа заплачено	Сума	Дебет	
				рахунок	карт
<u>08.10.06</u> р.	<u>1</u>	<u>Залізничний квиток Київ - Одеса</u>	<u>55,00</u>	<u>92</u>	-
<u>З 09.10.06 р. до 15.10.06 р.</u>	<u>2</u>	<u>Проживання в готелі без харчування</u>	<u>910,70</u>	<u>92</u>	-
<u>15.10.06</u> р.	<u>3</u>	<u>Залізничний квиток Одеса - Київ</u>	<u>55,00</u>	<u>92</u>	-
<u>16.10.06</u> р.	<u>4</u>	<u>Добові з 08 до 16 жовтня</u>	<u>2520,00</u>	<u>92</u>	-
<u>16.10.06</u> р.	<u>5</u>	<u>Повернення в касу</u>	<u>50,00</u>	<u>301</u>	-
Усього			<u>3590,70</u>	-	-

Підпис підзвітної особи HR Дата 16.10.06 р.

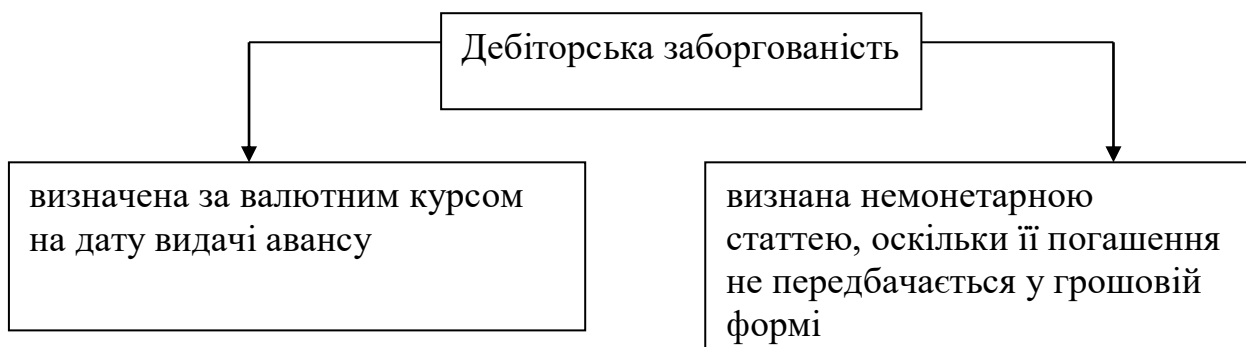

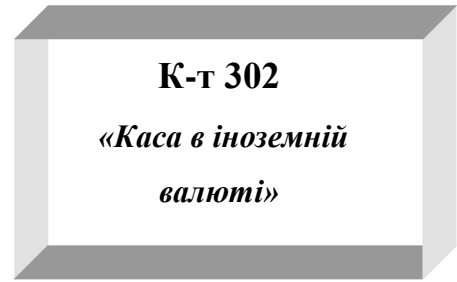
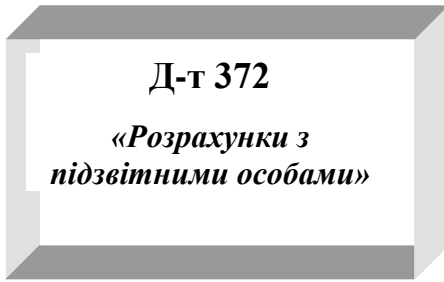
Рис.14.11 - Дебіторська заборгованість, що утвориться під час видачі авансу в іноземній валюту

Таблиця 14.2

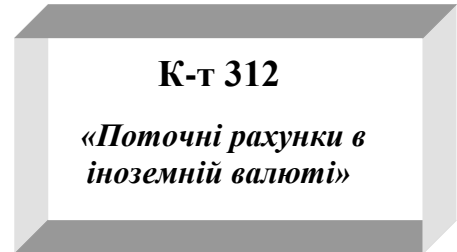
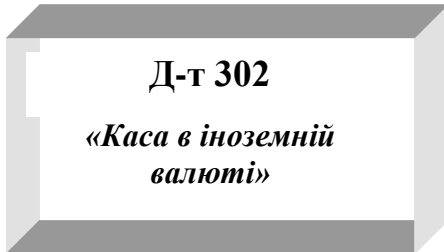
Перерахунок валютних витрат на відрядження у гривні

<i>Валютна стаття</i>	<i>Бухгалтерський облік</i>	<i>Податковий облік</i>
Видача авансу в інвалюті	перераховують у гривні за курсом НБУ на дату видачі авансу	-
Дебіторська заборгованість за виданим авансом	курсові різниці не нараховують	Курсові різниці не нараховують
Звітування за відрядженням	валютні витрати в межах авансу перераховують у гривні, застосовуючи курс НБУ на дату видачі авансу	Валові витрати за відрядженням обчислюють за БВ валюти
	витрати понад аванс переводять у гривні за курсом НБУ на дату затвердження авансового звіту	
Дебіторська заборгованість за підзвітними сумами (витрати менші за аванс)	Курсові різниці нараховують на дату: - затвердження авансового звіту; - балансу; - проведення розрахунків	Курсові різниці не нараховують
Погашення працівником підзвітної дебіторської заборгованості	переводять у гривні, застосовуючи курс НБУ на дату погашення	-
Кредиторська заборгованість (витрати понад виданий аванс)	Курсові різниці нараховують на дату: - затвердження авансового звіту; - балансу; - проведення розрахунків	Курсові різниці не нараховують
Погашення підприємством підзвітної кредиторської заборгованості	Розмір заборгованості визначають у валюті, використовуючи курс НБУ на дату виплати, але борг погашають гривнями	-

➤ Готівка в іноземній валюті з каси підприємства видається на підставі видаткового касового ордеру, який повинен бути підписаний керівником підприємства і відображається в бухгалтерському обліку записом:

- Отримання іноземної валюти підприємством з банку в касу:

- На підставі поданого працівником та затвердженого звіту списують витрати службового закордонного відрядження на витрати підприємства:

Д-т 91
«Загальновиробничі
витрати»

якщо відрядження пов'язане з організацією виробництва і управління цехами, ділянками, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного і допоміжного виробництва;

Д-т 92
«Адміністративні
витрати»

коли воно стосується управління та обслуговування виробництва;

Д-т 93
«Витрати на збут»

при відрядженні працівників, зайнятих збутом продукції;

Д-т 94
«Інші витрати
операційної діяльності»

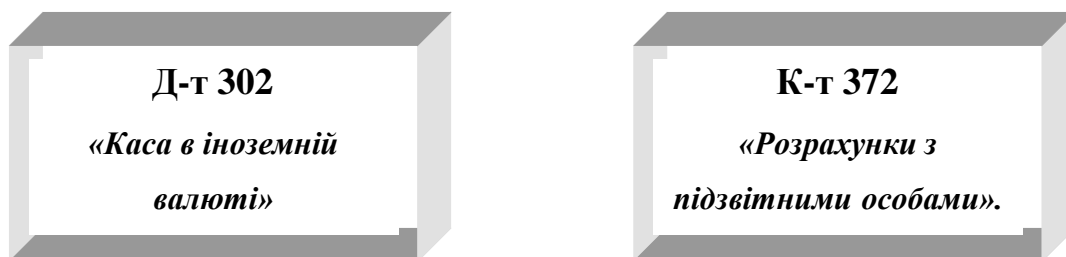
якщо відрядження пов'язане з дослідженнями та розробками;

Д-т20
«Виробничі запаси»,
Д-т25
«Напівфабрикати»
Д-т 28
«Товари»,
Д-т 152
«Капітальні інвестиції»

якщо витрати пов'язані з придбанням матеріальних цінностей

К-т 372 «Розрахунки з підвітними особами.»

Невикористані підзвітні кошти в іноземній валюті повертаються до каси на підставі прибуткового касового ордеру:

➤ Повернута до каси невикористана іноземна валюта здається в банк та зараховується на поточний валютний рахунок підприємства:

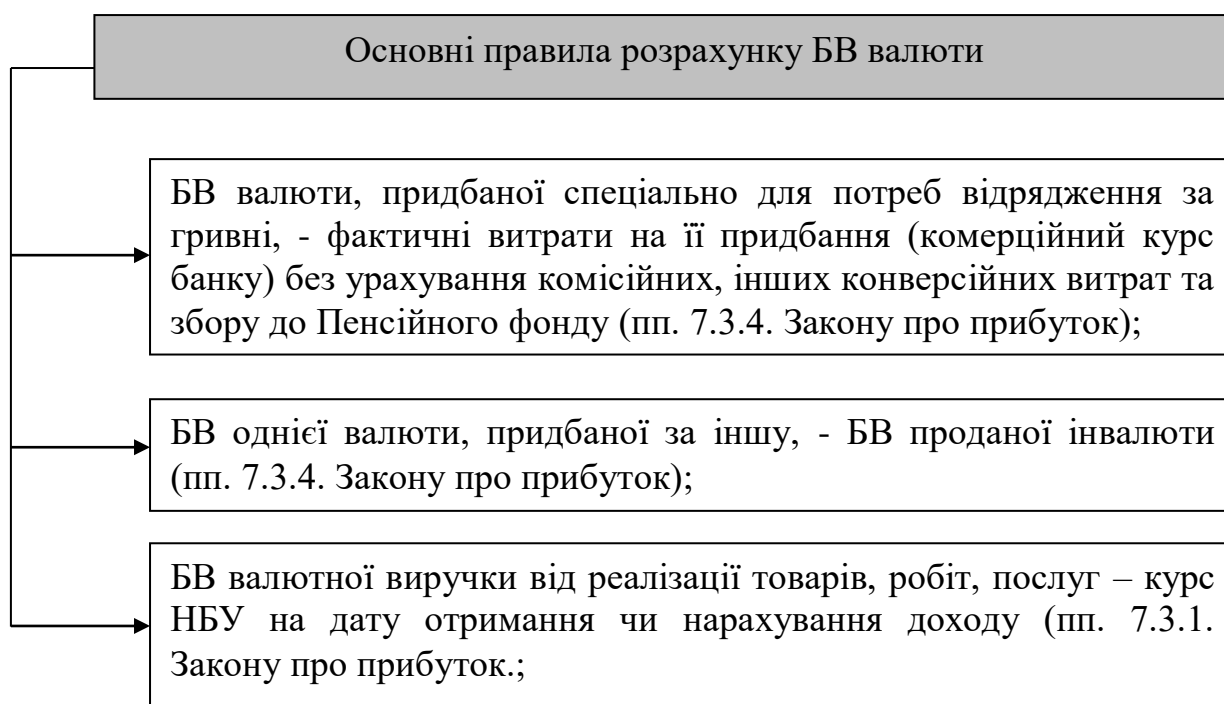
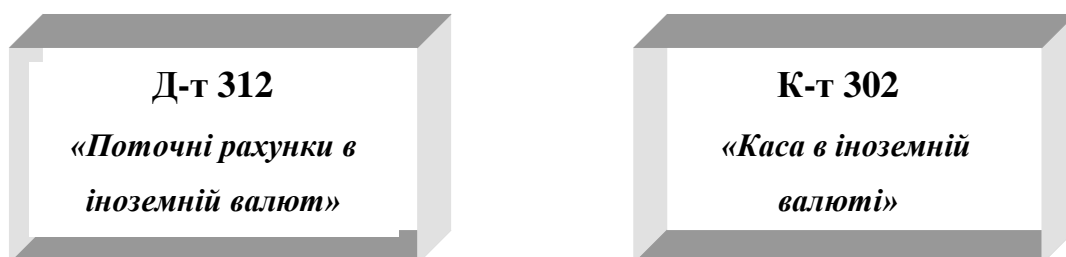
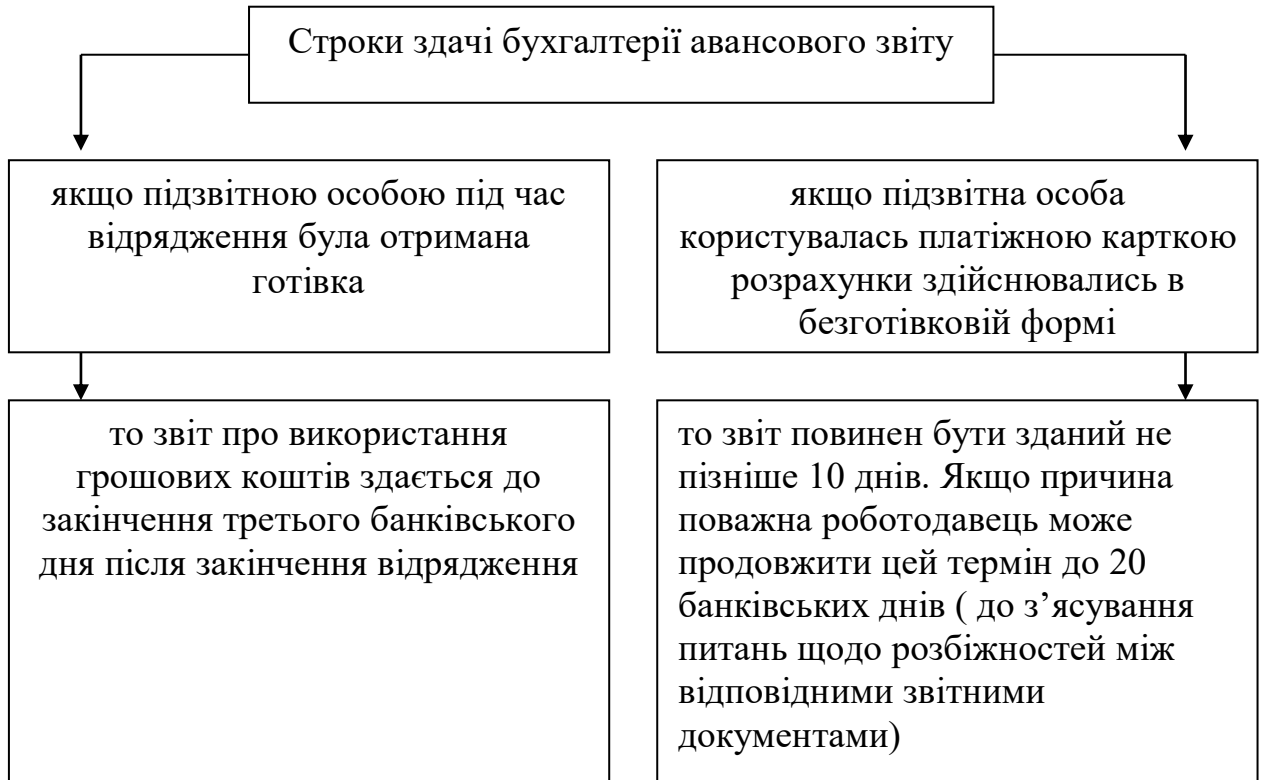

Рис. 14.12 - Основні правила розрахунку балансової вартості валюти

Рис. 14.13 – Методи списання іноземної валюти

Рис.14.14 - Строки здачі бухгалтерії авансового звіту про витрачені у відрядженні кошти при використанні платіжних карток

Таблиця 14.3

Співробітник відзвітував та/або повернув до каси невитрачені гроші після сплину граничного строку	Санкції	
	Гривні	Валюта
До співробітника		
1	2	3
У звітному місяці, коли минув граничний строк повернення	Штраф у розмірі 15% від усієї суми неповернених підзвітних коштів ¹	
По закінченні звітного місяця, коли минув граничний строк повернення	Податок з доходів: 15% від усієї суми неповернених підзвітних коштів, збільшених на коефіцієнт 1,176471 ²	
За неповернення у встановлений термін авансу, виданого в інвалюті на службове відрядження або господарські потреби, та в інших випадках нездачі інвалюти, одержаної під звіт	-	Стягують у 3-кратній сумі зазначених валютних цінностей, перерахованих у гривні за обмінним курсом НБУ на день погашення заборгованості ²
До підприємства або приватного підприємця		
За перевищення строків використання підзвітної готівки	Штраф – 25% від суми коштів, за якою не відзвітували	-
До посадових осіб підприємства		
За порушення правил ведення касових операцій	136-255 грн (8-15 НМДГ)	-
За порушення правил ведення касових операцій особою, яку протягом року вже було піддано адміністративному стягненню за це ж	170-340 (10-20 НМДГ)	-

ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ (за темами курсу).

Тема 1.

1. Хто є резидентом України?
2. Хто є нерезидентом України?
3. Перерахуйте основні принципи зовнішньоекономічної діяльності.
4. Перерахуйте основні види зовнішньоекономічних операцій.
5. Перерахуйте основні форми зв'язків у зовнішньоекономічній діяльності.
6. Які господарські операції відносяться до торгово – посередницьких?
7. Хто такий принципал?
8. Хто такий консигнатор, його функції?
9. Які особливості консигнаційної угоди?
10. Перерахуйте основні особливості операцій з перепродажу.
11. Які функції агента під час здійснення агентських операцій?
12. Охарактеризувати основні способи винагороди посередників за їхні послуги?
13. Хто здійснює регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств?
14. Перерахуйте основні види ліцензій на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
15. Перерахуйте види квот на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
16. В чому полягає валютний контроль ЗЕД?
17. Які терміни повернення валютних цінностей в Україну?
18. Які дії необхідно застосувати керівництву підприємства для запобігання покарання при порушенні термінів повернення валютних цінностей в Україну?
19. Дати коротку характеристику функціональним обов'язкам агентам, брокерам та маклерам.
20. Чим відрізняється функціональні обов'язки дистриб'ютерів та дилерів?
21. Що мається на увазі під обов'язковим продажем іноземної валюти українськими підприємцями?
22. Які валютні засоби підлягають обов'язковому продажу резидентами України?
23. Які валютні засоби, що надійшли на валютний рахунок резидента, не підлягають обов'язковому продажу?
24. Які штрафні санкції застосовуються за порушення термінів повернення валютних засобів в Україну?
25. Що є підставою для підтвердження факту ввозу чи вивозу товарів (робіт і послуг) з зовнішньоекономічних операцій?

Тема 2.

1. Види цін у зовнішньоекономічній діяльності.
2. Що таке пільги та знижки у зовнішньоекономічній діяльності, та від чого залежить їх розмір?
3. Охарактеризувати знижки у зовнішньоекономічній діяльності.
4. Що таке єдиний митний тариф?
5. Контрактна вартість товарів у зовнішньоекономічній діяльності.
6. Чим відрізняється фактурна вартість від контрактної?
7. Коли застосовується облікова вартість у зовнішньоекономічній діяльності?
8. Які існують митні платежі та збори за надані послуги?
9. Що таке мито?
10. Митна територія.
11. Як нараховується єдиний митний збір?
12. Як здійснюється нарахування акцизного збору?
13. Що є базою оподаткування ПДВ?
14. Яка первинна документація застосовується у зовнішньоекономічній діяльності під час бухгалтерського обліку?
15. Які комерційні документи необхідні для оформлення вантажної митної декларації?
16. Які додаткові документи необхідно прикладати до транспортної документації?
17. Охарактеризувати принцип оформлення вантажної митної декларації.
18. Які існують умови зберігання товарів на митному складі?
19. Як нараховуються митні збори в залежності від транспортування товарів?

Тема 3.

1. З яких етапів складається підготовка до складання угоди з контрагентом?
2. Фактори, які необхідно вивчати під час складання зовнішньоекономічного контракту.
3. Основні умови зовнішньоекономічного контракту.
4. Поняття та функції договору.
5. Типова форма зовнішньоекономічного контракту.
6. Роль базисних умов поставок при складанні договорів (контрактів).
7. Зміст базисних умов поставки:
  - зміст базисних умов поставки на умовах Е групи;
  - зміст базисних умов поставки на умовах F;
  - зміст базисних умов поставки на умовах D;
  - зміст базисних умов поставки на умовах C.
8. Вимоги до бартерних контрактів.

9. Вимоги до контрактів на переробку давальницької сировини.
10. Зміст комісійних контрактів, їх особливість.
11. Зміст консигнаційних контрактів, їх особливість.

Тема 4.

1. Яку необхідно оформити документацію суб'єкту підприємницької діяльності, що дозволяє здійснювати зовнішньоекономічні операції?
2. Хто несе відповідальність за інформацію в обліковій картці суб'єкта в митних органах?
3. Хто несе відповідальність за інформацію та правильність заповнення облікової картки суб'єкта в митних органах?
4. Що мається на увазі під декларуванням товарів суб'єктами ЗЕД?
5. Хто має право здійснювати декларування товарів в митних органах?
6. Розкрити процедуру реєстрації суб'єкта ЗЕД у митних органах.
7. Розкрити процедуру відкриття валютного рахунку.
8. Охарактеризувати валютні рахунки суб'єкта ЗЕД.
9. Яке призначення депозитного рахунку?
10. На які цілі можуть витрачатися валютні кошти підприємства?
11. Як здійснюється аналітичний та синтетичний облік валютних засобів на розрахунковому рахунку?
12. Порядок обліку іноземної валюти в касі.
13. Основні цілі бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій.
14. Основні задачі бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій.
15. Охарактеризувати основні принципи обліку коштів.
16. Перерахуйте основні об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
17. Які обов'язки СПД перед контролюючими органами під час відкриття валютних рахунків?
18. Поняття міжнародних розрахунків.
19. Види та форми міжнародних розрахунків.
20. Порядок здійснення розрахунків банківським переказом.
21. Порядок здійснення розрахунків акредитивом. Види акредитивів.
22. Розрахунки у формі документарного акредитиву.
23. Порядок здійснення розрахунків у формі інкасо.
24. Види інкасо.
25. Порядок здійснення розрахунків чеками.
26. Порядок здійснення розрахунків векселями.
27. Порядок здійснення розрахунків готівкою.
28. Основні форми платежів у зовнішньоекономічній діяльності.
29. Які комерційні документи продавця необхідні для сплати товарів?
30. Які документи прикладаються до транспортних документів постачальника?

31. Засоби платежу, основні вимоги до їх використання.
32. Форми платежу.
33. Фактори, які впливають на вибір міжнародних розрахунків.
34. Основні функції документарного акредитива.
35. Які існують недоліки при застосуванні різних форм платежу?

Тема 5.

1. Розкрити поняття монетарної та немонетарної статей.
2. Що таке іноземна і національна валюта?
3. Види і класифікація валют.
4. Що мається на увазі під валютною операцією?
5. Яким чином визначається балансова вартість іноземної валюти?
6. Поняття, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць.
7. Види котировок валют.
8. Що мається на увазі під котировкою валют?
9. Що є об'єктом обліку курсових різниць?
10. Які активи не підлягають перерахунку при визначенні курсових різниць?
11. Як умовно підрозділяються курсові різниці?
12. Як відображаються курсові різниці у формах бухгалтерських різниць?
13. Як і на яку дату здійснюється перерахунок курсових різниць?
14. Як здійснюється перерахунок курсової різниці з дебіторської та кредиторської заборгованості?
15. Які документи необхідно оформляти під час купівлі іноземної валюти?
16. Яких вимог необхідно дотримуватися відносно купленої іноземної валюти?
17. Які виникають витрати під час купівлі іноземної валюти?
18. Які застосовуються методи купівлі іноземної валюти?
19. Основна схема купівлі іноземної валюти в бухгалтерському обліку.
20. Які бувають операції з продажу іноземної валюти?
21. Основна схема продажу іноземної валюти в бухгалтерському обліку.

Тема 6-7.

1. Імпортна операція.
2. Митний бар'єр.
3. Що розуміють під демпінгом товарів?
4. як складається облікова ціна імпортованих товарів?
5. Що включає первісна вартість імпортованих товарів?

6. Основна схема обліку імпорту товарів.
7. Аналітичний облік імпорتنих операцій.
8. Оподаткування імпорتنих операцій.
9. принцип нарахування акцизного збору на імпортні товари.
10. Що є базою оподаткування імпорتنих операцій?
11. Яка роль векселя при сплаті ПДВ з імпорتنих товарів?
12. Які особливості обліку імпорту робіт ат послуг?
13. Які особливості обліку авансів з імпорту товарів?
14. Які експортні операції здійснюються в умовах зовнішньоекономічної діяльності?
15. Яких вимог дотримуватися відносно експорту товарів (робіт, послуг)?
16. Які операції з експорту заборонені в Україні?
17. Що необхідно враховувати під час вибору методів експорту?
18. З чого складається експортна ціна?
19. З чого складаються витрати виробника товарів на експорт?
20. З чого складаються витрати в країні експортера?
21. З чого складаються витрати в країні імпортера?
22. Які документи подаються до митниці експортером?
23. Які документи подаються до митниці імпортером?
24. Основна схема обліку експортних операцій.
25. Що є базою оподаткування експортних операцій?
26. Оподаткування експортних операцій.
27. Аналітичний облік експортних операцій.
28. Облік авансів одержаних від іноземного покупця.
29. Як проводиться оцінка виконання забор'язань за контрактами?
30. Як проводиться аналіз експортних операцій?
31. Як проводиться оцінка ефективності експортних операцій?
32. Як проводиться оцінка імпорتنих операцій?
33. Як проводиться оцінка ефективності імпорتنих операцій?

Тема 8.

1. Розкрити поняття бартерної операції.
2. Вимоги до бартерної угоди.
3. Порядок митного оформлення бартерних операцій.
4. Особливості розрахунку сум бартерних операцій.
5. Індикативна ціна.
6. Справедлива вартість.
7. Звичайна ціна на продукцію.
8. Облік бартерних операцій.
9. Особливості відображення обліку бартерних операцій у фінансовій звітності та їх вплив на фінансовий результат.

Тема 9.

1. Розкрити поняття давальницької сировини.
2. Які операції вважаються операціями з переробки давальницької сировини?
3. Хто замовник, а хто виконавець в операціях з переробки давальницької сировини?
4. В яких митних режимах передбачено законодавством операції з переробки давальницької сировини?
5. Як обчислюється вартість давальницької сировини в готовій продукції?
6. Який порядок обліку операції по переробці давальницької сировини в синтетичному і аналітичному обліку?
7. Документальне оформлення операцій з давальницької сировиною при ввезенні на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника.
8. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною при закупівлі в Україні давальницької сировини іноземним замовником за іноземну валюту.
9. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною при вивезенні давальницької сировини за межі митної території України з метою використання у виготовленні готової продукції.
10. Порядок оподаткування операцій з давальницькою сировиною.
  - а).Ввіз на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника і вивіз зробленої з неї готової продукції.
  - б).Відображення в обліку операцій з давальницькою сировиною у випадку оплати за послуги коштами.
  - в).Відображення в обліку операцій з давальницькою сировиною при оплаті за переробку сировиною.
  - г).Відображення в обліку операцій з давальницькою сировиною при оплаті за переробку готової продукції.
11. Реалізація на митній території України готової продукції, зробленої з давальницької сировини, завезеної іноземним замовником.
12. Вивіз давальницької сировини українського замовника за межі митної території України і ввіз в Україну готової.
  - а).Оплата за переробку давальницької сировини замовника – резидента здійснюється сировиною.
  - б).Оплата за переробку давальницької сировини замовника – резидента здійснюється готовою продукцією.
  - в).Послуги виконавця оплачуються коштами.
13. Відповідальність за порушення порядку здійснення операцій з давальницькою сировиною.

Тема 10.

1. Що таке консигнаційна операція?
2. Хто такий консигнат?
3. Хто такий консигнатор?
4. Які функції консигнаційного складу?
5. Які функції митного ліцензійного складу?
6. Перелічити типи митних ліцензійних складів?
7. Особливості договору доручення.
8. Особливості договору комісії.
9. Особливості договору консигнації.
10. Хто має право укладати договори комісії та консигнації?
11. Який порядок здійснення закупівлі (продажу) товарів за кордон?
12. Що є спільним між договором консигнації та комісії?
13. Особливості обліку комісійних та консигнаційних операцій?
14. Як ведеться облік операцій у консигнатора (комісіонера) – імпортера?
15. Як ведеться облік операцій у консигнанта (комітента) – експортера?
16. Імпорт за договором комісії на продаж. Особливості обліку.
17. Експорт за договором комісії на продаж. Особливості обліку.
18. Митне оформлення ввезення товарів.
19. Митне оформлення вивезення товарів.

ТЕМА 11.

1. Основні функції іноземного кредитування.
2. Порядок надання іноземних кредитів.
3. Види кредитів
4. Які існують недоліки при застосуванні різних форм платежу?
5. Форми кредитування експорту.
6. Форми кредитування імпорту.
7. Аналіз показників фінансової діяльності позичальників.
8. Назвіть принципи міжнародного кредитування.
9. Які визначають позитивні і негативні сторони міжнародних та комерційних кредитів.
10. Що відносять до розрахункових документів при посередництві у платежах.
11. Порядок відображення в обліку кредитних операцій.
12. Способи нарахування і виплати процентів.
13. Які риси відрізняють комерційний кредит від міжнародного.

ТЕМА 12.

1. Поняття іноземної інвестиції у відповіді до чинного законодавства України.
2. Види і форми іноземного інвестування

3. Зміст статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями.
4. Який порядок відображення в обліку статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями.
5. Характеристика різних форм внесків учасників (вкладників) до статутного капіталу.
6. Оцінка внесків до статутного капіталу та відображення їх в обліку та балансі.
7. Операції, пов'язані зі зміною структури статутного капіталу та їх відображення в обліку.
8. Порядок формування та використання прибутку в спільних підприємствах.
9. Які існують особливості обліку використання прибутку спільних підприємств.

ТЕМА 13.

1. Що передбачає лізингова операція?
2. Як називається міжнародний лізинг?
3. Класифікація об'єктів лізингу.
4. Хто може бути суб'єктом лізингу?
5. Документування лізингових операцій.
6. Види лізингових контрактів лізингових операцій.
7. Яким чином здійснюється аналіз клієнта перед укладанням угоди лізингу?
8. Які основні умови лізингу необхідно виділяти при складанні контракту?
9. Види та форми лізингу.
10. Що таке фінансовий лізинг?
11. Що таке оперативний лізинг?
12. Що таке міжнародний лізинг?
13. Що є предметом міжнародного лізингу?
14. Який порядок здійснення експортного лізингу?
15. Який порядок здійснення імпортного лізингу?
16. Який порядок здійснення транзитного лізингу?
17. Лізингові платежі.
18. Форми розрахунків за лізинговими операціями.
19. Митне оформлення лізингових операцій.
20. Як здійснюється облік ПДВ при ввезенні об'єктів лізингу за договорами міжнародного лізингу?
21. Як здійснюється облік лізингових операцій?
22. Що таке реекспорт?
23. Що включає режим реекспорту згідно Українського законодавства?
24. Які ситуації є основою для реекспорту?
25. Облік реекспорту методом прямого відвантаження.
26. облік реекспорту посередником.

27. Що таке реімпорт?
28. Як здійснюється облік реімпортних операцій?

ТЕМА 14.

1. Що є підставою для відрядження за кордон?
2. Які застосовуються вимоги до підзвітних осіб під час відрядження за кордон?
3. Які витрати по відрядженню відносяться до складу витрат по підприємству?
4. Які існують норми добових витрат з відрядження за кордон?
5. Який існує термін відрядження за кордон?
6. Що є підставою віднесення на витрати підприємства витрат з відрядження?
7. У який термін надається звіт про підзвітні засоби і які заходи приймаються підприємством під час їх порушень підзвітними особами?
8. Як ведеться бухгалтерський облік розрахунків з підзвітними особами?
9. Які норми вивозу іноземної валюти за кордон?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-довідкова інформація

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : [Електронний ресурс] Закон України. [Прийнятий 16.07.99р. № 996-XIV IV]. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ МФУ від 07.02.2013р. № 73 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
3. Про акцизний збір : [Електронний ресурс]. Декрет Кабінету міністрів України від 26.12.1992 № 18-92 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 6 Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах [Електронний ресурс] : [затв. наказом Мін. фінансів України від 28.05.1999 № 137]. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 Запаси [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 Дебіторська заборгованість [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 Зобов’язання [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 Дохід [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 Витрати [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 21 Вплив змін валютних курсів [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193 (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
11. Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів [Електронний ресурс] : Наказ Державної митної служби України від 04.05.1998 № 267. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
12. Положення про порядок ліцензування імпорту товарів у 2000 році [Електронний ресурс] : [затверджено наказом Міністерства зовнішніх економічних зв’язків і торгівлі України від 25.01.2000 №30]. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
13. Порядок визначення митної вартості товарів та інших предметів у разі переміщення їх через митний кордон України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 05.10.1998 № 1598. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
14. Порядок ведення обліку суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах [Електронний ресурс] : Наказ Державного митного комітету України від 31.05.1996 № 237. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
15. Порядок пропуску через митний кордон України та митного оформлення товарів, що підлягають експортному контролю [Електронний ресурс] : Наказ Державної митної служби України від 20.01.1999 № 38. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
16. Про ввезення на митну територію України окремих видів товарів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. №390. – Режим доступу :

<<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

17. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ, (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

18. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті [Електронний ресурс] : Закон України від 23.09.1994 № 185/94-ВР. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

19. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

20. Інструкція про порядок відкриття і використання рахунків у іноземній валюті [Електронний ресурс] : Постанова Правління НБУ від 18.12.1998 № 527 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

21. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : Постанова Правління НБУ від 29.03.2001 №135 (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

22. Інструкція про порядок заповнення вантажної митної декларації [Електронний ресурс] : Наказ Державної митної служби України від 09.07.1997 № 307. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

23. Митний Кодекс України. – Від 11.07.2002 ВР № 92-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

24. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.12.2010 р. № 2755-IV]. – Режим доступу : <<http://www.commerciallaw.com.ua>>.

25. Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів [Електронний ресурс] : Наказ Державної митної служби України від 04.05.1998 № 267 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

26. Положення про порядок ліцензування імпорту товарів у 2000 році [Електронний ресурс] : затверджено наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 25.01.2000 №30 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

27. Порядок визначення митної вартості товарів та інших предметів у разі переміщення їх через митний кордон України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 05.10.1998 № 1598 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

28. Порядок ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах [Електронний ресурс] : Наказ Державного митного комітету України від 31.05.1996 № 237 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

Допоміжна

1. Адамс Р. Основы аудита / Р. Адамс; пер. с англ.; под ред. Я. В. Соколова. – М. : Аудит; ЮНИТИ, 1995. – 398 с.

2. Артеменко, Д. М. Удосконалення фінансової звітності підприємств як важливого інструмента при оцінці цілісного майнового комплексу / Д. М. Артеменко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 5. – С. 154–159.

3. Болдуєв, М. В. Удосконалення облікової політики підприємств стосовно підготовки та подання консолідованої звітності / М. В. Болдуєв // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2014. – № 2. – С. 57–61.

4. Гоголь, М. М. Особливості формування звітності за умов розвитку МСФЗ та її вплив на процес організації обліку аграрних підприємств / М. М. Гоголь // АгроСвіт. – 2015. – № 20. – С. 41–45.
5. Горицкая Н. Применение МСФО в Украине [Электронный ресурс] / Н. Горицкая. – Режим доступа: http://www.gaap.ru/biblio/gaapias/compare_2/133.asp
6. Звітність підприємств: підручник / М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 570 с.
7. Золотницька, Ю. В. Особливості організації обліку та складання фінансової звітності на підприємствах малого бізнесу / Ю. В. Золотницька // АгроСвіт. – 2015. – № 14. – С. 17–22.
8. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні: монографія / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля. - К.: «Центр учбової літератури», 2014. - 184 с.
9. International Accounting Standards. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iasplus.com/en/standards/>
10. International Financial Reporting Standards. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs>
11. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Жолнер ; Нац. ун-т харч. технологій. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 365 с
12. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ) : Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
13. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП): практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К.: Центр учб. літ., 2015. - 226 с.
14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства: практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К.: Центр учб. літ., 2015. - 76 с.
15. Проданчук, М. Інтегрована звітність – інструмент управління підприємством / М. Проданчук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 2. – С. 4–31.
16. Рижикова, О. Нова форма статзвітності: про взаємозв'язки українського підприємства з іноземним інвестором / О. Рижикова // Все про бухгалтерський облік. – 2014. – № 12. – С. 36–39.
17. Топоркова О.В. Навчальний посібник «Облік зовнішньоекономічної діяльності» // Навчальне видання ДОД ХДУХТ, Харків, 2010. – 589с.
18. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва // Вісник. Право знати все про податки і збори. – 2018. – Фінансова звітність – С. 9–25.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Держкомстату України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Ради по міжнародним стандартам фінансової звітності - www.ifrs.org
4. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України: <http://www.dfsu.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Цифровий репозитарій ХДУХТ: <http://elibrary.hduht.edu.ua>.
7. Офіційний сайт журналу “Все про бухгалтерський облік”: <http://www.vobu.com.ua>.

8. Офіційний сайт журналу "Б У Х Г А Л Т Е Р": <http://buhgalter.factor.ua>.
9. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік»: <http://www.factor.ua>.
10. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України»: <http://www.visnuk.com.ua>.
11. Бухгалтерія. – Режим доступу : [www. buhgalteria.com.ua](http://www.buhgalteria.com.ua).
12. Ліга Бізнес-Інформ. – Режим доступу : www.liga.net.
13. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
14. Податки та бухгалтерський облік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : basa.tav.kharkov.ua.
15. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
16. Українське право. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.

Навчальне видання

Конспект лекцій в структурно-логічних схемах
З ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІК МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКОВО-КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ»
Для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності: «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Укладачі:
Топоркова Олена Вячеславівна

Відповідальний за випуск зав. кафедри д-р. екон. наук, проф. Бочуля Т.В.

Авторська редакція

План 2018 р., поз. 103 /

Підп. до друку 11.12.2018 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Ум. друк. арк. 9,4 Тираж 5 прим.

Видавництво та друк
ФОП Іванченко І.С.

пр. Тракторобудівників, 89-а/62, м. Харків, 61135

Тел.: +38-050-40-243-50, +38-093-52-99-657.

Свідотство про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників та розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК №4388 від 15.08.2012р.

www.monograf.com.ua